

31/3/25 ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 11 } చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ జనవరి నెల 27-వ తేది మంగళవారము } No. 252
సంపుటము ౧౧ } (శ్రీ) రక్తాక్షి నామ సంవత్సరము, మాఘమాస శుద్ధ తృతీయ 3. } సంచిక ౨౫౦౦

ఆమృతాంజనము

1925

క్యాలండరు

1925

“మహాత్మాగాంధీ” “రాధాకృష్ణ”

3 అందమైన రంగులతో ముద్రింపబడి, చుద్దులు మూటగట్టుచున్నది.

ముఖ్యముగ గమనింపుడు:—

31-1-1925 తేదివరకు ధరలయందు ప్రత్యేక సదుపాయముగలదు.

100 కి రూ 10-8-0,

ఆలస్యము ఆశాభంగమగును.

1000 కి రూ 90.

తక్షణమే మీ ఆర్డరును నాలుగవవంతు అడ్వాన్సుతో పంపుకొనవలెను.

ఆమృతాంజనము డిపో, నెం 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

కొలదివెతులు మాత్రమేయున్నవి, త్వరపడుడు ?

మహర్షిదేవేంద్రనాథ రాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గంభీర రచన:— మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

చరిత్రవ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ తగినది. 214 పేజీలు }
నిండుక్యాలికొబైండు షెడర్ వైటుకాగితములు }

ధర రూ 2 8 0
పోస్టాభివృద్ధులు ప్రత్యేకము.

తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి మద్రాసు.

నేటి రాత్రి

ప్రధానమైన వాటి అన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది

గొప్ప ఉత్సాహ సమయము. సూపర్ - కలౌనల్ యూనివర్సల్ వారిచే

తయారుచేయబడిన వాటిని మద్రాసులో ప్రదర్శించుట ఇదియే ప్రథమ పర్యాయము

ది హాంచిబాక్ ఆఫ్ నోట్రిడేమ్

(విక్టర్ హూగోను ఇమ్మార్టల్ క్లాసిక్)

విత్ లాన్ చాని

3091 సుప్రసిద్ధమైన దేదీప్యమైన పరిమాణము గలది

దీనిని మీరు తప్పక చూచి తీరవలెను - మద్రాసు ప్రజలందరు తప్పక ఇక్కడకి వత్తురు

నాట్య కళలము, కళా కళలము, రచనా కళలము.

మాంటురోడ్డు నందున్న

వెలింగ్టన్ సినిమాయందు

అత్యంతముగా 24-1-25 తేది శనివారమునుండి, 30-1-25 తేది శుక్రవారమువరకు

ప్రదర్శించబడును.

Madras-Races 1924-25.

చెన్నపురి

గుఱ్ఱపు వందెములు

1924-1925

ఈదిగువ తెలుపబడిన తేదీలలో వందెములు జరుగును

1925 సం॥రం జనవరి నెల

1925 సం॥రం ఫిబ్రవరి నెల 7, 14.

ఎల్లక్రికెట్ బోలార్లకు పేరు, బంతి, బంతి

ప్రవేశకట్టుము:

మొదటితరగతి: పురుషులకు రూ 5 స్త్రీలకు రూ 3.

రెండవతరగతి: ,, ,, 1. ,, 1.

బీచ్, పార్కు, ఎగ్జిబిట్ మొదలగు స్థలముల నుండి స్పెషలుబండ్లు పోవును.

ఇతర వివరములకు గోడలకు బాంధించుకొనుము మా వెబ్సైటును చూచుకొనఁజూ.

మదన కామేశ్వర లేవ్యము.

దుర్బలల పాలిటి సుందరి మేహము, నిక్కాళి కట్ట వస్త్రము, నిస్సత్తువ, ఆతిమాత్రము, వీటిని వాతించి మంచి బలమును, యౌవనమును, కాంతిని, వీర్యవృద్ధిని, సంతానప్రాప్తిని కలిగించు మనోహరము. 2 డబ్బీలను వాడుడు.

20 రులముల డబ్బి రూ 1-4-0. వి.పి. చార్జి 5183 పి. శి. పి. లందు కంపెనీ,

అయ్యర్స్ గది సమాజం పెరిశేపి. (నెల్లూరుజిల్లా.)

పేపర్స్ వారికి ప్రత్యేకముగా సౌమ్య యియ్యవలెను. ఆన్నిరకపు పెండింగరముబంగారు నగలు, సామానులు ప్లాకు లో సిద్ధముగానున్నవి. ఒకసారి నచ్చి ఒక చిన్నఉరువునుమాన్ద తీసిన మానవ్యకము మీకు తెలియును. మాచి తదిచ్చితపు 172 ఫుట్లలక్యూటలాగు 1-కిర్న్సు 1. కెలిఫోను నెం. 802 తంలివిలాసము “ఉమ్మిడియార్” ఉమ్మిడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ, నగవర్తకులు, 25, వైవాజూరురోడ్డు, మదరాసు.

I have great pleasure in awarding a Certificate of Merit together with a GOLD MEDAL to The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., Madras, in recognition of the efficacy of their Medicine "SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA" (Registered) which was examined by the Committee of experts appointed by the Ayurvedic Conference of Belgaum (1924) and found to be a Real Boon to Suffering Humanity.

Dated 1st Jany 1925.

BELGAUM. (Sd) H. S. Kaujalgi
Secretary, Exhibition Committee
39th Indian National Congress.

I have great pleasure to inform you that I used your Medicine "SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA" (Registered) and its effects are simply wonderful.

Dated 3rd Jany. 1925.

BELGAUM.
(Sd) Harihar Guru Roa Sabnis, B. A., L. L. B.
Member of the Executive Committee,
39th Indian National Congress.

I have very great pleasure in testifying to the fact that the Medicine, "SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA" (Registered) manufactured by The Madras Ayurvedic Pharmacy, Ltd., Madras, has proved highly useful to me in recouperating my health, which at my age began some what to decline. The change for the better, which this marvellous medicine has produced, during the short space of time I have been using it impels me to bring to the notice of the enlightened public its incalculable beneficial effects.

Dated 6th Jany. 1925.

MADRAS. (Sd) V. C. Seshachari,
Vakil, High Court.

I have been using "SIDDHA KALPA MAKARADHWAJA" and I am very glad to say that the medicine proved beneficial. What several bottles of Cod Liver Oil or other medicines will not do, one bottle of "Siddha Kalpa Makaradhwaja" has done.

Dated 5th Jany. 1925.

BELGAUM. (Sd) K. G. Godse,
Dt. Court Pleader.

దువ్వూరి రామిరెడ్డిగారి

గ్రంథములు

1 నైవేద్యము - క్రొత్తది. ఇందు 38 ఖండ కావ్యములు గలవు. చక్కనిలేదు	1 0 0
2 కృషీవలండు - ద్వితీయ సంస్కరణము శ్రీకట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారి విపులమైన పీఠికయు గలదు.	0 6 0
3 వనమూరి - 1918 వ సంవత్సరమున ప్రబంధ సమ్మేళన పరిక్షయందు శ్రీ విజయనగర సంస్థానము వారిచే బహుళకరింపబడిన యభినవపద్య కావ్యము	0 12 0
4 నక్షత్రమాల - ఖండకావ్యమునది	0 12 0
5 జలదాంగన - పద్యకావ్యము	0 6 0
6 సీతావనవాసనాటకము	1 2 0
7 నలబారమ్మ అగ్నిప్రసేతము - పద్యకావ్యము	0 4 0
అచ్చున గ్రంథములు	
8 కడపటి వీడికోలు - పద్యకావ్యము	
9 కవిత్వ తత్వనిరూపణము - వ్యాసములు	
10 మోరబాయి నాటకము	

ఈ గ్రంథముల నొక్కసారిగా కొనువారికి పోస్తేజేమే ధరింతుము. వర్తకులకు తగుమైన కమిషను ఇయ్యబడును.
మ్యూనేజరు, సరస్వతి భండారము,
మ్యూరెడ్డిపాళెం, నల్లూరిపాళెం.

బొంబాయి

(మా ప్రత్యేకవిలేఖ)

1 మలబారుహత్య

అనుదినమున క్రిందటివారమునందువలెనే రత్నకళా ఖాత్రాత్మక త్రవముల కిందుగల సంబంధమును జూపుచున్నది. వారినుగునా బేగముపత్తమున వాడించెదరని తెలియచున్నది. హంతకులు పరమగౌరవించిన మోటారుబండి 'మేక్స్ వెలు' ఎర్ర రంగుది అని తెలియుటచే ఇందువలన సంస్థానమున హత్య తగువిచారణ జరుపుచున్నట్లు స్పష్టమైంది. ఇందువలన సంస్థానపు ఉన్నతాధికారులు సహిత మిందు ఇరువురిది. నేరవిచారణ ఎట్టి ఆకృతిని దాల్చునో చెప్ప సాహసించుట కష్టమయినను, ఇదివరకు జరిగిన హత్యలన్నిటికన్న ఇది బహుశ్రావహత్య యగుటచేతను, హంతకు లిందుకనేక వేలరూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఆనేకహస్త్య ప్రతినిధులచే నీడుమార్గము వెన్గించినందునను, ఇదివర కెప్పుడును భారతదేశమున జరిగిన న్యాయవిచారణలకన్న, నీ నేర విచారణ పూర్తిగా కలవరపరచునని తలంపవచ్చును. ఆదిగాక, హత్య గావించబడిన వారేగారి నాకరుసహిత మిందు చిక్కునకుటచే, ఇది చాలకాలమునుండి విర్యుపబడిన కుట్రలన్ని జరిగిన నేరముగా తలంపవచ్చును.

ఈనాటకమునకు మూలమున ముంటాజ్ బేగముయొక్క తల్లి అమృతసకమునందే లేబడినది. ఆపే రత్నకళాసంఘమున కన్నియో రహస్యోత్తరము లిచ్చిపట్టు నడంతులు ప్రబలుచున్నవి. వారేగారి కులస్థులు రాజప్రతినిధిని సహితము, హంతకుల విచారణయందును, ఈహంతకులను ప్రేరేపించినవారిని కూడ విచారించుటకు చేయు ప్రయత్నములను నెట్టికనికరమున జూపజనదని ప్రాధింపిరి.

2 సానికన్యపరిపాలనము: వార్తాపత్రికలు

ఇదివర కెన్నిమాసలలో నేను లిఖించినట్లు వార్తాపత్రికలలో నొకదానికంటె సంగకటి మించుచున్నను ఉద్దేశ్యములతో, మా ప్రచార మెక్కువన్న మా ప్రచార మెక్కువని అనుదినమున పత్రికాముఖమున ప్రకటించుచుండును. అందరి కన్నను ప్రచార మెక్కువని, యోగ్యతాపత్రమును పొందితిమని యెంతమొయలు ప్రకటించుచు, స్థానిక కన్యపరిపాలనా సంఘమునకు వారు పెట్టడిపరపరిచిన విషయముల మాకే ఇవ్వని ప్రాధింపుటయేగాక, టైమువారికన్న ప్రచారము ఎక్కువని తెలిపెను. ఇందుకు టైమువారు తమకు దినము నకు 20,000 దినపత్రికావిక్రయము గలవనియు, ఈసంధిక యెంతమొయలుకన్న 3, 4 కెట్లధికమనియు, తమ క్రయము పట్టిమ రాష్ట్రముల, నేమాకుపత్రికలకన్న ఎక్కువని స్థానికన్యపరిపాలనమునకు విస్తరించెను. ఈసంగతులు మొన్నటిసమావేశపు చర్చయందు దన్నియు బహుత్వజలినవి. ప్రతివారు తేము సరియగుసంఖ్యకు పూచీచ్చెదము; ఇతరులకు మా ప్రచార మెక్కువని ప్రకటించుటచే, ఎవ్వరి ప్రచార మెక్కువో తెల్ప సాహసించలేము. కాని టైమువారి 20,000 క్రయము ఆశ్చర్యము గలిగింపదు: ఏలయు వారిధర లిగింపకమునుపే క్రయ మలిపిక్కునగ నుండెను. ప్రస్తుతము ఎక్కువగుట వింతకాదు.

3 ప్రకృతివైచిత్ర్యము

ప్రతివోటను ఈమాసమున చరియుడిగి కొంత విశ్రాంతి నిడవలసియుండ బొంబాయి నన దినమున చలి మిక్కుటముగ ముదుగుచున్నది. భూగోళశాస్త్రవిధు లీ బొంబాయిపరిధికు లకు వ్యతిరేకమా, బొంబాయిపరిధికులు భూగోళశాస్త్రవిజ్ఞానముల నంటువో తెల్పలేము. పగలు 12, 1 గంటలుండి చలి మొదటిది సాయంత్రము 8 గంటలవరకి దుర్లభమును ఉదయము 8 గంటలవరకు ఒకేవిధముగా నుండుటచే ఇంచెడలు టకుకూడ దుర్లభముగా నున్నది. క్రిందటి 2, 3 సంవత్సరముల నిట్టి వైచిత్ర్యము ప్రజలెరుగమిచే, ప్రతివారును బాధనొందుచు నేయున్నాడు.

4 తగుజవాలు

పూర్వాచారపరాయణులు 'కల' పంచసూత్రాంతే' మొదలగు స్తోకపరంపరలచే కాలము వ్యర్థవాదల గడపుచుండ నిమ్నజాతులందరను కూడి గాంధీగారు తమ ఉద్దేశకై సల్పు ప్రయత్నముల పూర్తిగా కొనియాడి, పై మహాకేయలకు సరియగుజవావిడిరి. వారలలోకూడ పూర్వముకన్న సూహశయ ప్రచారము తీవ్రతతో జరుగచున్నది. ఈవిధమున జరిగిన సాధ్యమునంత త్వరలో వారలన్ని బొంబాయి నభివృద్ధి నొండగలను. ఇప్పటికి ప్రభుత్వోద్యోగములపట్లయినను వారి విషయమున నెట్టిపక్షపాదము మానవలెనుమంటుంటుంటున్నాడు.

గమల గట్టిప్రయత్నములు జరిగిన, ఇతరులూభిమానులను తమ కులార్థరణకుగూడ ఇట్టిభిమానమునే చూపు మనదరని తలం చుట సామాన్యము. బొంబాయి పూర్తిగా స్వజాతులకు సమద్భిజ్ఞానియెడల ముం దిచటివిధిధనమున నెగ్గు కన్ను. ఎర్రకోళ్లతో నోగముల దీసివైచిన ప్రభుత్వోద్యోగప్రభావము దాదాపు లేనట్లే భావింపవచ్చును. అట్టికే ప్రభుత్వము నిమ్నజాతుల కొసగోప్రోత్సాహము స్పష్టము. ఇతరవర్తకుల హైందవులయిన పూర్వాచారపరాయణులను, ఇతరులయిన ముఖ్యముగ వారివారి సహజ చాకచక్యమునుబట్టియు, తెలివి తేటలనుబట్టియు అభ్యర్థన కుద్యోగములనిచ్చుచుండ ఈవిధమున నిమ్నజాతులకు తగుప్రోత్సాహముకలుగ విలువయు లేంచ బడుటలేదు. నలురాజునుగారు నుడివెంటల రానడేగారు మొదటిసంధియు చేసినమాచనలే అంగీకృతము లయినచో ఉద్యోగములద్వారా నిమ్నజాతులధరణ నెగ్గించు అవసర మంతగా గన్పింపదు. దీనికి ముందెట్టిప్రయత్నములు సాంఘికముగ జరుగునో చూడ నవలయు.

5 బొంబాయిపత్రికల యుద్ధోష

క్రిందటివారము బొంబాయిపత్రికాధ్యక్షుని ఉపన్యాసమైన, ఈవారము మహమ్మదాళీగారు హైందవులనుగూర్చి నుడివినవాక్యములనుగూర్చి మహావ్యతిరేక లాక్కపెట్టున గట్టలుపెట్టుచున్నది ఈ బొంబాయి పత్రికల తీవ్రత కంటె గన్పించుటలేదు: పూర్వాచారసంబంధముల నెంచక విడమరచిన ముక్కులనే మాత్రప్రాయములు నెంచి, శాస్త్రీయుల వలెనే స్వర్ణవాదనలచే కాలముగతవును ఎంతవారివైన మార సాహసించుచున్నది. హైందవులను మండిపడెడు మహమ్మదాళీగారితో గాంధీరహస్యుని కంఠకాలము "బోస్" యని పరిపరివిధముల నడుగుచున్నది. ఈవిషయముల టైము మొదలగుపత్రిక లిదివరకు నేను తెన్నెట్లు తమతమ యభిప్రాయము సార ముపయోగింప నుండుట వింతకాదు. దినదినమున, ఈభావములచే పత్రికల నింపకలసింత అవశ్యకత దేశభాషా పత్రికల కేమికలలో ఊహింప నవలయు.

6 వర్తకరాజీయ ధృక్పథముల వ్యతిరేకత

ప్రస్తుతము థిల్లీ సామ్రాజ్యశాసనసభా తరపు సర్ ఫుయ్యత్ మదాసు తామూదాసుగారి భావములు బొంబాయి నిర్మల భాషములని సామాన్యశ్రేయము నమ్ముచున్నది. ఆర్థిక సభ్యునివాదన కేలము రాజీయభావాత్మకమని జూడ కష్టముగాదు. వర్తకులకు సంబంధించినంతవట్టుకు 15 రూపాయిల ధరయే పాను, గిట్టుబాటుపని. ఇదియే సామాన్యజనుల అనువర్తించును. ఈసమస్యపరిష్కార మెంత దుష్కరమైనను ప్రజాశ్రేయస్సే పరిశీలించదలంతోమైన, తామూదాసుగారి భావములను, బొంబాయి వర్తకు భావములను అనుచర జీయములని తలంపవచ్చును.

7 శ్రీ శే. ఉప్పలూరి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారు

నందిగామతాలూకా రైల్వే సిరస్సాదుగారును రామిరెడ్డి పల్లె అగ్రహారమునకు ఉప్పలూరు లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారిని వారి అగ్రహారపు రైతులు బెజవాడనుండి స్నేహముతోడ పిల్చుకొనివెళ్లి కర్రలతో పలములలో బలమైన దెబ్బలు కొట్టి వెళ్లిపోయిరి. వారిని నందిగామ ఆసుపత్రికి గొంపోవని 20.1.1925 వ తారీఖున రమపదవిం జెందిరి. పోలీసుయిన స్పెక్టరుగారు లోబ్బించుగనిని అరెస్టుజేసిరి అని ముస్తాబావా నుండి శంకర వెంటలలక్ష్మీ నారాయణగారు వ్రాయుచున్నారు.

గండికోటభవనము

గృహప్రవేశ మహోత్సవము

విజయవాడ, జనవరి 28: - విజయవాడయందలి కన్నుడి ద్వారపు కనకమ్మమ్మను గండికోటభవనముయొక్క గృహప్రవేశమహోత్సవము బైదికసాంప్రదాయానుసారముగ యానెల 29-వ తేదీ యందు ఉదయం 8 గంటలకు జరుపబడును మిగిలు, దాతలు, ప్రోత్సాహకులు తో కుట్రముహూర్తమునకు విచ్చేయుప్రాధులు.

కోవిలమ్మూడి గోపాలకృష్ణయ్యచౌదరి,

అధ్యక్షుడు.

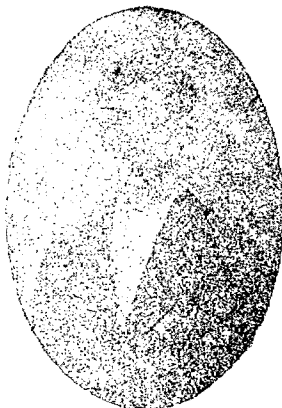
చెలనూరి సంధ్యారావు,

కార్యదర్శి.

ముప్పనసోమరాజు అండు పీఠాజు.

పెద్దపురము పోస్టు.

TRADE MARK.

విజ్ఞాపన

స్వదేశము

1918 సం॥

సంవిమేయ మనదేశము

నపండియమైన పట్టు

తో మాఫ్ఫాక్టరీ లోనే

పడుతుంటు, నేయుంటు, రం

గులు చేయుటమన్న గుప

మలనల వివిధరకముల

వస్త్రములను కంగుతో చిత్రచిత్రమైన జరి సాదా అంచులు కమ్మతోను తయారుచేయించి వస్త్రములకు తదితరులకు విక్రయించుచుంటిమి. కాకినాడలో జరిగిన 38వ అఖిలభారత కాంగ్రెసు ప్రదర్శనమున మాబట్టలను ప్రదర్శించినట్లు అవి దేశములోని వట్టువస్త్రములు అన్నిటిలోను ఎక్కువగా మైదనిగా అందగతు తెలిసేయున్నది. ప్రదర్శనమునగురించి వ్రాయుచు మాబట్టలగురించి పీయూష కాంతిభూషణ గారు అమృత బహువృత్తిక యందు ఇట్లు వ్రాసిరి.

... ఇతర కాంగ్రెసుసంఘము వారున్న మరయితర ప్రజలకూడ అన్ని రకములభద్రమున్న ప్రదర్శించిరి ఇంకను ఎందరికీలకు, అందరిని ఇచ్చుట ఏకరువుపెట్టుటకు వీలులేదు. పట్టు వస్త్రములు అనేకరకములు ప్రదర్శింపబడినవి. పెద్దాపురం రైతులు ముప్పనసోమరాజు పీఠాజు గార్లు పట్టు ఉత్తరీయములనుతో వకులును వస్త్రగుడ్డలు కోటుగుడ్డలును తెలుగుడ్డలును చీరలును ముప్పగురకములను ప్రదర్శించిరి. తెంగుగూరు అస్సాను వారు కూడ ప్రదర్శించిరి.

పట్టువస్త్రములగురించి వ్రాయుటలో మాకంపెనేయొక్క అదేమును రకములను విపులముగా వ్రాయుటవలనదేశము స్వదేశీవస్త్రపరిశ్రమలలో మాప్రాముఖ్యమును గ్రహించి స్వదేశీ వర్ణిస్తూ పరచెదగాక. చెన్నపురిరాజధానిలో ప్రతిపట్టణము వందును మాబట్టలు దొరకును.

కొంతవరకు తయారుచేయుచున్న రకములలోనే నాణ్యము వస్త్రపరిశ్రమ బట్టలనువిక్రయించి మారకములనిమోసపుచ్చుచున్నార గన అందరియొక్క జాగ్రత్తగొరకు మాప్రతి బట్టయందు వుండేనాక్రేడ్ మార్కును ఇంచున ప్రయించితిమి.

శ్రీ సకలవర్తమాన దీపిక (వచనము)

గ్రంథకర్త:— శ్రీ కాశీనాథుని సుబ్రహ్మణ్యం అయ్యవారుగారు, గవర్నరువేట, బెజవాడ.

ఈగ్రంథము తత్త్వవిషయమును సంగ్రహముగ జోధించును. ఇందు తత్త్వస్మృతులనుండియు నితరసంస్కృతాంధ్ర వేదాంతగ్రంథములనుండియు ప్రమాణము లచ్చటచ్చట గలవు. శ్రేణి కులభము. ౧౮ అధ్యాయములు. ఇందలివిషయములు:—

1. సూక్ష్మ్య సంవర్ధనము, 2. గురులక్షణములు, 3. నిర్గుణపరబ్రహ్మము, 4. ప్రణామము, 5. సగుణస్వరూపనిర్ణయము, 6. త్రిమూర్తులయొక్క యుక్తత్వ, 7. గణితయ వివరము, 8. పంచభూతోత్పత్తి, 9. జీవీని, గమనాగమనములు, 10, అన్నస్వరూపము, 11. జీవకవిషయము, 12. అజపాగాయత్రి, 13. చక్రాంశుత విషయములు, 14. పంచకోశ వివరము, 15. పిండోద్భుత్తయ ప్రకరణము, 16. వైరాగ్యప్రకరణము, 17. పంచీకరణము, 18. చతుర్విధ శక్తి కర్తవ్యవివరము, 19. స్వప్రకృతి విషయము, 20. నిత్యకర్మములనుసాధనములు, 21. భవ, స్వాన, భిక్షాస్థానము, భిక్షుధారణాదివిధి, 22. యద్రాక్షధారణవిధి, 23. మహిమరీ పాంత్రిధారణము, 24. శివార్చనక్రమము, 25. భిక్షుధారణాశ్మకలి, 26. భిక్షి, 27. జీవేశ్వరవిషయము, 28. ఆత్మస్వరూపము, 29. ముక్తి, 30. మహావాక్యములు, 31. ప్రభులింగలీల-తత్త్వబోధ, 32. సర్వమతైకమత్తము, 33. శివుడు తామకుడు కాదు, 34. ఈశ్వరుడు సర్వవ్యాప్తిగల, 35. " సూర్యమండలంతోవై, 36. గాయత్రి, 37. భగవద్భక్తి సూత్రము, 38. చాతుర్వర్ణ్యదేవారాధనప్రమాణ, 39. శివతీర్థప్రసాదగ్రహణము, 40. జయాది వహావస్తువులు, 41. ఆపసంహారము

మొదలు నిందు తెలుగున విశ్వేశ్వరతారావలి సంస్కృతముననుసరించి జూనస్తోత్రము, శ్రీరామోక్తవభుజంగస్తోత్రము, క్రీడాకర్మములు గలవు. దీనివలె రు ౧-౦-౦.

గ్రంథకర్తగారిమొదలు, బెజవాడ వాణిమూద్రాక్షరశాలాంధ్రవారికము శ్రీ కాశీనాథుని చినవీరభద్రయ్యఅయ్య వారుగారియొద్దను ప్రతులు క్రయమునకు దొరకును.

తమాషాలు

(ఆంధ్రవారికకు ప్రత్యేకము.)

యజమాని (కోపంతో):—అన్నంతింటానా గడ్డిలింటానా?

నేనుడు:—రేను ఇంట్లో ప్రసాదమే భోజనమనిపించి.

భార్య:—నామీదాన్న, మీకు నోరులేని జంతువుల మీద దయ ఎక్కువ.

భర్త:—నీవు నోరు తెరవకుండావుంటే, ఎక్కువదయ గానే వుంటాను.

రామయ్య (బిచ్చగానితో):—నీవు ముప్పేలై కాలం వర్తకపుచ్చకపోతే పని జేసుకోరాదా?

బిచ్చగాడు:—మీరెప్పుడయినా బిచ్చమెత్తారా?

రామయ్య:—లేదు.

బిచ్చగాడు:—అందుకే మీకు పని అంటే ఏమిటో తెలియలేదు.

పిచ్చవా దొకడు బాబులో కూర్చుని యాచించెను. కానీకన్నా ఎక్కువ సొమ్మును తీసుకొనకుండెను. లేదలు, పాపలాలుఇచ్చినను, వానిని మర్చి ఇచ్చివేయుచుండెను. ఈ విశోదంబాసి, పాపారావు బిచ్చవాని నిట్లడిగెను.

పాపారావు:—నీకు బుద్ధిలేదామీ? కానీకంటే అణా పెద్దదని తెలుసునా?

పిచ్చవాడు:—తెలుసును. అయినా ఒక్కసారి ఎక్కువదబ్బు తీసుకుంటే, ఈవిశోదం పొగడు.

సర్దుడు:—నీకు నాయనమ్మ ఉందా?

గుమాస్తా:—లేదు.

సర్దుడు:—అత్తఉన్నదా?

గుమాస్తా:—లేదు.

సర్దుడు:—త్వరలో చచ్చిపోయ్యేబంధువు తెవరయినా ఉన్నారా?

గుమాస్తా:—ఎవరూలేరు.

సర్దుడు:—అయితే నీవు పనిలో ప్రవేశించు. నీకు శేలవులతో పనిలేదు.

ఎల్లయ్య:—నాటకం చివరఅంకంలో, చనిపోయ్యేటప్పడు సారంగధరుడు అద్భుతంగా ప్రదర్శించాడంటా లేదా?

పుల్లయ్య:—అతడు మొదటిఅంకంలోనే, చనిపోతే నేను సంతోషించేవాడిని.

చిన్నపిల్లవాడు అణాను పారవేసుకుని వెక్కిరిచెక్కిరిచెను. దానినిబోయ్యే స్వర్గుడు జాలిపొంది, ఇంకోఅణా పిల్లవానికిచ్చి, ఏడవవద్దని ఓదార్చెను.

పిల్లవాడు (కోపంతో):—ఓరిదొంగా, నాసొమ్ముకాకేసి ఇంకాకటినుంచీ ఏడిపించావా?

మేజిస్ట్రేటు:—నీకేసేమి?

స్త్రీ:—నా పొదుగింటి ఆమెమీద నాలుగు చార్జీలు చాళులు చేసానండి.

మేజిస్ట్రేటు:—అనిఏమిటి?

స్త్రీ:—ఆమె నన్ను చీకటితోకొట్టింది. రాయి విసిరివేసింది. ముఖమీద నీళ్లుచల్లింది. చెందచెంపలా వాయిచింది.

మేజిస్ట్రేటు:—నీవు ఇదివరకు ఎన్నిసార్లు శిక్షపడ్డావు?

ఖయి:—అయిదుసార్లు.

మేజిస్ట్రేటు:—అట్లాగంటే, నీకు యీమారు పూర్తి శిక్ష విధిస్తున్నాను.

ఖయి:—ఇన్నిసార్లు శిక్షబడుతున్నందుకు, నాకేమి ముదరారాదండీ?

ఉపాధ్యాయుడు:—ప్రశ్నయంవచ్చినపుడు అన్ని మునిగిపోయినవి.

నిద్రాధి:—చేపలేమయినవండీ?

పొంగూరివాడు:—తెలివోనుతో మాట్లాడటం ఎట్లాగండి?

చెన్నపురిన్నేహితుడు:—ఎవరయిన ఉన్నారా అని అడగండి. ఉంటే ఉన్నామని బదులుచెప్పుతారు. లేకపోతే, లేమనిచెప్పుతారు.

ఒకడు:—రాత్రి పిడుగులుపడ్డాయి, విన్నావా?

రెండవవాడు:—లేదు. నన్ను లేపలేకపోయినా తూఉరుములే నాకు నిద్రపట్టనేరట్టదు.

న్నేహితుడు:—చిత్రకళా ప్రదర్శనంలో, నీవువ్రాసిన పటం మాత్రమే మంచిదా.

కృష్ణయ్య:—నన్ను ఊరికే పొగుడుతున్నావు.

న్నేహితుడు:—అబద్ధంకాదు. మిగిలిన అన్నిపటాల దగ్గర, జనం మూగిఉండడంచేత, చూడడానికి వీలయినది కాదు

బాలసాని:—అటాపీ ఎంతకొన్నారండీ?

మరియొకడు:—గరతెలియదండీ. టాపీ తీసుకున్నపుడు కొట్టో ఎవరూ కనిపించలేదు.

శరభయ్య (ఆతురంతో):—మూడుగంటల రయిలు పోయిందా?

పోర్తరు:—పోయి చాలానేపయిందండీ.

శరభయ్య:—నాలుగుగంటలరయిలో?

పోర్తరు:—ఇంతకుముందే పోయిందండీ.

శరభయ్య:—అయితే ఇప్పుడేరయిలు లేదు. బోల!

పోర్తరు:—పాపం ఏమీలేదండీ. ఇంతలస్వంగా ఎందుకు వచ్చారండీ?

శరభయ్య:—నేను అడిగింది, పట్టాబడాటి ఆవశలకు పోవడానికి.

యాచకుడు:—అయ్యో శిక్కులేనివాడిని, ఒక్కకాసు ఇయ్యండి, బాబు.

బాలసాని:—చెన్నపట్నంలో బిచ్చమెత్తడం శరమని నీకు తెలుసునా?

యాచకుడు:—ధర్మించెయ్యడం నేరంగాదండీ

యాచమాని:—నీలంత తెలివితక్కువమొద్దు ఎవరూ కనుపించరు.

నాకరు:—మీసంగతి మరచిపోయిపోరండీ.

మానేజరు:—ఏమయ్యా, అఫీసుకు ఇంత పెద్దసంచి తీసుకునివచ్చావు?

క్రాంతిమాస్తా:—దీనినిదా నాకిచ్చిన యోగ్యతా పత్రాలు ఉన్నవండీ.

8-వ అనంతపురమండల జాతీయ సమావేశము

ఫిబ్రవరి 7 వ తేదిన ధర్మవరమున జరుగును

శ్రీయుత గడ్డ రంగయ్యనాయుడుగారధ్యక్షత వహించెదరు

ఫిబ్రవరినెల 7 న తేదీ శనివారము మధ్యాహ్నము 1 గంటనుండి 8 వ అనంతపురమండల జాతీయమహాసభ మద్రాస్ నివాసులును ముప్రసిద్ధులు సగు శ్రీయుత గడ్డ రంగయ్యనాయుడుగారి యధ్యక్షతక్రింద జరుగును. ప్రతినిధులకు భోజన వసతు లేర్పాటుచేయబడినది. ప్రతినిధిరుమురు రు 1-0-0 లు మాత్రమే. సభకు రాగల సభ్యులందరును ఆహ్వానసంఘ కార్యదర్శికి ముందుగా 2-2-25 నాటికి తెలియజేయు ప్రార్థితులు జాతీయోద్యమమున అసంతృప్తులై వెనుకబడియుండుటచే సుప్రసిద్ధులగు నాయకులు సభకువచ్చిన గొంతనకు యుత్సాహ మతిశయించును గాన ఆంధ్రదేశ నాయకులను తప్పక సభకు దయచేయవలెనని ప్రార్థించుచున్నాడను వెనకబడిన జిల్లాయెడ ఆంధ్రనాయకులు బ్రత్యేకాదరమును జూపుదురని నమ్ముచున్నాడను.

తుంపర్తి సంజీవరావు, సన్మానసంఘ కార్యకర్త

ఆంగ్ల సామ్రాజ్య కుష్ట రోగ నివారణ సంఘము

వైస్రాయి విజ్ఞప్తి

యువరాజు సందేశము

ఆంగ్ల సామ్రాజ్య కుష్ట రోగ నివారణ సంఘమున కధ్యక్షుడుగానున్న వైస్రాయిగారు తత్సంఘసభాసభ్యులమై యొక విజ్ఞప్తి నేడు ప్రకటించిరి. ఈసంఘముపై గల సానుభూతి జాతును వేల్పుయ్యువరాజుగా రోగసంక్షేపమును బంపిరి. వైస్రాయి విజ్ఞప్తిని యువరాజు సందేశమున, కుష్ట రోగ వ్యాప్తి, కుష్ట రోగ మెట్లు కలుగును? కుష్ట రోగమునకు మందు న్నదా? కుష్ట రోగము నీచేశమునండి పొగొట్టుటెట్లు? అనువిషయములపై ఆంగ్ల సామ్రాజ్య కుష్ట రోగ నివారణ సంఘము తరఫున ప్రకటించబడిన కుష్ట రోగ చరిత్రను రోజు రోజు భాగము చొప్పున ఈ క్రింద ప్రచురించుచున్నాము.

వైస్రాయి విజ్ఞప్తి

కుష్ట రోగ నివారణ సంఘము తరఫున నేడు హిందూ దేశమున కీ విజ్ఞప్తి చేయుచున్నాను. కుల, మత భేదములు లేక, బీదలనుండియు, భాగ్యవంతులనుండియు సానుభూతి, సాయము, తప్పక పొందగల నను నమ్మకముతో నీ విజ్ఞప్తి చేయట కుద్దేశించితిని. ఈ రోగముతో బాధపడువారి యవస్థ నెరుగనివా రొక్కరుగూడ ఉండరని నేను తలచుచున్నాను. ఇదివరకే హిందూ దేశమునందు వ్యాపించిన యీ వ్యాధియొక్క అతివ్యాప్తిచే కలుగు అపాయమును గాంచజాలని గ్రుడ్డివా రెవ్వరును లేరని నాతలంపు. స్వయముగా చూచుటచే, కుష్ట రోగ బాధితులకై పడుశ్రమ యీ రోగము నాపుటకై కృషి, ఎంతయో బాగుగా జరుగుచున్నవని నేను గ్రహించితిని. ఇప్పుడు వచ్చిన క్రొత్త పద్ధతుల ప్రకారము రోగ నివారణ కాలదను అశ అంకురించుచున్నది. కాని అట్లు పనిజరుపుటకు డబ్బు కావలసి యున్నది. కావున వెంటనే విరాళములొనగూట, అనన్తరము. ఈ రోగ విషయమున పరిశోధనల నలుపుటకు, రోగులకు సాయముచేయు సంస్థల నభివృద్ధి పరచుటకు డబ్బు కావలెను.

ఈ రోగమును పోగొట్టుటకు నల్పుకృషియం దండరును నాకు తోడ్పడగోరుచున్నాను. ఈ ఘన కార్యమునకై విరివిగా ధన సహాయము చేసి, భూతదయను చూపించి, మానవ సేవ చేయుచు నని హిందూ దేశమునందున్న ప్రజలను, కరుణానితులను, ఆడువానిని, మగవారిని అందఱు నేను ప్రార్థించుచున్నాను.

రీడింగ్

యువరాజు సందేశము

(ఈ క్రింది సందేశమును వేల్పుయ్యువరాజుగారు వైస్రాయిగారికి పంపిరి)

వైస్రాయిగారికి,

“హిందూ దేశమును కుష్ట రోగముగ నుండికొలంకవముగ తప్పించుటకు ఆంగ్ల సామ్రాజ్య కుష్ట రోగ నివారణ సంఘముయొక్క భారత దేశ శాఖ తరఫున తా మొక విజ్ఞప్తి చేయ నున్నారని తెలిసికొని సంతసింపి. ద్రవ్య సహాయము సరిగా నుండినచో తగిన పరిస్థితులలో రోగులకు వైద్య సహాయము చేయుటకు కన్పట్టబడిన నూతన పద్ధతులను గూర్చిన పరిశోధనముల నల్పిన పరిశోధకులకు వందనములు. తమకు స్వాభావికమైన కరుణాభూత్యముతో హిందూ సంస్థానాధీశులు, భూస్వాములు, హిందూ దేశంబందలి అన్ని తెగలవారు, యీ మానవ సేవా కార్యమునకు ఒకరికన్న ఒకరు ఎక్కువగా తోడ్పడు దురగత మృకము నా కున్నది. మీ యుద్యమాభివృద్ధిని సానుభూతితో, ఉత్సాహముతో పరికించుచుందు.

ఎడ్వర్డు (ప్రిన్స్ ఆఫ్ వేల్సు.)

కుష్ట రోగము

1

హిందూ దేశమున కుష్ట రోగ వ్యాప్తి

భారతదేశపు జనాభా లెక్కల అఖిలభూటలో 8 రోగాలకు గూర్చి వరింపబడియున్నది. ఆ రోగాలు మతిద్రవణం, మూత్రబద్ధిశ్యములు, కుష్టము, 1921 సంవత్సరపు జనాభా ప్రకారము మొత్తం 102518 కుష్ట రోగులున్నట్లు నోటుచేయబడినది. కాని యికాయంతకంటె ఎక్కువ రోగులు చునదేశములో ఉన్నారని గట్టికారణాలు ఉన్నవి. జనాభా తీసుకొనుట అయిన మనాడు కలకత్తాలో 80 మంది కుష్ట రోగులు, కుష్ట వ్యాధి క్రమేణముగా కట్టి వైద్యశాలకు చికిత్స కోసము వచ్చినాది. వీరి విచారించగా అందులో యిద్దరి పేర్లు మాత్రమే కుష్ట రోగుల సంఖ్యలలో వ్రాసివారని తెలిపిరి. మిగతా వారు తమకు భీరంగముగా కుష్ట రోగులలో కేర్వ ప్రాయముటకు యత్నం చేశారు. అట్లు చేసినచో వారిని ఎవరును దగ్గరకు చేరనివరకు. ఉష్ట రోగము లూడునట. అందుచే కుష్ట రోగముచే బాధపడుచుంటున్నవెక్కువమందిరట. కుష్ట రోగ మొక కావమని యిది మహాపాప మేమో చేయగా దానిచే కలిగిన ఫలితమని ప్రలు సాధారణముగా తలచుచుందురు. ఒక మాటు కుష్ట పుట్టినచో అది మరల పొడన కుష్ట రోగమనీ కూడ తలచుచున్నారు. అందుచేతనే కుష్ట రోగమును గూడ మూక చెప్పుడు మొదలగు

జన్మబీదలతో చేర్చుచున్నారు. కుష్ట రోగులు పుత్రుల తా జనులతో వెలిగి మాడ బడుదురు. వారికులము చేరుగా తలచబడును. కుష్ట రోగ కుల మని కుష్ట రోగులను దగ్గరకు చేర్చరు. అందు కని రోగులు సాధ్యమైం తవరక రోగమును దాచెదరు. సంఘమువారిని వెలికి చూచుట కష్టపడరు. సంఘబహిష్కరణమునకు జడియట మానవస్వభావము. ఈరీతిగా రోగము దానంతటది బయల్పడువరకును రోగుల రోగమును దాచెదరు. వైద్యముగా కుష్ట రోగి కుష్ట రోగమును చెప్పటకు సిగ్గుపడును. ఈసిగ్గుతోడు అజ్ఞానము “మనముకు కుష్ట రోగముతో బాధపడుచున్నాము” అనుజ్ఞానమే కొంతమంది రోగులకు కుండదు. కలకత్తాలో ఒకచోట పనికయవారిలో కొందరిని పరీక్షింపగా అయిదుగురు కుష్ట రోగులున్నవారు అయ్యడిరి. వారి కాసంగతి తెలియదు. వారికి బాధలేదు. ఏవిధ మైనకత్తుమునుకలుగులేదు. అందుచే వారు వైద్యునిదగ్గర పని చేయుచున్ననుగూడ వైద్యునిసాయము కోరలేదు. ప్రజలు కుష్ట రోగము జాగా మోచినతర్వాత మందుకోసము వచ్చెదరు. ఈలాగా చిల్లర వైద్యులయందువుప్పుకొందురు. వీటిలో చిన్ని చిన్ని జబ్బులు నయము చేయించుకొన నెంచెదరు. ఈలాగా కుష్ట రోగము పెప్పుమీరిపోవును. లేతగా ఉన్నప్పుడు లేనితరఫ రోగము ముడుగానే పుట్టును. వైద్యులకుగూడా కుష్ట రోగము నుగూర్చిగూడ సాధారణముగా ఏమియును తెలియదు. మొగము ఉబ్బి బిల్లుగానున్నప్పుడో లేదా క్షేణి జీటినక్షేణి

లోడుగు ఉడివప్పుడో యీ వైద్యులు కుష్ట రోగమని గ్రహించ గల్గుదురు. ఇంత అజ్ఞానము వైద్యులకే ఉండగా ప్రజల నింకా అజ్ఞానముగా నున్నారటలో అత్యర్థ మేమియు లేదు. లేతగా నున్నప్పుడే కుష్ట రోగానికి మందు పుచ్చుకొను రుదు.

రెండు కారణాలవల్ల — (1) రోగము ఉందని తెలిసికొనికూడ వైద్యులు చెప్పటకు ఇష్టపడకుండుట మూలాన రోగస్వభావము తెలియక రోగమునుగూర్చి అజ్ఞానము మూలమయ్యిరెండు కారణాలవల్ల జనాభా లెక్కలోని సంఖ్యలు కలిగి టంచునగా ఉన్నవని చెప్పటకువీలులేదు. “25 రోగులున్నాను యీ గ్రామములో” అని తెలిసిన ఉబ్బో జనాభా ప్రకారము 1 రోగి వున్నాడని తెలుసుకొని లేదా ఎవరూ తెలుసుకొని తెలుసుకుంటినక జనాభా లెక్కల ప్రకారము ఉచ్చువానికి అయిదు రెట్లు-పదిరెట్లున్నా యిట్లుండిలేదు. రోగులు ఉన్నారని చెప్పటంలో అతిశయమైతే లేదు. ఈ ప్రకారము ఎంతవెక్కువ మందివున్నానో జాబాపు 10 లక్షల రోగులున్నారని తెలుసుచున్నది. అనగా 400 కి ఒక కుష్టవాడేగా ఉన్నాడని నుచురుగా చెప్పవచ్చును.

అందుచే కుష్ట రోగ సమస్య తీవ్రమైనదైయున్నది. కలరావల్ల జనము ఎక్కువగా చతురనింక, చిచ్చరము చే మరీచతురనియు, శిశిమ్యురోగాలతోనే చచ్చుచున్నారనియు చెప్పుచు కుష్ట రోగముచేనే దురంతాలను తగ్గించుచున్నాము. వీరితో సంబంధములేక రోగము కుష్ట రోగమునున్నాను. జబ్బాననే వారే కలరాతో చావవైనా చస్తారు లేదా మరలెన్నోతో (చలిజ్వరముతో) ఏండ్లకొలది బాధన్నా పడతారుగాని కుష్ట రోగులుగా నుండుట కొప్పుకొనరు. కుష్ట రోగముయొక్క గొప్ప విషమస్థితి ఎందులో వుందంటే అది ప్రాణాలతీనే రోగంకాదు కాని బ్రతికియుండే చచ్చినవారిగా జీవచ్ఛవముగా చేసేరోగము. కుష్టతో బాధపడేవారికి సంఘములేదు. సంఘమునకు వాడు చచ్చినవారితో సమానము. వానిమొగమునక చూచేటారులేరు. అట్టివానిబ్రతుకు వ్యర్థము. వ్యసనపూరితము. అందుచేత ఈ కుష్ట రోగ సమస్య చాలా ప్రాముఖ్య మైనది. ఇది అసాధ్యమైనదనిగాని (మండుమాకులచే) అచరణయోగ్యమైనదే కాదనిగాని తలపగూడదు. దీని విషయమున అత్యధమహించగూడదు. ఈ సమస్యకు పరిష్కారమున్నదని మావిశ్వాసము. తగినసాధన సానుగ్ని నువయోగించినచో కుష్ట రోగమును నివారించి కొద్ది పురుషాంతరములలోనే భారతదేశమునండి యీ రోగమును పారద్రోలవచ్చునని పూర్తిగా నమ్ముచున్నాము.

లాలబజారి గాయ ఢిల్లీలో నివాసము

లాలబజారి గాయ ఢిల్లీలో నొక గృహమును ఏర్పాటుచేసిరి. ఆయన ఢిల్లీలోనే నివసించెదరని తోచుచున్నది. హిందూస్తాన ప్రేమ

పరికరుగారియింట దొంగతనము

21వ తేదీని ఢిల్లీలో జరిగెది ఢిల్లీలో హిందూస్తాన పత్రికా ప్రధాన సంపాదకుడుగా నున్న పరికరుగారు పత్రాలాడ్డితరు గృహమున నివసిండుచున్నారు. ఆయననిపుడు ఇంటికే తాళము దీసివంటచేయుటకు వేరొక గృహమునకేగెను. సమయముకినిపెట్టుకున్న కొంతమందికి ఆడములను పరులగొట్టి పట్టిపగలు యింట ప్రవేశించి అన్ని వస్తువులను ఖాంబెను కలమునుగూడ దోచుకొని పోయినది ఢిల్లీనుండి తంతివార్త వచ్చినది.

శారదా గ్రంథ పఠనాలయము

రాజమహేంద్రవరమున స్థాయిసంఘవ్యాధి కవభ ఈ నెల 18 వ తేదీని రాజమహేంద్రవరమున శారదా గ్రంథాలయ స్థాయిసంఘ వార్షిక సభ జరిగినది. కార్యదర్శి వార్షిక నివేదికను చదివెను. పట్టణాలామోదిచిది. గతవత్సరము ప్రారంభవత్సరమే యైనను చాల క్లాసునియుగా పనిజరిగినది. శ్రీయ్యుటలు నూర్యనారాయణగారిని అధ్యక్షుడుగను, జె గంగన్నగారిని ఉపాధ్యక్షుడుగను, పి. కే. విశ్వనాథశాస్త్రి, కె. సాంబశివరావుగార్లను సహాయ కార్యదర్శులుగను ఎన్నుకొనిరి. వ్యవహారము,ంతను యింతభావలోనే జరిపవలెనను తీర్మానముగూడ ఆమోదింపబడెను. కార్యసంఘభ్యుల ఎన్నికలు గూడ జరిగినవి. క్వరలోనే వార్షిక తృప్తియు జరిగినది యొకడు ప్రాసెరి.

బీర్లాయంత్ర కార్మికుల సమ్మె

బొంబాయి, జనవరి 29: — బీర్లాయంత్రమునందు నూలుదీయు కాఖలో పరిశేయుచున్న నూలుదీయులపట్టియై నేడు సమ్మెకట్టిరి. వీరు వెనుకటివె అధికైన జీతమును గావలయు నని కోరుచున్నారు. (అ. ప్రె.)

బొంబాయి దారుణహత్య

శ్రీమతి సుందరీబాయివిజయ్

సంస్థానోద్యోగుల నిరంకుశచర్యలు

మరికొన్ని విషయములు

పండితుల ఆమోదము

ఈశ్రీమతి శ్రీమతి సుందరీబాయి విజయ్ గారిని నావికాసేవను స్వీకరించుటకు యిందూరు మహారాజు తీరస్కరించుటచే యిందూరు లోని బ్రాహ్మణసంఘమున కంతకును ఆధికమగు ఆగ్రహము కలిగినది. ఆనగ్రహమున నభ్యుదయము ఆగ్రహము చెందనివారు బ్రాహ్మణులలో నొక్కరునుగూడ నుండలేదు. సుప్రసిద్ధ పండితులను సభాపతులను వార్యులనువదిమంది మహోద్యోగులను బ్రాహ్మణులను సభచేసి నాకును దివాను కృష్ణారావుగారి కిని జరిగినవివాహము శాస్త్రీయమైనదేయని యేకగ్రీతముగా తీర్మానించితి. ఈప్రతిమ యిందూరు హైకోర్టులో దాఖలు చేయబడెను.

శ్రీ శృంగేరి శంకరాచార్యస్వామిలవారుగూడ ఆమోదించుట

ఈవిషయమున శ్రీ శృంగేరి శంకరాచార్యస్వామిలవారు ఈ నన్నతోన్నతము తాదాకారియగుటచే వారికి విన్నవింపగా వారు గూడ నావివాహము నామోదించిరి. నన్న వారలనికొకరికిచ్చి వివాహముచేయుటలేదనియొక్కపూర్వపుగారికి నేనే ధర్మపత్ని ననియు వారు నిర్ధారణచేసిరి. మహారాజు యేమిచేయఁజూయను భయము లేమునాధిపతియన్నను వివాహముచేయించిన పోలో హితులుగూడ కోర్టులో ధైర్యముగానే సాక్ష్యమిచ్చితి, ఎన్ని అడ్డుపాళ్లు చేసినను వారుచలించకుండ వివాహముశాస్త్రీయముగానే జరిగినదని తెలిపిరి.

శంకరరావు వడ్డనచేయు (జట్లరు) నపుకరు

శంకరరావు వడ్డనచేయు మహారాజు వడ్డనచేయునపుకరు. అతడుమహారాజుకు వర్మసఖుడుగా నుండెను. గులాం మహమ్మదనునతడుగూడ మహారాజుకు సంధానకర్తగానుండెను. ఇతనికి పోలీసునూపర్వేంటు ఉద్యోగమునిచ్చిరి.

యువతులను హరించుట

అంత నిరంకుశముగ యువతలను హరింపవారంభించిరి. “శంకరరావుమీకుమార్తె చెక్కుననేసియున్నాడు. ఆమెనుహరించుటకును మానభంగముచేయుటకును ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఈమెవివాహమును మహారాజు స్వీకరింపకుండు పోవుటగూడ నిదియే కారణమని” కొందరు మిత్రులునాతండ్రికి తెలిపిరి.

కాన్పూరు పంపివేయుట

7-12-1920 తేదీన నన్ను నాతండ్రి కాన్పూరుపంపివేసెను. ఆమరునాడే విష్ణుదాసు మోహనలాలు అనువైశ్యుడును శంకరరావు జట్లరువాండ్రు కొందరును నాతండ్రికిడకు వచ్చి శంకరరావు మీతోమాటలాడ గోరుచున్నాడు. యసంత వివాహ భవనమునకు రావలెనని చెప్పిరి. మహారాజు ఆభవనమున నే నివసించుచుండెను. నాతండ్రిని వారచటకు తీసుకొనిపోయి ఒకజేరాలలో కూర్చుండబెట్టిచాలనేపటివరకును మరలరాకపోగా నాతండ్రి శంకరరావుగదిలోనికి వెళ్లెను. అచట విష్ణుదాసును, గులాంమహమ్మదును, శంకరరావును రహస్యాలలోచుట చేయుచుండిరి. ఇవి కొంచెమునేపు తాకుచు వారు నాతండ్రితో చెప్పిరి. అతడు మరియొక గంటవరకును జేరాలలో కూర్చుండి యుండెను. అపుడతనిని పిలిచిరి. అప్పుడు శంకరరావు తనగదిలో వ్యభిచారిలులకును శేష్యులకును బహుమానములు పంచివెట్టుచుండెను. “ఒకవారముగోజులలో మహారాజు మీకుమార్తె వివాహమును స్వీకరించును. మీసోదరులను మరల మీకిచ్చుటకు గూడ ఉత్తమిచ్చుచేయును గాన ఆమెను వెంటనే యిందూరు పిలిపింపుడు” అని శంకరరావు నాతండ్రితో చెప్పి, వెంటనేబయటకుపోయెను. అనిమా పేర తండ్రివార నిమ్మనలుగు ఒత్తిడికలిగించెను. అతనివార కౌటలిన వ్యతియను విష్ణుదాసే చెల్లించి తండ్రివారను పంపెను.

చౌరస్యము- నిర్బంధము

9-12-1920వ తేదీన విష్ణుదాసు మరల నాతండ్రికిడకు కేగినన్న కాన్పూరుపంపివేయటకు నాతండ్రిని తూలనాడెను. మరల నొకతండ్రివార నాపినతల్లి (తల్లిచెల్లెలు) దాచివోడ్డికాయకంబలివేరను, మరియొక తండ్రివార నాపిన తల్లిసోదరుడగు అనంతరావుపైభే (సమాకు బాగుకు సమీపముననున్న ఫణ్డే ఘాటు చకరమున ది. వి., సి. వి. గుండులెన్నెట్టెట్టెవు యింజనీరు కచేరీలో పొడుగుమాస్తా) గారివేరను గూడ నాతండ్రి

దేవపంపినటుల విష్ణుదాసుపంపించెను. నన్న వెంటనే పంపివేయవలెనని నాపినతల్లి యగు దాక్షయ కంబళేగారికి తెలుపవలెనని అతనివార వ్రాసే నున్నది.

దాక్షయ కంబళేగారు ముమ్మలను పంపకుండు వి. జి. ఘాట్వారే (ఆడిటరు. ది. వి. సి. వి. రంజిత్-యిందూరు) గారివేర నొక తండ్రివార నంపెను. ఘాట్వారేగారు నాతండ్రినడుగగా నాతండ్రి నిజస్థితినితెలుప తెలిపవేసెను. ముమ్మలను పంపవద్దని కంబళేగారికి తండ్రివార నంపవలెనని గూడ నాతండ్రి ఘాట్వారేగారికి తెలిపెను.

అసత్యపుష్కరములను వ్రాయించుట

ఆకారణమున మేము యిందూరువెళ్లెదము. తండ్రివారకు జవాబుగూడ నియ్యలేదు. డిసెంబరు 10వ తేదీన విష్ణుదాసు మరల నాతండ్రికిడకు వచ్చి శంకరరావువద్దకువచ్చి కలచెను. తానుకొంచెము భంగుత్రాగిందనని ఒకపెట్టి విష్ణుదాసు నాతండ్రిని యిందూరునగరమున కావలనున్న బాంధవతీతను నిర్వహణచేయునకు తీసుకొనిపోయెను. “నీవు వెంటనే కాన్పూరుపోయి నీకుమార్తెను తీసుకొని వచ్చెదవా లేదా” అనిధర్మవ్యయగా విష్ణుదాసు అచట నాతండ్రినడిగెను. తీసుకొని వచ్చెదనని నాతండ్రితెలిపెను. “నీమాటనేను నమ్ముటలేదు. వ్రాసియిచ్చుటలేదు” అని విష్ణుదాసు అడిగెను. అందులకు నాతండ్రి అంగీకరింపలేదు. అంతట పోలీసు ఫలుయినసైక్లరు వేడుచువో నున్నవా ఒకడును కనిపేటువేడుచుతో నున్న వాఒకడును తటాకనవచ్చి “నీవు వ్రాసియిచ్చునో నన్ను యింజనీలులతో బంధించి చెరసాలకుకొనిపోడు” అనినాతండ్రికి పంకెలు చూపి బెడదించితి. అంతట నాతండ్రి విధిలేక వారు చెప్పిన ప్రకారము హిందూస్తానీ భాషలో రెండు లేఖలనువ్రాసి సంతకము చేసి వారికిచ్చెను.

“మాధన ప్రసాదమాతే అనునతడు యిందూరు సంస్థానమునకు విరోధి. అతడు కాన్పూరులోనున్నాడు. దాక్షయ ఛోటాబాయి అనువాడె నా భార్యను నాకుమార్తెను నా అనుమతిలేకుండ అచటికి తీసికొనిపోయినది. అచట వారు మహాజరాపైని కేసు చేసెవరని లోచుచున్నది.” అనియొక లేఖలోను,

“నా భార్యయను నాకుమార్తె సుందరీబాయియను నాయింటనుండి 10 తులముల ఎత్తుగల బంగారు కాజులను 900 రూపాయలకిమ్మకుగల బాంకెనోట్లను ఒక పెట్టెను హరించిరి. దాక్షయ ఛోటాబాయికంబళే అనువామె నా భార్య సోదరి. ఆమెతో నా భార్యయను నాకుమార్తెయను కాన్పూరు వెళ్లిపోయితి” అని యింకొక లేఖలోను వారి నిర్బంధమున నా తండ్రి వ్రాసి సంతకము చేసివారికిచ్చెను.” ఇకనీవు కాన్పూరును ప్రయాణము కావలెను. నీకుమార్తెను తీసుకొని వచ్చిన వెంటనే యీ రెండు లేఖలను మరల నీకిచ్చివేడుదను.” అని విష్ణుదాసు చెప్పి వెంటనుండి నా తండ్రిని మా యింటికి తీసుకొనివచ్చెను. అటనుండి ప్రయాణ సన్నాహముతో టైప్రీషనుకు తీసుకొని వచ్చి కాన్పూరుకు టిక్కెట్టు కొని రైలుబండిలో కూర్చుండబెట్టి తిరిగివచ్చుటకు రైలు ఛార్జీ నిమిత్తము 4 రూపాయలుగూడ విష్ణుదాసు నా తండ్రికిచ్చెను. “నీవు తప్పకుండ నీకుమార్తెను యిందూరు తీసుకొనిరావలెను. లేనిచో మహారాజు నీవెవటనున్నానుగూడ నిన్ను పట్టి తెప్పించగలడు. నీవు వ్రాసియిచ్చిన రెండుకాగితములును నాచేతున్నవి. నిన్నును నీ భార్యను నీకుమార్తెను అందరినిగూడ చెరసాలలో త్రోయింపగలరు. మీ యింటిలోను యిందూరులో దాక్షయ ఛోటాబాయి వైద్యశాలలోను చోరీతీసి పెట్టించి మిమ్ముల నందరిని బాధించెదము” అని విష్ణుదాసు నాతండ్రిని చాల బెడదించి రైలుబండి కదలినప్పట్లు వెదిలిపోయెను.

మేజిస్ట్రేటుకు తెలుపుట

నా తండ్రి కాన్పూరురాగానే 15-12-1920 వ తేదీన మేజిస్ట్రేటు కోర్టునుపోయి యీ సంగతి నంతను తెలిపి పూచీ కత్తు వ్రాసియిచ్చెను. దానికలను గవర్నరుజనరలు ఏజెంటుకు మాడ పంపించెను. అంతటితో యీవిషయమున మహారాజు ఉద్దేశము కొంత చల్లబడినది.

న్యాయవాదిని కొంచుట

హైకోర్టులో నా వివాహమును రద్దుపరుచుటకు తేటిన శ్రమలో ధైర్యముకనెంచి నావత్తమున వాడించిన న్యాయవాదియగు పంతుళ్లశ్యామగారిని కొందరు ద్రోహులొకవాడు చుట్టుకర్రలతోగట్టి చెట్టులు కొట్టిరి. అన్యాయవాది వరమకాంతుడు. అతని కెవ్వరును విరోధులులేరు.

విజ్ఞప్తి

ఇట్టిస్థితిలో నేను మరల యిందూరు తెలుపిపోగలను. మహారాజు నిరంతకుడు. ఏమిచేసినను చేయగలడు. నేను నా మానమును కాపాడుకొనుటలో ప్రాణములను విడుచుటకున వనదీయును.

తల్లి బెంగటిల్లి మృతినొందుట

నా పెండ్లివలన నాకును మా కుటుంబమునకును తటస్థించిన ఘోరదుర్ఘటన నాతల్లి బెంగటిల్లిగారి కాన్పూరులోనే

ననిపోయినది. ఆపరివ్రతా శిరోమణిని చంపినపాతకము మహారాజును చుట్టుకొనెను. ప్రధానమంత్రి మొగలు సారంగపాటి వరకును ప్రభుత్వోద్యోగులందరును అంగీకరించి నావివాహమున జరిపించిరి. అది ధర్మకాస్త్ర ప్రకారము విద్యుక్తముగా జరిగినది. అట్టివోమహారాజు నిష్కారముగా ఘోరమును తలపెట్టెను.

మూడవభార్య మైనాబాయి

మూడవభార్యయగు మైనాబాయితో కలసి నేనుగూడ నాధర్మవేదనను. నా పెండ్లియైన పిమ్మట మహారాజు జలవంతమున నాధర్మ మరల మైనాబాయిని పెండ్లియాడెను. బొంబాయి రాష్ట్రముననున్న నాధర్మ ఆస్తిని బొంబాయి ప్రభుత్వముకోర్టు ఆఫ్వాక్సువారు వశపరచుకొనుటకు బొంబాయి దొరతనము వారికి ఉత్తరువుజేయవలెనని నేను మిమ్ములకు కోరుచున్నాను. ఆస్తిగా నాహక్కులను నావల్మీయగు మైనాబాయి హక్కులను కాపాడగోరెదను. ఆ ఆస్తిపైని మహారాజుకు ఎట్టిహక్కులేదు. బొంబాయిలో నావివాహముగూర్చి కాపాడఖిలుచేసి స్వీకరింపవచ్చును. నాతండ్రికి గేకు 25 రూపాయలు ఫించెన యిచ్చుచుండెడివారు. దాని గూడ నిలిపివేయుటచే మాకు అన్నవస్త్రములకు గూడ అధాములేకుండు నున్నది. సర్వాధికార సంపన్నులగు మీరు న్యాయమును విచారణచేసి నన్ను కాపాడగోరెదను.

నాధర్మ నెవరు విడిపించెదరు?

నాధర్మ పిచ్చివాడను కారణమున అతని ఆస్తిని బొంబాయి కోర్టు ఆఫ్వాక్సు వశపరచుకొనెను. ప్రభుత్వస్థితిలో నాధర్మ పాలించుటకు ఏలులేనిస్థితిలోనున్నాడు. నాధర్మ నెవరెవ్వరి విడిచినచో నతడు సంతోషముగా బ్రిటిషరాజ్యముననే నిచును. నాధర్మ నెవరు విడిపింపగలరు?

22 ఏండ్ల వాని తర్జుచేయుట

ఇప్పుడు కనితెచ్చి నాధర్మకు తర్జుచేసిరి. వాని పేరు 22 ఏండ్లకు తక్కువగానుండదు. నాధర్మకు ప్రాణాభిముగూడ కలుగగలదని నేను భయపడుచున్నాను” అని కొలగు సుందరబాయి రాజవలెనిధికి కాన్పూరునుండి వ్రాసి పంపెనని బొంబాయి పత్రికలు ప్రకటించెను.

సిగర్టుగారు దోషులను గుర్తించుట

రెవెన్యూ సిగర్టుగారు పోలీసు యనసైక్లరుగూడ యిందూరు వెళ్లి అచట ఆరెస్తుచేయబడిన ఏడుగురిలో యిద్దరిని గుర్తుపట్టి వారిలో నొకడు సిగర్టుగారిపైని పిస్తా కాల్చినవాడు. రెండవవాడు తక్కిన నలుగురి నొకడు. అవి డుగురి లో ను పొండి అను రడు మహారాజు అంగరక్షకుడని యిదివరకు ప్రకటించెను. అది సరిగాదు. అంగరక్షకునితో సమానవర్గాల ఉద్యోగులూ జానుందిరముననుండు సిబ్బందికి చేరినవాడు. అతనికోర్టుకు పేరు మాస్కారీ. (జెయిల్ హాయిలు)

అప్రావరుగానుండుట

ఆరెస్తుచేయబడినవారిలో నొకడఅప్రావరుగా నుండుటకు సమ్మతించెనని ప్రాకటపరిచి వ్రాసినది.

బహిరంగసభ

మిర్జా అలీకుహుదుఖానుగారి అధ్యక్షతకొండ 25 వ తేదీ సాయంత్రమున బొంబాయిలో మరియొక బహిరంగసభ జరిగినది.

పోలీసువారు పత్రికవిత్పేరులపై

కినియుట

రెవెన్యూ సిగర్టుగారు ఆరెస్తుచేయబడినవారిని గుర్తించుటకు యిందూరు వెళ్లిన పత్రికలు ప్రకటించుట చాల అక్రమము. ఇట్టి ముఖ్యవార్తలను ప్రకటించుటలన హం దకులు బాగ్రత్తపడెదరు. పోలీసువారి ప్రయత్నములయను వ్యధయగును. మేము ముందు ప్రకటించియును గొప్పనే పత్రికలవారు మాచుకొనుచున్నారు గాని అదువలన కలుగు అనర్థకములను గుర్తించుటలేదు. పోలీసువారి ప్రయత్నములకు విఘాతమును కలిగించు తిమయములను పత్రికలవారు ప్రకటించరాదని మదియొకసారి తెలుపుచున్నాను. అని పోలీసు ఉన్నతోద్యోగి 24 వ తేదీ పుష్కారము బొంబాయి క్రానికలుపత్రికావిశేషంతో ఆగ్రహమును వెల్లడించుచు తెలిపెను.

క్రియతే నీలకరణంబుద్రీ పాదు గారు కొట్టాము దీవి
జనులోనికి ర గూడవని ఉద్దేశమును ఉద్దేశపు చేయగా
దానిని ఉల్లంఘించి ఆయన కొట్టాముకునచ్చినను కారణమున
24 వ తేదీని కొడ్డాములో పోలీసువారు ఆయనను అరెస్టు
చేసిరి. ఆయనను బామినము శ్మశానముగా విడుదలచేసిరి. అట్టికత్తె
పున్నట్టు నాకు తెలియదు. నాకు ఉద్దేశపుచేరలేదు. ఇప్పటి
స్థితిలో చెరవాలకేగట నిష్ఫలమని బామిన ఇచ్చితినిని నం
బుద్రిగారు తెలిపిరిని తిరుమాటనుండి యొక్క రంత్రింపిరి.

ఆంధ్రపత్రిక

1925-వ సం॥ జనవరి నెల 27-వ తేది

మంగళవారము

మరియొక
చాలెటుచటము

అట్టి నెన్ను బిల్లులు మరియొక చాలెటుచటమును ప్రవేశపెట్టవలయునని, సర్. పి. సి. మి. తరుగా రింతకముందు బెంగాలు శాసన సభలో నుడియండిరి. చాలెటుకమిటీసభ్యులయిన మి. తరుగారు, చాలెటుచటముపై సభిమానమును వదలకేక యిటుల బలికియందురు. అట్టి నెన్ను బిల్లు చాలెటుచటమునకన్నను అధ్వాన్నముగ నుండివచ్చును. కాని భారతీయు లెవరును ముఖ్యక చాలెటుచటము నెన్నడును కోరజాలరు. జన్మస్వాతంత్ర్యనిరోధచటము లింతటితో సమూలముగ దొలగిపోవలయుననియే వారు కోరుచున్నారు. సర్. మైకేలు ఓడ్వయరుగారికి, మి. తరుగా రిపాతము పరమానందము కలుగజేసి యుండును. వీరు అట్టి నెన్నుబిల్లుతోనాటు, చాలెటుచటమునుగూడ కోరుచున్నారు. రెండునుగూడ కలసియుండుచో, నిరంకుశాధికారము మిన్ను ముట్టునుగద! లా, ఆర్డరురక్షణ జయప్రదముగ కొనసాగు ననుటకు సందియ మేమి? ఇయ్యది సర్. మైకేలు ఓడ్వయరు గారికిచ్చేయో, లేక నిజముగ జరుగునో తెలియదు. త్వరలో నిట్టిచటము గావింపబడుననిమాత్రము ఓడ్వయరుగారు ఈవినింగు న్యాయ స పత్రిక లో జోస్యము జెప్పుచున్నారు. కన్నర్యేటిపు ప్రభుత్వపు అంతరంగికహృదయము నెరిగిన, ఓడ్వయరుగారి జోస్యము నిజమయిన గావచ్చును.

రిడింగుప్రభువుగా రిందుకు వల్లె యందు రని నమ్మవచ్చును. ఓడ్వయరుగారిజోలు నిరంకుశ హృదయము విజృంభించుట కిప్పుడు చక్కని యవకాశ మేర్పడినది. లిట్టను, రిడింగుప్రభువులు సయితము తుదకు తమతో నేకీభవించినందులకు, ఓడ్వయరుగారు వారి నభినందించుట వింతగాదు. మాంటాగుషధర్మి నామోదించిన లిట్టనుప్రభువుగారు నేడు దానిని విడనాడి ధీరునివలె ప్రవర్తించుచున్నందులకు ఓడ్వయరుగారు వీరిని కొనియాడుచున్నారు. రిడింగుప్రభువుగారును విడియమును విడనాడి తన ప్రాచీనోద్ద్యేములను మూలబెట్టి, అనుభవము మీద గుణపాఠములను నేర్చినందులకు, ఓడ్వయరుగారు వీరిని జ్ఞాపించుచున్నారు. ఓడ్వయరుగారి స్తుతి పాత్రులయిన రిడింగు, లిట్టనుప్రభువు లెంతటిధన్యు లోగద! ఇకనయినను తమచర్యలెంత విరుద్ధములో కనుగొనుటకు, రిడింగు లిట్టనుప్రభువులు ప్రయత్నించిన మేలుగ నుండును. లండనుపైమ్పు, ఓడ్వయరు నిజమగువారల యభినందనములకు గురియగు చుట్టులు, స్వగర్భమును మరచి రని తెల్లమగును. చాలెటుచటమునుగూర్చిన సమాచారమును ముంగిళవారమున తెలిపినందులకు వారి

నభినందించెదము. ఇట్టిచటములబాధను తప్పించు కొనుటకు స్వరాజ్యసంపాదనముకన్నను వేరుసాధన ముండజాలదు.

బెంగాలుగారి స్వరాజ్యచటమునందు, జన్మ స్వాతంత్ర్యరక్షణము పొందుపరుపబడెను. ఇది జానీరాదని, మాంఛెస్టరు గార్డియనుపత్రిక వాపోవుచున్నది. కాని, నిర్బంధచటపరంపరలు నిర్మితమగుచున్న తది, ఇట్టి ఏర్పాటును పొందుపరచుట యవసరము గాదా? జన్మస్వాతంత్ర్యములను రక్షించనిస్వరాజ్యము, స్వరాజ్యము గానేరదు. కేవలనిర్బంధచటముల మూలమున పరిపాలించుట, నాగరికలక్షణ మగునా యని విచారించవలయును. ప్రస్తుతదస్థిస్థితికి పాలకుల నిరంకుశవిధానమే కారణ మని డెయిలీ హెరాల్డుపత్రిక సూచించుచున్నది. ఈకారణముదొలగనిచో, పరిస్థితులింకను విషమమగునని, యాపత్రిక మందలించుచున్నది. లా న్సు బ రీ గారు డెయిలీ హెరాల్డుపత్రికలో వ్రాసిన వ్యాసమునందు, హిందూదేశమునందు ప్రబలెడి నిజస్థితిని చక్కగ వివరించిరి. నిర్బంధవిధానమును పూర్తిగ తొలగించి, ప్రజలవాంఛలను వెంటనేకనుగొని సఫలపరచినగాని లాభములేదని వీరు సూచించిరి. ఇండియా, ఈజిప్టు మున్నగుదేశములను పరిపాలించుటలులనో బ్రిటీషు వారికింకను తెలియలేదనియు, తామింకను ఈవిషయమును నేర్చికొనవలసియున్నారమనియు, లాన్సు బరీగారు హెచ్చరించుచున్నారు. వీరివాక్యములందు అతిశయోక్తి గనుపింపదు. భారతీయు లింకను స్వపరిపాలనార్హులు గారని పాలకు లెప్పుటికప్పుడు వాక్రుచ్చేదరేగాని, తాము తిన్నగ పరిపాలింపలేకపోతిమనిమాత్ర మంగీకరింపరు. ఇంతకాలమయినను ప్రజలను స్వపరిపాలనమునందును శిక్షితుల గావింపజాలనిచో, వారియందు సంతృప్తిని గలిగింపజాలనిచో, నిర్బంధశాసనములమూలమున గాని పరిపాలనము కొనసాగనిచో, పాలకుల యనమర్తయే వెల్లడియగుచున్నది. అట్టితరి, ప్రజలకు స్వపరిపాలన మిచ్చుటయే ధర్మముగద. అధికారవర్గమువారు తమలోపములను గుర్తెరుంగక, ప్రజలను నిందించిన నేమి ప్రయోజనము? ప్రజలు స్వపరిపాలనమును కొనసాగింపగలరో లేరో, వారి కట్టిబాధ్యతను ప్రసాదించినపిమ్మటనే తెలియగలదు. అంతవరకును వారిసామర్థ్యమును శంకించుటకు వీలు లేదు. ఇప్పుటికి తేలినదంతయు, అధికారుల అసామర్థ్యమే.

బ్రిటీషుకువ్వరోగనివారణసంఘము:

రిడింగుప్రభువుగారి విజ్ఞాపనము
కువ్వనివారణసంఘమునకు ధర్మ మొనగవలయు నని, రిడింగుప్రభువుగారు పంపినవిజ్ఞాపనమును వేరొకచో ప్రచురించితిమి. వేల్పుయువరాజుగారి సందేశముగూడ ప్రచురింపబడెను. రోగములలోకెల్ల కువ్వరోగము మిగుల దుర్భరమయినది. కువ్వరోగులు బ్రతికియుండియు చనిపోయినవారితో సమానులే. ఇట్టి జీవస్మృతుల దుఃఖమును నివారించుట కెవరు ప్రయత్నముజేసినను, వారెల్లరును ధన్యులే. వీరిప్రయత్నములకు ప్రజలు తోడ్పడుట యత్యంతావశ్యకము. కువ్వరోగనివారణసంఘమువారు, రోగస్థితినిగురించి సందర్భముల

నన్నిటిని వివరించుచు కొన్ని వ్యాసములను ప్రచురించిరి. వానిని ఆంధ్రమున ప్రచురించెదము. కువ్వరోగులు పడెడిబాధ లటుండ, వా రేవనికని బనికీరారు. ఇతరు లెవరును వారిదరినిజేరరు. కువ్వరోగ మంటువ్యాధి యగుటచే, యీనిర్భాగ్యు లొంటరిగ నుండవలసివచ్చును. పాశ్చాత్యవైద్యశాస్త్ర మీ వ్యాధికి సంపూర్ణ చికిత్సను కనుగొనలేకపోయినన, వ్యాధి నుపశమింపజేయుట కనేకమార్గములు కనిపెట్టబడెను. ఇందునుగూర్చి పరిశోధన లనేకములు జరుగుచున్నవి. పూర్వకాలమున, మంత్రశక్తిచే నేమి, ఆయుర్వేదవైద్యప్రక్రియమూలమున నేమి, కువ్వరోగమును సంపూర్ణముగ నివారించెడివార? ప్రతీతి గలదు. ప్రాచీనగాథలం దిట్టిదృష్టాంతవలనేకములు గలవు. దురదృష్టవశమున, పూర్వమంత్రశక్తియు, చికిత్సాశక్తియు నేడు భారతభూమియందు గనుపించుటలేదు. ప్రజ లొకవంక దారిబాధచేతను, వేరొకవంక వ్యాధిబాధలచేత క్రుంగి కృశించుచున్నారు. చికిత్సకు సాధ్యముగ కువ్వరోగమువలన బాధపడెడివారు భారతీయుల ననేకులు గలరు. బీదలు భాగ్యవంతులను భేదలేక ఎల్లరకును ఉపశమనముగలిగించుట కీసంపవారు పూనుకొందురు. ఇట్టిసంఘమునకు ధనయముజేయుట ప్రజలధర్మము. లోకసంగ్రహం చేసెడి కార్యములపట్ల, రాజకీయ, మత, సాక విభేదము లుండజాలవు. మానవకోటియంతయక పాశబద్ధ మగుచున్నది. మానవజ్ఞేకములు రహృదయముల నేకముజేయుచున్నవి. శానుభవమునందే, దైవసందర్శనము గలుగును. తరవ్యవహారములలో నెట్టిభేదభావములున్ననుకూరోగనివారణకై రిడింగుప్రభువుగారు చేసిన్నట్టి కి భారతీయులు తోడ్పడెదరుగాక యని కోము.

రాటపుసందేశము: రాజమండ్రిరములు

రాటపుసందేశము బీదలకుటీరముల గాక, మహారాజమండ్రిరములకుగూడ వ్యాపించుటమిగుల సంతోషావహము. మహాత్మునివిన్నపము ధనాధికారసంపద గలవారి హృదయములనుగూడ కరగించుచున్నది. సర్. ప్రభాశంకర గానీగారు నూలు వడుకుటకు మహాత్మునికి వాగ్దాముజేసిన నాడే, రాటపుసందేశ మతిశీఘ్రముగ వ్యాపించెను నని యూహించితిమి. భోపాళీబీగముగు స్వయముగ వడుకుచున్నట్లు, శ్రీమతి సజనీదేవిగా రిటీవల సూచించియుండిరి. నిన్నటికము ప్రచురింపబడిన వార్తప్రకారము, మైసూరు రాజకుటుంబములోని ముఖ్యులు కొందరు వడుకుచున్నట్లు బెల్గిసెను. మైసూరు మహారాజుగారే నిత్యవిధిగ నూలు దీయుచున్నారని తెలియుచున్నది. ఆగర్భ శ్రీమంతులగు నిట్టి సంస్థానాధీశులే రాటము ద్రిష్టచుండ, తదితరు లూరకుడుట పాడి యగునా? నూలుచందా మంచిదా గాదా యని చర్చించుటకన్న, రాటమునందు విశ్వాసము గల ధనవంతులును, పలుకుబడిగవారును రాటమును స్వయముగ త్రిప్పి, మార్గదర్శకులగుటచే నెక్కుడు ప్రయోజనముండును. రాటము ద్రిష్టట పాశ్చాత్యులదృష్టికి వెళుట నుండినను, భారతీయ సాంప్రదాయములకధి విరుద్ధము గానేరదు. బీదలును భాగ్యవంతులును తమధర్మమును

మరచి, వస్త్రములనప్లయికి విదేశపు స్త్రీమరులపై నాధారపడియుండునపుడు, మరల నీ పరిశ్రమను పునరుద్ధరించుట కెల్లరును బూనుకొనుట యత్యంతావశ్యకము. ఇందు న్యూనత ఎద్దియును లేదు. వస్త్రబహిష్కారము స్వరాజ్యమునకు మూలాధారమని చిరకాలమునుండియు, భారతీయనాయకులు వాక్రుచ్చుచునే యుండిరి. మహాత్ముడట్టి సిద్ధాంతము నాచరణలోనికి దెచ్చుచున్నప్పుడు, స్వరాజ్యము నాశించెడివారెల్లరును మహాత్మునకు తోడ్పడుట యవసరముగాదా? శ్రేష్ఠులు దేని నాచరింతురో, ప్రజలును దాని ననుసరింతురు. ఇది మానవస్వభావము. అట్టితరీ దేశనాయకులని పరిగణింపబడెడివారెల్లరును రాటమును ద్రిష్టట నిత్యవిధియని భావించుట యావశ్యకముగాదా? ఇకనండియు చీట్లపేక క్లబ్బులకుబడులు, రాటపుక్లబ్బులను స్థాపించుట లాభకరము. తీరికనమయములందు విద్యాధికు లక్కడకుజని, ఇతరవిషయములతో ప్రోద్బుచ్చుటబడులు, రాటములను ద్రిష్టచో, శరీరపరిశ్రమయు, మనోవిశ్రాంతియు, స్వాతంత్ర్యాభిలాషయు వృద్ధిబొడవనుటకు సందియములేదు. సత్వరస్వరాజ్యప్రాప్తి కిండువలన మిగుల ప్రోద్బలము గలుగగలదు. ఇట్టి క్లబ్బులలోనికి జాతిమత భేదములేక ఎల్లరను రానిచ్చుచో, అస్పృశ్యతా నివారణసిద్ధించుటయు సుకరమగును.

ఆస్కిత్తుగారు ప్రభు వగుట

ప్రభువులసభ యనిన గిట్టని జాన్ మార్లేగా రానభలో జేరుట కడు విడ్డూరముగ నుండెను. నేడు ఆస్కిత్తు మహాశయుడు ప్రభువులసభలో జేరి, ఆస్పర్థు ప్రభువుగ మారెను. ఇట్టిమార్పుకు కారణ మేదయినను, ఇంతకాలమునుండియు కామన్సుభను వీడక, ప్రభువులసభ కాకరింపబడక, ఏతోకయులేక స్వేచ్ఛగనుండిన ఆస్కిత్తుగారికి, నేడు బిరుదమొకటి తగిలించబడెను. ఆస్కిత్తు నామముకన్నను, ఆక్సుఫర్డు ప్రభువనుపేరు ప్రజలకు ప్రియముగ నుండునని ఏరును తలంపజాలరు. ఆగర్భక్రీమంతు లగువారిమధ్య, ఆస్కిత్తుగారికి మీద కూర్చుండవచ్చును. సామాన్య ప్రజలతో గలియకపోవచ్చును. కాని, ఆస్కిత్తుగారి హృదయమున కిట్టియన్నతస్థితి సంతృప్తి గలిగించునని యూహింపజాలము. దురదృష్టవశమున, ఆస్కిత్తుగా రిటీవల ఎన్నికలలో విజయము గాంచజాలరయిరి. ఆ కారణముచే కామన్సుభలో వారికి స్థానము లేకబోయెను. లిబరలు సభ్యులెవరయినను రాజీనామ నిచ్చి ఆస్కిత్తుగారికి చోటిచ్చెదరని యూహింపబడెను. లిబరలుపక్షసభ్యులెవరును అంత మాత్రము ఉదారస్వభావము జూపలేకబోయిరి. లిబరలుపక్షపు ప్రస్తుతస్థితి జూచిన, కామన్సుభలో మరల ప్రవేశించుటకు వీలుండునని ఆస్కిత్తుగారికి దోచలేదు. అట్టితరీ, ప్రభు బిరుదమును పహింపకుండ మీ రాజకీయరంగము నసలే వీడిన బాగుండెడిది. వృద్ధాప్యమునందు, విశ్రాంతి గైకొనిన సమంజసముగ నుండెడిది. అందుకు మూడుగ, మీరు ప్రభువిరుదము నంగీకరించి, పెడమార్గము ద్రొక్కిరి. ముందేమిజరుగును? లిబరలుపక్షమునకు, లాయడుజార్జిగారు నాయకత్వము వహించెదరు. లాయడుజార్జి, ఆస్కిత్తులమధ్య ఏర్పడిన మనఃస్ప

ర్ధలు దొలగిపోవచ్చును. కాని, లాయడుజార్జిగారి నాయకత్వముక్రింద, లిబరలు పక్షము తన ఉదారాశయముల నసలే కోల్పోవవచ్చును. లాయడుజార్జిగారి భావములకు ను, కన్సర్వేటివులకోర్కెలకును విశేషభేదము గనుపింపదు. కొయలిపను ప్రభుత్వమునందు చిరకాలముండటచే, లాయడుజార్జిగారు తన లిబరలుచిహ్నములను పూర్తిగ విడనాడిరి. వీరికిని, ఆస్కిత్తుగారికిని మధ్య ఏర్పడినకలహమున కిదియే కారణము. ఆస్కిత్తుగారు కామన్సుభనుండి దొలగుటచే, లిబరలుపక్షము లాయడుజార్జిగారి విచిత్రపుటాహల ననుసరించి నడచుచుండును. అసతి కాలములో నియతి కన్సర్వేటివులలో గలసిపోయినను నాశ్వర్యముండదు. కర్జన్సుప్రభువుగారి అల్లుడగు ఆస్వాల్డుమాస్లేగా రిటీవల సూచించినవిధమున, కన్సర్వేటివు లేబరుపక్షములుమాత్రము నిలుచునుగాని, లిబరలుపక్షమున కికమీద ప్రత్యేక వ్యక్తిత్వ ముండనేరదు. ఆస్కిత్తుగారి నిర్గమనము, లిబరలుపక్షనిర్గమనమునకుగూడచిహ్నమగునేమో!

సంపూర్ణ సూర్య గ్రహణము

గత అమావాస్య దినమున, హిందూదేశమునందెట్టిగ్రహణము గనుపింపకుండగ, అమెరికాయందు సంపూర్ణ సూర్యగ్రహణము గలిగెను. ఇంగ్లండునందు పక్షగ్రహణముమాత్రము గన్పట్టెను. న్యూయార్కుపురవాసులు కొండల నెక్కియు, మేడలమీద నిలిచియు, వంతెనల నధిరోహించియు, గ్రహణమును తిలకించిరట. సూర్యగ్రహణమునకై పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞులు వేచియుందురు. సూర్యగోళము నితరనమయముల పరికిలించుట కంతగ వీలుండదు. సంపూర్ణగ్రహణము పట్టినపుడు, సూర్యనిస్వభావమును గుర్తించుటకు వీలగును. ఈమారు శాస్త్రజ్ఞు లేమివిశేషముల గనుగొనిరో, ఇంకను దెలియలేదు. కాని విదేశవార్తలప్రకారము, సూర్యుడు నిండుగ వెలుగుచున్నపుడు వైరులెనువార్తలు బాగుగ వినిపించవనియు, సూర్యకాంతి మందగించినపుడు వైరులెనువార్తలు చక్కగ వినుపించుననియు దెలిసెనట. పట్టణగలు పిట్టుబర్గునుండి సామాన్యముగ వినుపించని వైరులెనువార్తలు, గ్రహణసమయమునలండనులో స్పష్టముగ వినుపించెనట. ఇందునుబట్టి వైరులెనువార్తలకును సూర్యకాంతికిని సంబంధము గలదని తేలుచున్నది. ఇందువలన, జ్ఞానాభివృద్ధి గలిగెనుటకు సందియములేదు. భావికరిశోధనలకు, నేడు సంపాదించిన నూతన జ్ఞానము మిగుల తోడ్పడునని భావించెదము. జ్ఞానసముపార్జనమునకు పాశ్చాత్యశాస్త్రజ్ఞులు గనుడరచెడి యాతురము, మిగుల ప్రశంసార్హము. ఎట్టి స్వల్పావకాశము గనుపించినను, వారు దానిని విడువరు. భారతీయులు పాశ్చాత్యులశ్రద్ధానక్తుల గమనించుట లాభకరము.

దక్షిణాఫ్రికాభారతీయులు

ట్రెమ్మ ఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు జేరిన తంతి వార్తప్రకారము, క్రొత్తచట్టము క్రింద దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు రంగుజాతులనాతితోనయినను సమానులు గారట. వీరిని సీగ్రోజాతిప్రజలతో సరిసమానులుగ నిర్ణయించిరి. ఇంతవరకెన్నడును,

ఇట్టి తీవ్రమగుమార్పు జరుగలేదు. ఇందుకు వగవబనిలేదు. దక్షిణాఫ్రికానీగ్రోలతో చేతిభారతీయులు స్వాతంత్ర్యసిద్ధికి ఎక్కుడుదీక్షతో పోరాడగలరు. నిరాధారమగు తెల్లవారి గర్వాతిశయము చిరకాలము నిలువనేరదు. నాగరికము, అనాగరికము సుగుణాతిశయముపై నాధారపడియుండును గాని, పశుబలముపై గాదు. దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారిగడును తనము, యీసంగతిని నిరూపించుటకే తోడ్పడగలదు. దురాచార మేదియైనను హెచ్చినగాని తగ్గిపోవదు. తెలుపునలుపుభేదము నయితము పెచ్చుపెరుగుటచే త్వరలో నది యంతరించునని నమ్మవచ్చును.

విదేశవార్తలు

ఆస్కిత్తుగారికి ఎటో

బిరుదము నిచ్చుట

లిబరల్స్ భావికర్తవ్యము

రీఫ్టు.— ఆస్కిత్తుగారు ఇకమీదట ఆస్కిత్తుప్రభువనుపేరును స్వీకరించెదరు. త్వరలోనే సార్వభౌముడు దీనిని ప్రకటించును. శాల్విస్యగారు ఆస్కిత్తుగారికి ఎటో బిరుదము నీయవలెనని సార్వభౌముఃకు సిఫార్సుజేసెరట. ఆస్కిత్తుగారు దేశమునకు జేసిన ఘనసేవకు సార్వభౌముడు శాల్విస్యగారి సిఫార్సు నామోదించెను.

ఆస్కిత్తుగారు లిబరలువాడనుట. ఈతడు ఓడిపోయినందులకును అన్ని పక్షములవారు విచారించిరి. కామన్సుభలో గొప్ప వ్యక్తిత్వము గల్గెను.

రెండుశోబల క్రితమే ఎటో పదవి నంగీకరించెదనని తెలియజేసెనట. 1858 లో ఈవిరుదము అంతరించెనట. అది 12-వ శతాబ్దమున దీనిని నెలకొల్పెరట. 1908 బ్యాకర్మకగారు రాజీనామా నిచ్చినప్పటినుండి ఆస్కిత్తుగారు లిబరలు పక్షమును నడిపించుచున్నారు. అప్పటినుండి 1916 లో లాబుడో జార్జిగారు ఇతనిస్థానే నియమింపబడిరి.

యధము ప్రకటించబడినపుడు ఆస్కిత్తుగారు ప్రధానామాత్యుడుగ నుండెను. ఆ ప్రారంభములో మొదటిసెలలలో అధ్యుతిముగ పనిజేసిరి. ఆ సంక్షిప్తావస్థకు తగినవిధానము, ధైర్యము, మారాలోచనతో ప్రవర్తించెను.

ఆస్కిత్తుగారి శీలమును, మనసును, ఆయనజేసినకార్యములను పత్రికలన్నియు కొనియాడుచున్నయవి. గ్రేటుబ్రిటను ఆస్కిత్తుగారు ప్రజాపిత జీవనమును చెడిపోతుండ ఆ గౌరవసాంప్రదాయములను గాపాడి నిలబెట్టిరి. ఎవరుగూడ ఇతనిని గూర్చి దుశోక్తు లాడలేదు. ఆతని పదుదైశ్యములను సందియంపలేదని పక్షదే ప్రేముపత్రిక వ్రాయుచున్నది.

ఆస్కిత్తుగారు ప్రభువులసభలో జేరుటచే ప్రభువులసభకే గౌరవము గలిగెననియు ఇంతగొప్ప ప్రభుత్వమునకు నేతజేసి ఇంతగొప్ప ప్రతిష్ఠను పేరును ఎవరును గడింపలేదని అబద్ధరూపత్రిక వాకొనుచున్నది. ఆస్కిత్తుగారు 'పేరు' మీదము నంగీకరించుటచే లిబరలుపక్షమును మరల క్రొత్తగ ఏర్పాటుజేయుటవసరమైనది.

సెంటుపాల్ దేవళము

మరమ్మతు నిధి

ఇంకను పెరుగుచున్నది. 16,5000 పాసులను మించినది. రేపటితో అంతయు తేలును. మరింత గొప్పమొత్తము జేరును.

ప్రసియా కిష్టపరిస్థితులు

పాటుడుంభావ విజయము

జాలీయవాకుల ఆధిక్యత

స్టూరెన్, జనవరి 24:—మరల ప్రతికూల చర్యలు రిపబ్లికను అపహింసెను. పాటుడుంభావము అభింధవిజయముగాంచెను. దేశమంతటను వ్యాపింపనున్నది. జాతీయవాదులే పలుకుబడిని సంపాదించిరి.

క్రొయిడన్ వైమానిక ప్రమాదము

నకు కారణమైయో కనుగొనుటకు ప్రారంభించిరి. కొంతవరకు కారణము ఇంజను చెడిపోవుటయే యనుచు న్నారు. ప్రమాద మెట్లు కలెన్స్ ఇప్పుడే తెల్పుటకు పిలువదను చున్నారు.

మంత్రివర్గ మేల రాజీనామా నిచ్చెను?

లండన్, జనవరి 25:—ప్రభుత్వమునకు ప్రతికూలముగ నున్న కొన్ని తీర్మానములను (తో) నివేదించుటచే మంత్రివర్గము రాజీనామా చేసెను. పార్లమెంటుభర్తలో కల్లోల ముదయించెను. సాంఘికవాదులు కమ్యూనిస్టులు కొట్టుకొన ప్రారంభించిరి. ఈ గోలలో మంత్రివర్గమున సాంఘికవాదులు, సెంటురుపక్ష మువారున్నారు. ప్రభుత్వమున నమ్మకము లేదని కమ్యూనిస్టులు జేసిన తీర్మానమునుగూర్చి భిన్నాభిప్రాయములు సమానముగ నుండెను. మంత్రివర్గమువారు రాజీ నివేదించుకొనలేదు. ఆ తీర్మాన మపుడు నిరాకరింపబడెను. ఇప్పుడు వీరు రాజీనామా నీయుక తప్పినదిగాదు.

జర్మనీ-మిత్ర మండలి

పైరిక పరిశీలన సమన్వయ

లీఫ్ట్, జనవరి 24:—జర్మనీలో పైరిక పరిశీలనమును గూర్చియు కొంతవరకు భాగజేయు విషయమును గూర్చియు మిత్రమండలి ప్రతినిధి ఇచ్చేనాతము ఆరంభములో లేఖను జర్మనీ ప్రభుత్వమున కందజేయును. ఈ లేఖ చాలచిన్నది. 300 మాటలతోగూడుకొన్నది. వారి కందజేసినవెంటనే ప్రకటింప బడును.

దూర ప్రాచ్యదేశపు ఎగుమతులు

అదనపురేట్లను తొలగించుట

లండన్, జనవరి 25:—ఫ్రీటర్ల మొదటి తేజీనుండి దూర ప్రాచ్యదేశపులకు బోవు ఎగుమతి కేపులను బట్టు 1 కి 5 పిల్లింగుల చొప్పున పనులు జేయుచున్న అదనపు మొత్తమును తీసి తగ్గెదను.

దీనివలన వక్షిణ వేల్పువర్తకుల కొంతయు లాభకరముగ నుండును.

సూర్య గ్రహణము

ఆంగ్లో ఆమెరికను పరీక్షలు

లీఫ్ట్, జనవరి 24:—నేడు ఎండ బాగుగ కాయనను కొనిరి. గ్రహణపరీక్షయు ఏర్పాటు లన్నిచోట్ల చక్కగ జేసిరి. వాయువార్తా మార్గశ్రవణ యంత్రములతో వ్యాపింప చేయుట కేర్పాటుజేసిరి. నిన్నటి ఉదయము ఈ గ్రహణ పరీక్ష విషయమై ఇంగ్లండులో అందరును ఉత్సాహమును జూపిరి. కాని చాలవరకు కనుబడకుండ మేఘములు అడ్డువచ్చెను. దీని వలన పరిశోధనకు అభ్యంతరము కొంతవరకు గల్గెను. వాయు వార్త పరిశోధకుల ఫలితములు ఇంతవరకు తెలియలేదు.

ఈ గ్రహణముచే వెల్లురుకు అభ్యంతరము గలుగలేదు. కాల్పంతి అటలుసాగెను. ఆమెరికాలో గ్రహణము పూర్తిగ బట్టినవచ్చును. సూర్యుని మేఘములు ఆవహించుటచే శాస్త్ర పరిశోధకులకు పరీక్షించుటకు ఆకాశంగము గల్గెను. పడమటి యున్న టెడ్ స్టేట్సులో ఆనుకూలముగ నున్నది. వేలకొలది ప్రజలు సూర్యయాత్రలో కొండలమీద ఇండ్లమీద పోగైరి. ఈ గ్రహణపరిశోధనలను జూచుటకు గుంపులు గుంపులుగ జేరి, వాయువార్తా కేబులు అంతగ వినిపించెదను. దీనిక గ్రహణమే కారణమట.

ఆంగ్లో జపాను సంబంధములు

స్నేహపాశములు బలపడుట

వాష్టి సార్వభౌము డంపిన సంకేతమునకు సంతోషించుచు జపాను రిజంటు తంతిమాలముగ కృతజ్ఞతను తెలియజేసెను. తనసోదరుడు ఇంగ్లండులో నుండుటచే గ్రేటు బ్రిటనుకు జపా నకు స్నేహపాశములు మరింత గాఢముగ ఆల్లుకొన వలెననియు చిరస్థాయిగ ఏర్పడుగాకయనియు ఆశించిరి.

సోవియటు ఒడంబడికలు

జపాను ఒడంబడిక

బ్రిటిషు సంబంధములకు ప్రతికూలము గాదు

మాస్కో, జనవరి 25:—చీనా జపాను సోవియటు ఒడంబడిక సహకారముతో పనిచేయుటచే చాల లాభముగ నుండుననియు, రష్యా జపాను ఒడంబడిక చాల లాభముగ నుండుననియు ఈ ఒడంబడిక గ్రేటు బ్రిటనుకు ప్రతికూలముగ ఉద్దేశింపబడలేదనియు గ్రేటు బ్రిటను సహకారమును సోవియటు రషియా పూర్తిగా గోరుచున్నదనియు రాజీవీస్కీగారు ఇన్వెస్టియా పత్రికలో తెలియజేసెను.

ప్రెంచివారు రషియాకిచ్చిన ఋణములు సామ్రాజ్య కాంతితో నీరుబడెనని అంటివనియు, ఎగతెట్టు దలచితిమనియు, హరియటుగా రనుట తప్పనిది. ఋణములను తీర్చివేయ జలెననే తమ సంకల్పమనియు కాని దీనికి పరాములు సౌకర్య ములను గలుగ జేయవలెననియు నుడిపిరి.

నల్లమందు సభ

విపత్తు తొలగుట

జనీవా, జనవరి 24:—రెండవనల్లమందుసభ ప్రస్తుత గండము గడతెను. దీనికి ఫిజీలండు ప్రతినిధి నూచయేకారము. అమెరికను నూచవలను విచారింపుటకు మొదటి రెండుసభలనుండి 15 గురు సభ్యులను ఒకసంఘముగ ఏర్పరచవలెననిరి. వీరు విచారణను సల్పి పర్యవసానమును తర్వాత తెలియజేయవలెననిరి. దీని వలన ప్రమాదము తప్పెను. మొదటి సభనుండి గ్రేటు బ్రిటను, ఫ్రాంసు, జపాను, ఇండియా, చీనా, నెదర్లాండును, సయాం, పోర్చుగలు, ప్రతినీధులును యున్న టెడ్ స్టేట్సు సభ్యుల ప్రజలు, క్యూబా, ఈజిప్టు, స్విట్జర్లు, ఇటలీ, పెరిషియా, పోలండు ప్రతినిధులు రెండవసభనుండియు ఏర్పాటుచేయబడెదరు. సర్ మాల్కం డెట్రిగ్గీ గారు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ నుండును.

ప్రెంచిరాయవారి సినిమా ప్రభుకడకేగిరి.

స్విట్జర్లందు వైమానికులు

టెహరానుకుబోవును బద్దానుజేసిరి.

జెడ్డాపై వాహాబీలదాడి

పోర్టుసాదా, జనవరి 24:—వాహాబీలుమందుకు సాగు చున్నారనియు నిన్నటిదినము ఒక భాగము అత్తజే వచ్చెననియు పోరాటము సాగుచునే యున్నదనియు అసలుయధ్యక్షము ప్రతినిధియు జరుగుదనుచున్నారనియు, వాహాబీసేనలు చాల బలముగ నున్నవనియు తెలియచున్నయది.

టుంటుఖామన్ సమాధి

కార్తరుగారు మరల పరిశోధన ప్రారంభించుట

లక్నో, జనవరి 25:—మరల టుంటుఖామన్ గారి సమాధిని పరిశోధించుటకు ప్రారంభించిరి.

పాంసు - పోపురాయవారి

జేటికనుదగ్గర, పోపు కార్యాలయము నందు, ప్రెంచి రాయవారి వెల్లివేయవలెననే హరియటుగారు స మర్శించిరి. పతమును రాజ్యమును వేర్వేరుగ చేయవలెనని ప్రెంచి సిద్ధాంత ముదిరి.

ఇంగ్లండులో వేతనములు

క్లిప్ పరిశీలన లేర్పడవచ్చును

లండన్, జనవరి 25:—రైల్వే పనివాండ్ర సంఘమువారు ఒక్కొక్కటిగ విషయముల నేర్పాటుజేయుట కంగీరించ మనియు అందరిని తృప్తిపరచవలెననియు ఈరాయవారములు వ్యర్థముగ ఒక్కటే ప్రత్యుత్తరమున్న దనియు తమ రిట్లు కొరనందులకు రైల్వేకంపెనీవారు రైల్వేసైనికవర్గము నేర్పాటు చేయవచ్చుననియు రైల్వేపనివాండ్ర సంఘాధ్యక్షుడు తెలియజేసెను.

క్రొత్తకేసికొనవలసిన ఒడంబడికను ఆముఖజరు పుటముందు ట్రేడ్ యూనియనువారితో అందరితోడను సలహా జేసెదమనియు గనులపనివాండ్ర సంఘాలేసంద ప్రయత్నించెదమనియు గనుల సంఘ కార్యదర్శి తెలియజేసెను.

నష్టపరిహార సంఘమువారి పని

జర్మనీ నడు ద్వే కృము

లండన్, జనవరి 25:—జర్మనీ నష్టపరిహార నివేదికనును జర్మనీనుండి వీజంటు జనరలు బంపెను. ఇది రహస్యముగ అంపిరి. కాలి డాన్ నివేదికను నిజానముగ పనిచేయుచున్నదనియు ఇంతవరకు జర్మనీ క క్రివంచనలేక తమ భగ్యము నిగ్రహించుచు న్నానగయు అని నేదికయున ఉన్నట్లు తెలియుచున్నది.

గోరేలు ప్రభువు

కార్మికపక్షములో జేకుట

లండన్, జనవరి 22:—రాత్రి 2.20 కొయిలిషను ప్రభుత్వ మున వైమానిక సహాయ మంత్రిగనున్న గోరేలు ప్రభువు కార్మికపక్షములో జేకెను.

దక్షిణ ఆఫ్రికాలో వర్షవివక్షత

భారతీయులపై ప్రత్యేకముగ విధించుట

కేపుటౌన్, జనవరి 22:—ట్రాన్సువాలు, ఫ్రీస్టేటులో ఇదివరకు కొంతవరకు రంగుభేదమును పూర్తిగా అంగీకరించుచు వానిని న్యాయసమ్యక్తముగ ప్రభుత్వమువారికి చట్టమును తయారుజేసిరి. వర్షవివక్షత అసియావాసులకు, దేశీయులకే వర్తించు నట, రంగుజాతివారికి వర్తించదు. ఇది క్రొత్తపంథ. ఈ చట్టము క్రొత్తవిషయము జూపవచ్చును, ఉన్నదానినే భావపరచుచున్నను ఇంతవరకు అసియావాసులకు వేరీయులతో జేర్చి తక్కువ ప్రతిపత్తిని గలుగజేయలేదు. ఇప్పుడది పూర్తి అయినది.

ఈ చట్టము నీతిబాహ్యమనియు ఆఫ్రికా యాజమాని అనుజనమనియు కేపుటౌన్ పత్రిక వ్రాయుచు ఇట్లు నుడువుచున్నది. దక్షిణ ఆఫ్రికా శాసనములో అసియా వాసులు దేశీయులతో సమానముగ జూడబడుట కిదియే ప్రథమము ఈ నిషేధములు రంగు జాతులవారికి వర్తించవు. ఇంతవరకు అసియావాసులను యూరపియనేతులుగ నెంచిరి. అసియా వాసులకు నష్టముగ ఇట్టి విభేదమును జూపలేదు. ఇండియాను మాల్కేటు విషయమై జూపవలసినంత నిజానమును న్యాయబుద్ధిని జూపిరి. భారత వారికి తగిన గౌరవమునే జూపిరి. జలప చట్టము, భారతీయులను ప్రత్యేకముగ గూడెములలోనుండు చట్టముగూడ ఇప్పుడు సగము వ్యర్థమైనను భారతీయులని యే, అసియా వాసులనే వాడుచుండెను. కాని ఈ క్రొత్త చట్టము స్పష్టముగ భారతీయులమీదను, దేశీయులమీదను కష్టములను విధించి అసౌకర్యమును గలుగజేసెను. రంగుజాతులకు ఏమియు ప్రతిబంధకమును గలుగజేయలేదు. వీరిని యూరపియనులతో జేసిరి.

ఇండియాలో అరాచకము

క్రొత్త శాసనములవనరము

లండన్, జనవరి 25:—రాత్రి 1/15, ఈవినింగు న్యూస్ పత్రికలో ఓడ్వెయరుగారు కాలతుకానమునకు సమానముగ అట్టిశాసన మొకటి త్వరలోనే జేయబడునని వ్రాయుచున్నారు.

మాంటెగు విభానమును ఆమోదించుచు లిట్టును ప్రభువు బెంగాలు కేగెను. కాని అరాచకముచే బెంగాలులో నిజపరిస్థితుల నెదుర్కొనవలసి వచ్చెను. ఆయన భార్యముతో ఎదుర్కొనిరి. రీడింగు ప్రభువు వెనడిచి నందులకు ఓడ్వెయరుగారు రథి నందించిరి. బెంగాలు విప్లవకాయలు పెడదారినిబోవు విద్యార్థులనుండియు, బుద్ధినిధానము లేనివారనుండియు ఏర్పాటు జేయబడి రనిరి. ఇందులకు బృహ్మాంతముగ గోపీనాథమగారిని జూపిరి. సి. ఆర్. డాన్ గారి తనని దేశభక్తునిగ జేసి అరాధించుచున్నారనిరి.

సర్ లిస్టాకు హత్య

అంతకును అరెస్టుగాలేదు

లండన్, జనవరి 25:—రాత్రి 1.55 సర్దురు హంతకులను బట్టుకొనుటకు ఈజిప్టు ప్రభుత్వము వారు చుటుకుగ పనిచేయుచున్నను తుదకు వారు క్షింపబడెదవని మాంచెస్టరు గార్డియన్ పత్రికా ప్రత్యేక విలేఖరి బెల్లుచున్నాడు. ఇండియాలో నున్నటుల రహస్య సంఘము ఈజిప్టులో లేనందులకు ఈజిప్టు అధికారులు విచారించుచున్నారు. బ్రిటిషు అధికార తీవ్రచారణలో ఈజిప్టు ప్రభుత్వముతో సహకారమును సల్పుచున్నారు.

అరెస్టు చేయబడిన విద్యార్థి నాయకుడు సిద్ధిపియని తెలియుటచే విడుదలయెను.

రాజప్రతినిధి నిరసనకల్పము

నాగేశ్వరరావు వ్యాఖ్య

లండన్, జనవరి 25:- రాజప్రతినిధి యువనాథులను విమర్శించుచు సాక్షిత్వమున ఉన్న వారైనను రాజప్రతినిధి సంచలనము జరుగుచున్నది. ఆ కవియములకు ప్రతిబంధకము లేకుండ జరుగునని రిడింగ్ ప్రభువు కాపగల్గెను. ఇట్టి చర్యకు రాజప్రతినిధి గణంగినగాని అసలు యభివృద్ధి జరుగజాలదు. ఇట్లయినచే ప్రమాదము లేకుండును.

లండన్ జనవరి 21:-

డెయిలీ హెరాల్డు ప్రకటన

యెట్లు వాయువును విజ్ఞప్తముతో ఎవరును పాల్గొనజాలనియే రాజకీయ పురోవృద్ధి రాజాలనము రిడింగ్ ప్రభువునిన్ను తెప్పిరి. నేను రాజకీయస్వాతంత్ర్యమును అనభవించుచున్న జాతులవారందరను దౌర్జన్యముతోనే సంపాదించిరి. మనముగూడ అటులే సంపాదించితిమని నా యభిప్రాయము. కాని అది ముఖ్యవిషయముగా దిద్దుడు మనకు. గ్రేటు బ్రిటను, ఇండియా ప్రభుత్వమువారును ఈ దౌర్జన్యమునకు, విప్లవమునకు కారణముల నరయనలేదు. పూర్వమును, ఇప్పుడుగూడ పాలకులు సామెతుల ఎడల సానుభూతిని జూపక పోవుటచేతను సరిగా వారణిక్కలను, మనమును గ్రహింపలేక పోవుటచేతను ఇదంతయు తలసిల్లెనుమన్నది. మార్కుసు పాలితుల వ్యావహారికముతో చర్చింపకపోవుటయే. లేనిపోని కాంక్షమున, హోదాను బెట్టుకొని అహంకారముతో ప్రవర్తించుటయే.

ఇదివరకు పుడే ఇండియాలో పరిస్థితులు చాల ప్రమాదకరముగ నున్నవి. ఈ నిజస్థితులను గ్రహించిలేని మరింత విషమించిపోవును.

రషియా రాజకీయ తగవు

రీగా, జనవరి 9:- అతివాడులకును ట్రాట్స్కిగారి ఆమోదకులకును పోరాటము తీవ్రరూపమును దాల్చెను. ఈ అమోదకులు వందలకొలదియు రహస్యపు పోలీసువారు పనిలో నుండి తొలగింపబడిరి. ప్రతిరోజున ట్రాట్స్కి అనుచరులను అరెస్టు చేయుచున్నారు. వైదీయాకు బంధువున్నారు. దీనివలన పటాలములు చాలవరకు కలహించినవి.

జేడిగా రషియాలో చాలచోట్ల సమైక్య ప్రారంభమైనవి. వైదిక కానకము ప్రకటింపబడినది. నేనలు మరియొకరున్నవి.

ఈజిప్టు పరిస్థితులు

గుజరా నీటిపారుదల సమస్య

ఆలంబీగారి ప్రత్యుత్తరము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్ జనవరి 27:- గుజరా నీటిపారుదల సమస్య విషయమై ఆంగ్లో ఈజిప్టు సంబంధములు మరింత బలపడునటుల ప్రయత్నించుటకు మరల ఆలోచించవలెనని జవహర్లాల్ నెహ్రూగారు ఈ విషయమై ఇదివరలో ఇచ్చిన ఉత్తరువులను అనుసరింపజూచుచు ప్రభుత్వమునకు తీరు వీయుటకు ఉద్దేశించినవియు గ్రేటు బ్రిటను ఈజిప్టు ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు ఇంజనీరు క్లౌడ్, అబ్దుల్ హమీదు సులేమాన్ పాషాగారితో గూడిన ప్రత్యేక నిపుణులను ఫిబ్రవరి 15 తేదీ దాటకుండ సమావేశమై ఏర్పాటు చేసినచే ఇట్లు అమలు జరుపకుండ ఉద్దేశించినవని ఆలంబీగారు ప్రత్యుత్తరమునిచ్చిరి. ఈ సంఘమువారు ఈజిప్టు ఆర్థికములకు పూర్తిగా లాభముండునటుల నీటిపారుదల విషయమై ఒకవిధానము నేర్పాటుచేసి జూన్ 30 తేదీకి తెలియచేయవలెననిరి.

బ్రిటిషు గ్వయనా

భారతీయులకు అవకాశములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త)

లండన్ జనవరి 27:- పెట్టుబడి, ప్రజలు తగినంత తోకపోవుటచే ప్రపంచములో గ్వయనాకంటే తక్కువభాగ్యము గల భాగములు అభివృద్ధిగాంచని దేశములుగలవు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు, భారతీయులను బ్రిటిషు గ్వయనాలో భారతీయులకు అన్ని తరగతులవారలకు అనుకూల పరిస్థితులు కలవని గ్రహించుట చాల అవసరము. ఇతరనామరూప భాగములకు వలసపోవుటకన్న రాజకీయబాధి వివక్షతనిరోధము

లు గ్వయనాలో లేవు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భారతీయుల విషయమై పూర్తిగా సౌకర్యము లేకవరకున్నచో పరిశీలించుచున్నారు. దీని వలన క్రమేపావాలమునది వచ్చెదరుగాక. ఇవట గొప్ప వియ్యపుపంట పంపదార హెచ్చుగణండునని ఆశించుచున్నారు. మంచి ప్రముఖ దొరకులచే గొప్పలాభములు గలగ నచ్చును, అనికర్నలు అమెరికాను వెస్టు మిస్సిస్సిప్పు ప్రదేశ్యన సందర్శించును నుడివిరి.

ఫటర్ గాకి విందు

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతివార్త

లండన్ జనవరి 27:- అధినివేత సంఘమువారు ఫటర్ గాకి విందు జేసెదరి. బర్మన్ హెడ్ గారు రాజాలనందున తమాషా జెప్పి చార్లెస్ మక్లియోడుగారిచే బంపిరి. జోమిని యను మ్రోకమిషనరలు వచ్చిరి.

ఫటర్ గారు

లండన్ లో భారత వ్యవహారములందు ఎక్కువ అభిరుచిని జూపుటచేతను భారతము సంతసించుచున్నారు. వర్తక ప్రాపంచిక జాతులలో భారతదేశ స్థానమును తెలియజేసి, ఇండియా దిగుమతులు సగముకంటే ఎక్కువ బ్రిటనునుండి వచ్చుచున్నది. బ్రిటనులో భారతీయులు తమ సరకులను విస్తారముగ వ్యాపింపజేసి గౌరువుపొందుచున్నారు. ముఖ్యముగ నూలుసరకును విస్తరింప జేయగోరుచున్నారు. ప్రస్తుతము 6000000 బేలుల ప్రతి పండినది. మంచి అవకాశమైనపురి గల ప్రదేశిని బ్రిటను బడయుటకు పరిశీలు జరుగుచున్నది.

ఆంధ్రభారతీత్వ

కార్యనిర్వాహక సభ

శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని

ఉపాధ్యక్షులుగా ఎన్నుకొనుట

బుధవారము 21 వ తేదీ సాయంత్రము 5-30 గంటలకు విశ్వవిద్యాలయపు కార్యనిర్వాహక సభయొక్క ప్రథమ సమావేశము దాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతిగారి గృహమున జరిగినది. జ్యోధార్క కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అధ్యక్షత వహించిరి. సభాసభ్యుల నేనులు సభ నలంకరించిరి.

అధ్యక్షుని సందేశము

విశ్వవిద్యాలయ అధ్యక్షులగు శేషగిరిరావు పంతులుగారు కొన్ని అనివార్యములవలన సభకు రాజాలక పోయినందున, వారి తగవున రిజిస్ట్రారు వి. ఎస్. శర్మగారు సభ వారికి శ్రీ జ్యోధార్క కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని విశ్వవిద్యాలయమునకు ఉపాధ్యక్షులగా నియమించుచు మదరాసు లో విశ్వవిద్యాలయము తరపున జరుగు సభాకార్యముల నన్నిటిని నిర్వహింపజేయుచు, పంపిన సందేశమును చదివిరి. శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి యాజమాన్యమున విశ్వవిద్యాలయము తన విధుకర్తవ్యముల నన్నిటిని విజయవంతముగ నిర్వహించగలదనియు తమ లక్ష్మీపుత్రులలో నొకరితో సంప్రదించుచున్నామనియు, వారు త్వరలో విశ్వవిద్యాలయమున ప్రోచాన్సిలరు పదవి నంగీకరించి, విజయనగరసమీపమున విశ్వవిద్యాలయ ప్రధాన కార్యాలయములను నిర్మించుటకు కొంత భూదానము చేయబోవుచున్నారనియు, ఈ మహానీయుని సహాయసంపత్తివలన ప్రాచీన తత్వ శిల్ప, నలంద సంగిరామ మొదలగు విద్యాపీఠముల పద్ధతిని విశ్వవిద్యాలయమువారు భారతీని పూజించుటకు ఎంతయో అవకాశముండగలదనియు అధ్యక్షులు తమ సందేశమున నుడివిరి.

తదనంతరము శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు సభాధ్యక్షతవ్యమున వహించి కార్యక్రమమును నడిపిరి.

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము

తదనంతరము సభవారు విశ్వవిద్యాలయమునకు సంబంధించిన విషయముల నెన్నిటితో చర్చించి తీర్మానించిరి.

విశ్వవిద్యాలయమువారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయము వారికి పంపిన విజ్ఞప్తిని, సిండికేటువారు మన్నించి, తమ ప్రచురముల నుత్తముగా నిర్మింపుటగాక తమవిశ్వవిద్యాలయములోని ప్రఖ్యాతిపండితులగు దాక్టరు డి. ఆర్. భాందార్కరగారిని, దాక్టరు. వేణీమాధవబాబుగారిని, దాక్టరు గౌరీనాథ తెనెడ్డిగారిని, దాక్టరు సాహెబ్ గారిని, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమున గౌరవపండితులగు, సమాలోచన సంఘములలో గౌరవ సభ్యులగు, నియమించినందులకు, సభవారు వారికి అభినందనముల సమర్పించుట ఇతర విశ్వవిద్యాలయములవారును తగిలిన సమాచారము చేరుకొనుచు తీర్మానము నొకదానిని చేసిరి.

కోకాధ్యక్షులు

శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారిని మదరాసు కార్యాలయములకు కోకాధ్యక్షునిగా నెన్నుకొని విశ్వవిద్యాలయపు ధనమును ఆంధ్రవిద్యాలయమునకు తీర్మానించిరి.

భాషాంతరీకరణ గ్రంథము

శ్రీ ఉమాకాంతముగారు నెనెలు సభలో ఆంధ్రమునకు అన్యభాషలోనుండి ఉద్గ్రంథములను భాషాంతరీకరించుటకు గురించి సుపాదించిన తీర్మానమును సభవారు అంగీకరించి, ఇందునుగురించిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించుటకు శ్రీ ఉమాకాంతము, వి. ఎస్. శర్మగారును కొరకు తీర్మానించిరి.

ఆంధ్ర పరిశోధకసభ

శ్రీ. ఆర్. ఎస్. రామచంద్రరావు పంతులుగారు విశ్వవిద్యాలయపు సాంఘిక మహోత్సవములలో బాటు ఆంధ్రదేశమున అనేక విజ్ఞానశాఖలలో పరిశ్రమ చేయుచున్న పండితులను సమావేశపరచి, గొప్పమహాసభ నొకదానిని సమావేశపరుచుట ఆత్యవసరమని సభవారి కొక తీర్మానమును పంపిరి. సభవారు ఆ తీర్మానమును అంగీకరించి ఇందును గురించిన కార్యవిధానమును నిర్ణయించుటకు, అధ్యక్షులు ఉపాధ్యక్షులు దాక్టరు లక్ష్మీపతి, చిలుకూరి పీఠభద్రరావు, వి. ఎస్. శర్మగారునొక ను సభసభ్యులును నియమించి, సభకు సంఘమువారు రాబోవు సభకు తమ సేవకమును పంప తీర్మానించిరి.

ప్రచారక విద్యాలయము

రాబోవు వేసంగి సెలవులలో బెజవాడలో గాని, తెజవాడకు సమీపమున చార్లెస్ స్థలములలో జేసియందైనను, ప్రచారకవిద్యాలయమును కొన్నిరోజులు నిర్వహించుటకు సభవారు తీర్మానించి, ఈ యుద్ద్యమును నిర్వహించుటకు కొనసాగుటకు విశ్వవిద్యాలయపండితుల ననేకుల నాహ్వానించుటకు సభవారు నిశ్చయించిరి. ఇందుల గురించిన కార్యవిధానమును నిర్వహించుటకు శ్రీమాగంటి బాపినాథుగారిని సభవారు ప్రత్యేకముగా కొరిరి.

నియామక నెనెలుసభలు

విశ్వవిద్యాలయ నియామక (డైరెక్టరేటు) కిష్ట (నెనెలు) సభలను హార్మినెల రెండవవారములో మదరాసులో జరుపుటకు సభవారు తీర్మానించిరి.

కార్యనిర్వాహక సభలు

కార్యనిర్వాహకసభలను ప్రతిమాసమున రెండవ శనివారమున జరుపుటకు సభవారు తీర్మానించిరి.

ప్రాంతశాఖలు

విశ్వవిద్యాలయ ప్రాంత శాఖాధికారుల నియామకముల నంగీకరించి, బాంబాయి ప్రాంతమున త్వరలో నొక శాఖను నిర్మించుటకు తీర్మానించిరి.

అంతటితో సభ ముగిసెను. ఫిబ్రవరి 14-వ తేదీని మరల సభ జరుగును.

నాగవూరు నగరస్వరాజ్య

సంఘము

బహిరంగసభలు

స్వరాజ్యపక్షమువారిలో కొందరు మౌలికపద్ధతుల స్వీకరింపగోరినందున వారి యుద్ద్యమును నిరసించుటకు నాగవూరులో నగర స్వరాజ్యసంఘమువారు బహిరంగ సభలను జరుపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

పాండున్ పేనాల బంగారపు పోలీసులు యానూతన గ్లాసుపాళీలు దేశమంతయు వాడుకలోనున్నవి. గ్రాసు రూ 14.

గ్లాసుపాళీల కలము ఒకటూరి సిరాలో ముంచినయెడల 5 నిమిషములవరకు చక్కగా వ్రాయును. గ్రాసు రూ 14. గ్లాసుపాళీ పత్తంపైనే వ్రాసే రూ 1. దశన రూ 10.

మైలాపూరు విక్టోరియన్, మైదాము.

హిందూధర్మాదాయచట్టము

రాజప్రతినిధిగారి కభినందనములు

మదరాసు బ్రాహ్మణేతరులసభ

శివబీదినము మదరాసు బ్రాహ్మణేతరసభమునకు నంబించిన కొండ్రుప్రముఖులు "హిందూధర్మాదాయ చట్టమును ఆమోదించినందులకు రాజప్రతినిధిగారి కభినందనము లర్పించుటకు" సౌందర్యమునునందు సమాచారమిది.

సర్ పి. త్యాగరాజుశ్రీశ్రీ, రాజప్రతినిధిగారి కభినందనములు. సర్ పి. త్యాగరాజుశ్రీశ్రీ, రాజప్రతినిధిగారి కభినందనములు. సర్ పి. త్యాగరాజుశ్రీశ్రీ, రాజప్రతినిధిగారి కభినందనములు.

ప్రభుమన పి. రామనాథన్ గారు సర్ పి. త్యాగరాజుశ్రీశ్రీ, రాజప్రతినిధిగారి కభినందనములు. సర్ పి. త్యాగరాజుశ్రీశ్రీ, రాజప్రతినిధిగారి కభినందనములు.

సర్ పి. త్యాగరాజుశ్రీశ్రీ

హిందూధర్మాదాయచట్టమును తమసమర్థి యొసంగి తీర్మానించినందులకు గాను రాజప్రతినిధిగారిని, చట్టమునకు తమ యామోదము నొసంగిన కాననసభ్యులకు అభినందించుట గాను నే దీ స భ స మా చే శ ప రు ప బ డి న డి. మూడేండ్లక్రిత మిట్టి కాననసభ్యులందఱు ప్రజాశాసనసభలో నేటికి చట్టముగ జేయబడినది. 50 సం॥ లకు క్రితమే కీ॥ శ్రీ॥ మత్తుసామియ్యర్, చెంగలరావు, సర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్, శ్రీ యంతి శంకర్ నాయర్ మొదలగు ప్రముఖులు హిందూధర్మాదాయముల నియమము ఇట్టివిధాన మేదైన నిర్ణయపడవలయునని పలుభంగుల ప్రయత్నించిరి. దురదృష్టవశమున అప్పుడు వారి ప్రయత్నములు సఫలతగాంచలేదు. అట్టిగౌరవము పొనుగల కాజాగారికి దక్కినది. వారు గౌరవనీయునగు సభ్యులకు నకు జేసినవా. వారికుటుంబీకులు బాళహస్తిదేవాలయమునకు ధర్మకర్తలుగా వచ్చిరి. వాకుల కొంతవరకే దేవాలయము లెట్లు పరిపాలించుట మున్నో తెలియును. అనేక దేవాలయములందు గనపల్లు దుర్వ్యయము గావింపబడుచున్నదియు, వీనినుండి ఎన్నికు నీలు, భూరములు జరుగుచున్నదియు, నేనెందునను. పూర్వము ఈప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు మనదేశమును పాలించినపు డీదేవాలయములన్నియు వారివశమైయుండెను. వారిపాలన పూర్తియై విడిచిపెట్టిన ప్రభుత్వమువారి నిధికారము వహించుచున్నందు కై ప్రప మతప్రచారకులు దేవాలయములను తమవశము చేసికొని హిందూమతము నణగదొక్కె తమకై ప్రపమతమువ్యాప్తి గావించు కొన ప్రయత్నముచేసిరి. కాని వారియట్లు కొనసాగలేదు. మనదేశముం దలి అధికారము లెల్లరును దేవాలయములపై అధికారము కై ప్రప బోధకుల హస్తగతము జేయరాదని రాజప్రతినిధిగారికి అట్లెలు పంపుకొని దానిని మాన్పిరి. పూర్వము ఈప్రభుత్వము కంపెనీవారు అధికారము చలాయించునపుడు దేవాలయములందు నైవైద్య విదుప్రసాదములలో తాళ్ళకునంపించిన 100 పెగోడాలు విధించెడివారు. నేడు పరిశీలన లెట్లున్నవి? ధనమంతయు స్వాధీనముగ వెచ్చింపడుచున్నది. అనేక మతాధిపతులు, మహాత్ములు ఈవిల్లు అత్యంతశక్తికమునియు అచ్చటచ్చట కొన్ని శక్తులు లుమాత్రము మార్పుపడవలయునని నాతో జెప్పియుండిరి. ఈ విల్లునం తెలిపామృతమును మతమునకును విరుద్ధము భంగమునకు విషయ మేమైన గలదా? తాము వెచ్చించిన ధనమునకు సరియగు జమాఖర్చులు చూపెట్టవలయును. వెచ్చింపగ మిగిలినధనమును ప్రజాహితకరములగు విద్య అశోగ్యముమొదలగు అంశములకై వినియోగించవలయును. అంతయెగాని ప్రభుత్వవశము జేయుటగాదు. అంతకుమించి విల్లునందు వేరేమియు లేదని నిస్సం దేహముగ జెప్పగలను. విల్లుకాననసభ్యులందఱు చర్చింపబడునపుడు బ్రాహ్మణసోదరులందు పలువురు మొత్తముమీద విల్లున కనుకూలుగగ నుండిరి. అచ్చటచ్చట స్వల్పమార్పులు మాత్రమే వారు కోరిరి. ఈవిల్లు ముఖ్యోద్దేశము వ్యాజ్యములు తగాదాలను తక్కించుటయే. రాజప్రతినిధిగారు విల్లునకు సమ్యక్తియొసంగక పూర్వమే పూజారులు మతాధిపతులు మొదలగువారు ధర్మకర్తల మొదలిడిరి. కాని అదియంతయు బూటకముని రాజప్ర

తినిధిగారి కభినందనము, ప్రస్తుతము విల్లుచట్టముగ తీర్మానించిన దీనిపై మదరాసు కాజాగారి నుంచి ఇండియా కార్యదర్శిగారి కిది జాక్షిప్తప్రతిగాలిని విజ్ఞాపనలను తీసికొని పోవుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. "హిందూధర్మాదాయ చట్టము" మన పేరిట కొండ్రుకనమితిగనేర్పడి ధనమును సమకూర్చి ఈయాంధోళన ఇంగ్లండునందు ప్రచారముగావించి సమకట్టియున్నాను. (అధ్యక్షులీ సందర్భములో సర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ గారును, మైసూరు దివానుగ వనజేశన కృష్ణస్వామిరావుగారు హిందూ ధర్మాదాయ చట్టమును తీర్మానింప కృషిపలికి నందులకు గాను పొనుగలు రాజాగారి నభినందించుచు వ్రాసిన లేఖను ఉత్తరములను చదివిరి) ప్రజాశాసనసభకు పెద్దలందఱు ఈవిల్లు నామోదించి కించిచ్చుటకు కొందరు స్వల్పముమాత్రము దీనిని నిరసించుచున్నారు. అట్టివో బ్రాహ్మణేతరు లెల్లరును అన్నిసంఘముల వారును గలిసి దేశమంతటను సభిలు జరిపి మన దేశము లెల్లరకీచట్టము అత్యంతశక్తికముని తీర్మానించవలెను. ప్రస్తుతము జరుగు ప్రతికూలాంధోళన యంతయు శేవలము కల్పితము, బూటకము. అని ఎల్లరు తెలియ జేయవలెనని కోరుచున్నాను"

తీర్మానము

"హిందూ ధర్మాదాయ చట్టమును తీర్మానించినందులకు రాజప్రతినిధిగారియెడల మదరాసు బ్రాహ్మణేతరుల సమాచారము తమ సంపూర్ణ కృతజ్ఞతను వెల్లబెట్టుచు ఈవిల్లునకు ప్రతికూలముగ జరుగు అంధోళనయంతయు శేవలము కల్పితము, స్వార్థపరత్వముని తలంచుచున్నార"

రా॥ బి॥ తనికాచలం శ్రేష్ఠిగారు

వైతీర్మానము నుపసాదించుచు 60 సం॥ లకు పూర్వమే శ్రీయుతులు రంగాచారి, భావ్యమయ్యంగారు, సర్ సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ మున్నగు ప్రముఖులచే నిట్టివిల్లు నిర్ణయపడుటకు ప్రయత్నములు పలుపడవలయునని, వారి ప్రయత్నములు సఫలతగాంచలేదు. కాని సభ్యులందఱు ప్రయత్నించిరి. దురదృష్టవశమున అప్పుడు వారి ప్రయత్నములు సఫలతగాంచలేదు. అట్టిగౌరవము పొనుగల కాజాగారికి దక్కినది. వారు గౌరవనీయునగు సభ్యులకు నకు జేసినవా. వారికుటుంబీకులు బాళహస్తిదేవాలయమునకు ధర్మకర్తలుగా వచ్చిరి. వాకుల కొంతవరకే దేవాలయము లెట్లు పరిపాలించుట మున్నో తెలియును. అనేక దేవాలయములందు గనపల్లు దుర్వ్యయము గావింపబడుచున్నదియు, వీనినుండి ఎన్నికు నీలు, భూరములు జరుగుచున్నదియు, నేనెందునను. పూర్వము ఈప్రభుత్వము ప్రభుత్వమువారు మనదేశమును పాలించినపు డీదేవాలయములన్నియు వారివశమైయుండెను. వారిపాలన పూర్తియై విడిచిపెట్టిన ప్రభుత్వమువారి నిధికారము వహించుచున్నందు కై ప్రప మతప్రచారకులు దేవాలయములను తమవశము చేసికొని హిందూమతము నణగదొక్కె తమకై ప్రపమతమువ్యాప్తి గావించు కొన ప్రయత్నముచేసిరి. కాని వారియట్లు కొనసాగలేదు. మనదేశముం దలి అధికారము లెల్లరును దేవాలయములపై అధికారము కై ప్రప బోధకుల హస్తగతము జేయరాదని రాజప్రతినిధిగారికి అట్లెలు పంపుకొని దానిని మాన్పిరి. పూర్వము ఈప్రభుత్వము కంపెనీవారు అధికారము చలాయించునపుడు దేవాలయములందు నైవైద్య విదుప్రసాదములలో తాళ్ళకునంపించిన 100 పెగోడాలు విధించెడివారు. నేడు పరిశీలన లెట్లున్నవి? ధనమంతయు స్వాధీనముగ వెచ్చింపడుచున్నది. అనేక మతాధిపతులు, మహాత్ములు ఈవిల్లు అత్యంతశక్తికమునియు అచ్చటచ్చట కొన్ని శక్తులు లుమాత్రము మార్పుపడవలయునని నాతో జెప్పియుండిరి. ఈ విల్లునం తెలిపామృతమును మతమునకును విరుద్ధము భంగమునకు విషయ మేమైన గలదా? తాము వెచ్చించిన ధనమునకు సరియగు జమాఖర్చులు చూపెట్టవలయును. వెచ్చింపగ మిగిలినధనమును ప్రజాహితకరములగు విద్య అశోగ్యముమొదలగు అంశములకై వినియోగించవలయును. అంతయెగాని ప్రభుత్వవశము జేయుటగాదు. అంతకుమించి విల్లునందు వేరేమియు లేదని నిస్సం దేహముగ జెప్పగలను. విల్లుకాననసభ్యులందఱు చర్చింపబడునపుడు బ్రాహ్మణసోదరులందు పలువురు మొత్తముమీద విల్లున కనుకూలుగగ నుండిరి. అచ్చటచ్చట స్వల్పమార్పులు మాత్రమే వారు కోరిరి. ఈవిల్లు ముఖ్యోద్దేశము వ్యాజ్యములు తగాదాలను తక్కించుటయే. రాజప్రతినిధిగారు విల్లునకు సమ్యక్తియొసంగక పూర్వమే పూజారులు మతాధిపతులు మొదలగువారు ధర్మకర్తల మొదలిడిరి. కాని అదియంతయు బూటకముని రాజప్ర

కె. యన్. మూర్త్యురాంధరిశ్రీ

తీర్మానమును బలపరచుచు విల్లుచట్టము యాజ్ఞాపకము లన్నియు స్వార్థపరత్వము, ఈర్ష్యచలన ఇంగ్లండునందు ప్రచారముగావించి సమకట్టియున్నాను. (అధ్యక్షులీ సందర్భములో సర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ గారును, మైసూరు దివానుగ వనజేశన కృష్ణస్వామిరావుగారు హిందూ ధర్మాదాయ చట్టమును తీర్మానింప కృషిపలికి నందులకు గాను పొనుగలు రాజాగారి నభినందించుచు వ్రాసిన లేఖను ఉత్తరములను చదివిరి) ప్రజాశాసనసభకు పెద్దలందఱు ఈవిల్లు నామోదించి కించిచ్చుటకు కొందరు స్వల్పముమాత్రము దీనిని నిరసించుచున్నారు. అట్టివో బ్రాహ్మణేతరు లెల్లరును అన్నిసంఘముల వారును గలిసి దేశమంతటను సభిలు జరిపి మన దేశము లెల్లరకీచట్టము అత్యంతశక్తికముని తీర్మానించవలెను. ప్రస్తుతము జరుగు ప్రతికూలాంధోళన యంతయు శేవలము కల్పితము, బూటకము. అని ఎల్లరు తెలియ జేయవలెనని కోరుచున్నాను"

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

తీర్మానమును ఆమోదించుచు తాము 'పక్కా' బాతీయ వారులమనియు బనను పొనుగలుగు బాతీకీజేరిన 'పక్కా' బ్రాహ్మణేతరుడ ననియు, బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరు లెల్లరును సంబంధించిన ఇట్టి సమ్యక్విషయమై ఎల్లరును కలిసి దాని మంచిచెడ్డలను విచారించవలయుననియు, హైదరాబాద్ బాత్మిచ్చిది నాకాంక్షించు ప్రతివారు నీసభలో పాల్గొనవలెననియు, మనదేశమందు దేవాలయములందు "స్వామి"లు జరుగుచున్నవినియు, ప్రస్తుతము అర్చకులకు పూజారులకు మితి లేనిగర్వము గలదనియు, బ్రాహ్మణేతరులకు దేవాలయములందు నిరాదరణ జరుగుచున్నదనియు, భగవదరాధనకై యొసంగబడిన ద్రవ్యమును వారసులెల్లరు పంపకొని ఇచ్చుచున్నటుల

వెచ్చించుట అక్రమమనియు, మన సంఘములమీదికి ఈ విషయము మనలోమనమే తీర్మానించుకొనవలెననియు, మనలో సంఘములమీదికి లేనికారణముచేతనే ప్రభుత్వమువారి శాశ్వతముగా వారియధికారమునుబొందవలెననిచ్చిన దనియు పూజారుల దుర్బుడతనాపుట కీవిల్లు చాలనిచో బలతరమగు వేరుసాధనము లుపయోగింపబడవలెననియుబలికెరి,

ఏ. శివరాము మినననగారు

తీర్మానము నామోదించుచు ధర్మాదాయచట్టము ప్రజాశాసనసభ లగు మహామూలైయర యామోదము బడసియున్నదనియు, అట్టిచట్టమును జయప్రదముగ తీర్మానింపబడినందులకు బ్రాహ్మణేతరులకు కాళ్ళెత్తుముగ కీర్తిగౌరవములు నిలిచియుండ గలవనియు, అనుభవపీఠులగు కొందరు స్వల్ప సంఖ్యాకు లీ ప్రతికూలాంధోళనను మొదలిడి తేలియులను మోసపరుప నెందుచున్నారనియు, అట్టికల్పిత ఆంధోళనకు ప్రతికూలముగ నిజపరిశీతులకు ప్రజల కరిగించుచు బ్రాహ్మణేతరు లెల్లరు ప్రచారము పలుపడవలెననియు, ప్రతికూలవాదులు విదేశములం దెట్టిప్రచారము గావించినను అందువలన ఇసుమంతయు ఉపయోగ ముండవలసని నుడిపిరి.

పిమ్మట శివప్రకాశమునదియారు, ఆర్. మదనగోపాల నాయుడుగారులు విల్లున కనుకూలముగ మూటాడుచు ప్రతికూలాంధోళనశేలము బూటకము నిరాధారమనియు, పలుకుచేసిన డబ్బు ఉన్నంతవరకే ఆంధోళన జరుగును. పిదప అన్నియు సమసిపోవుననియు ప్రతికూలవాదులు సభలు జరుపునపుడెల్ల తామును వెంటనే సభలుజరిపి వారివాదముల ఖండించవలెననియు పల్కిరి. కందస్వామి మనదియారు, ఆలవేలు మంగతాయారమూర్తి గారులు తీర్మానమును బలపరచిరి.

అధ్యక్షులు తీర్మానమును వోటుకుబెట్టి సభ్యులెల్లరచే ఆమోదించబడినపిదప సభిసమగింపుచు తాము గనినసభ్యులమలం తెల్లెడల దేవాలయములయందు దిక్రమములు అమితముగ జరుగుచున్నవనియు, అట్టివానినెల్లను పొనుగలు రాజాగారి విల్లుచే నణగింపగలిగినదియు, ప్రప్రభుమనను ఈమతములు మొదలగునవి మతవిద్య, 'సిద్ధి' జైద్యవిధానము మొదలగు విషయములు బోధింపబడుసంఘముగ నుండెను. క్రమక్రమమున అవిల్లు జీవించి ఈ దుష్ఫిత్తి సంభవించెదనియు తిరిగి ఆ సంఘమునెల్ల పునరుద్ధరించుట కీచట్టము సహాయకారి కాగలదని నుడిపిరి.

అధ్యక్షులకు వందనములతో పిదప సభ ముగిసెను.

కోట వ్రాండదేవాలయము

నర్సరావుపేట తాలూకాకు చెయున్న యల్లమంద గ్రామ సమీపములో నుండెడి శ్రీ కోటప్పకొండ దేవాలయముయొక్క దుష్ఫిత్తినిగురించియు మహాశివరాత్రి ప్రయాణికులు పడు యబ్బందులను గురించియు కొండవద్ద యాత్రికులెల్ల నిష్కాధముగా పరమాలు చేయుచున్న సంగతులను గురించియు దేవాలయముయొక్క ఆదాయవ్యయములను గురించియు ముందు జరుగవలసిన ఏర్పాట్లను గురించియు గంటూరు గాంధీపేట (అరండోపేట) లో ఏకా రామస్వామివంతులుగారి శివాలయమునద్ద ఫిబ్రవరి 2 తేదీ సోమవారం సాయంత్రము 8 గంటలకు గుంటూరుజిల్లా ప్రజల తరఫున మీటింగు జరుగును. అందఱుక దయచేయఁ బ్రార్థితులు.

కిలూరు బొల్లయ్య

ఆరోగ్యవారము

కడపజిల్లా పులివెందుల, విశాఖపట్నంజిల్లా రాజాము, కృష్ణాజిల్లా అవనిగడ్డగ్రామములలో ఆరోగ్యవారమును జయప్రదముగా జరిపినటుల విశేషములు వ్రాయుచున్నాడు.

నోటిసు

మాకక్షీ దారుడయిన

కర్నూలుతాలూకా, యెదురుగ్రామంబోపుండే జూనులగడ్డ సుబ్బయ్యభార్య, పెద్దకోటమ్మ, యప్పటికి షుమారు 4 రోజులుగా, కనపడకుండా వున్నది. యొక్కడ వెలికినప్పటికిన్ని చిక్కలేదు. సదరు పెద్దకోటమ్మకు షుమారు, 13, 14 సంవత్సరములు వయస్సు వున్నది. కైళ్ళకులం. గనుక యెవరయినా కనిపెట్టి, యెదురుగ్రామ గ్రామంలో ఆమెపెనిమిటి తావును పిలుచుకొనిపోయి విడిచివెయ్యడం, ఆతడు 25.0.0 లు రూపాయనయిచ్చును.

కర్నూలు- శి. వెంకటకృష్ణారావు నాయుడు. డి 23-1-25 బి.వి. బి.ఎల్. హైకోర్టునీటిలు, కర్నూలు.

నానాపక్ష ప్రముఖుల సభ

ధీర్ఘ సమావేశము

ఉపసంఘమును ఎన్నుకొనుట

“అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరుటకు ఏడుగలిగించెను సూచనలను చేయుటకును (ఆ) స్వరాజ్యమువచ్చినపిమ్మట శాసనసభలలోను యితర ప్రతినిధిసంఘములలోను ప్రభుత్వద్యోగములలోను అన్నిజాతుల మతముల వర్ణములవారికి న్యాయముగానుండవలసిన స్థానములను నిర్ణయించుటలో సమర్థతకు భంగముకలుగకుండు ఒక విధానమును నిర్ణయించుటకును (జి) ప్రస్తుతావశ్యకతలకును యీ దిగువ వివరింపబడిన పేరులుగల 46 మంది యును ఉపసంఘసభ్యులుగా నేర్పడవలెనని యీ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

1. మహాత్మాగాంధీ, 2. చింతామణి, 3. ఎస్. శివస్వామయ్య, 4. ఎం. ఆర్. జయకర్, 5. లాలా లజపతిరాయ, 6. బాబుభగవాన్ దాసు, 7. ఎస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, 8. పండిత మనమోహనమాలవ్య, 9. శ్రీధానందస్వామి, 10. బెజిన చంద్రపాలు, 11. టి. సి. గోపాస్వామి, 12. జయరామదాసు, 13. పి. రామస్వామిమొరల్యూ, 14. కట్టచుంది రామలింగారెడ్డి, 15. డాక్టరు ఎన్. కే. ధర్మ, 16. సర్దారుమంగళేశ్వరిం గు లేక యోగసింధు, 17. ఎస్.సి. కెల్లె, 18. కల్లూరి గిట్టె, 19. బిల్లి మోచెర్ల రామచంద్రారావు, 20. ఎన్. ఎం. జోషి, 21. అనంతరాం, 22. డాక్టరు బి.సెంటు, 23. యమునాదాసు శ్యామకదాసు, 24. సత్యమూర్తి, 25. శ్రీమతి సరోజినీ దేవి, 26. లాలాబాక్ష్మిలాలు, 27. డాక్టరు కిచ్చిలూ, 28. అబ్దుర్రాఫ్, 29. హుజూరీబాబా, 30. మాలానామహమ్మదాల్, 31. మాలానా అబ్దుల్ కలాం అజదు, 32. డాక్టరు అన్వారీ, 33. అబ్దుల్ అజీజ్, 34. జాఫర్ అలీ, 35. ఎం. జి. నాన్, 36. రజాఅలీ, 37. మహమ్మదురాహుజ్, 38. సర్ మహమ్మదుషా, 39. బరఖతాల్, 40. సయ్యదుమూర్తిజానాపాబు, 41. సమయ్యలఖాను, 42. అహమదాల్ఖాను, 43. ముజుజుద్దీను, 44. సరఫరజ్ హుస్సేనుఖాను, 45. సర్ అబ్దుల్ ఖాయం, 46. మాలానా షేక్ తాలీగారు ఉపసంఘ సభ్యులుగా ఎన్నుకొనబడిరి.

ఈ ఉపసంఘమువారు పిమ్మట సమావేశమై స్వరాజ్య విధానమును సిద్ధపరచుట కొక చిన్నసంఘము నేర్పరచిరి. 24-వ తేదీమొదలు ప్రతిదినమును యీరెండుసంఘముల వారు సమావేశమలను జరుపుచుందురు. పిమ్మట తీరు నిశ్చయ ప్రకటించెదరు.

నాయకుల ప్రసంగములలో ముఖ్యవిషయములు

గాంధీమహాత్ముడు

“మనమందరమునచేరి హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ ప్రావృత్తికరసమన్వయ అనుకూలముగా పరిష్కరింపగలిగినచో ఘనమగు నేవచేయగలిగినవార మగుదుము. అందరను ఆమోదింప గల విధానమును మనము సిద్ధపరచగలిగినచో చాల మేలు చేసారును. ఈ విషయములలో మనకందరికిని ఏకీభావము కుదిరినచో అన్నిపక్షములవారును కాంగ్రెసులో చేరటమగుడ అవకాశము కలుగవచ్చునుగా నేర్పడగలదు” అని మహాత్ముడు మొదట నుడివెను.

జిన్నాగారు

ఇచ్చట చేరినవారందరను వారివారి సంఘములవారివలనను దేశీయులందరివలననుగూడ చాల గౌరవంబడుచున్న ముఖ్య నాయకులు వీరందరును ఏకీభవించి మతసంబంధములగు వివాదల నన్నిటిని పరిష్కరించి యొకమత్యమును సమకూర్చవలెను. మన మింటికి సోదరభావముతో సమావేశమైనాము. లక్ష్నో బడంబడిక జరిగిన సమయమున పంజాబులో మహమ్మదీయులు 100 కి 54 వంతునను వంగరాష్ట్రమున 56 వంతునను యున్నారు. అప్పటికి మహమ్మదీయులలో విద్య సరిగా వ్యాపింపలేదుగాన మి ప్రచురియోజకవర్గములను మహమ్మదీయులు సమర్థింపవలెనని అపుడు నిర్ణయింపబడెను. అందువలన మహమ్మదీయులకు 100 కి

10.15 స్థానములైన రావని సహమ్మదీయులు తెలిపిరి. సహజముగా ప్రతిమతమువారును స్వతంత్రముగా ఓటు యిచ్చెదరు గాన మిక్రమనియోజక వర్గములవలన మహమ్మదీయులకు అన్యాయము జరుగుచున్నది. పంజాబు మహమ్మదీయులకు 100కి 50 వంతునను వంగరాష్ట్రమువారికి 100కి 40 వంతునను యిచ్చుటకపుడు నిర్ణయింపబడెను. పిమ్మట దొరతనమువారు దానినాల్పే వింపిరిగాని దేశీయులు రెండువృత్తులవారును లక్ష్నో బడంబడికను సమర్థించిరిగాన చట్టములో ఆ ప్రకారము చేర్చబడెను. పిమ్మట పంజాబు వంగరాష్ట్రములలో వివాదముకలుగగా లాలాబజపతిరాయగారిని డాక్టరు అన్వారీగారిని ఒకసిక్కుప్రముఖుని ఉపసంఘముగా నియమించిరి. వారినిచారణ పూర్తికాకముందే వంగరాష్ట్రమున దేశబంధు దాసుగారిక ఒడంబడిక చేసిరి. కాకినాడ కాంగ్రెసు మహాసభలో ఆ ఒడంబడిక తిరస్కరింపబడెను. కానినిపుడు లక్ష్నో బడంబడికను సవరించుటవసరము. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముండగూడదని కోరుచారు హిందువులలోను మహమ్మదీయులలోను గూడ కొందరున్నారని వారి కంఖ్య అత్యల్పము. రెండు మతముల వారిలోను బహుళ సంఖ్యాకులు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమునే కోరుచున్నారు. లక్ష్నో బడంబడిక ప్రకారము మహమ్మదీయుల సంఖ్య తక్కువగా నున్న రాష్ట్రములలో గూడ ప్రతినిధుల సంఖ్య హెచ్చుగా నిర్ణయింపబడెను. హిందూయలో మహమ్మదీయులు 100 కి 28 మందియై యె నను వారికి 100 కి 38 వంతునను సయంత్ర రాష్ట్రములలో 100 కి 14 మందియై యెనను 100 కి 30 వంతునను మధ్య-మదరాసు రాష్ట్రములలో 100 కి 7 మందియై యెనను నూటికి 15 వంతునను మహమ్మదీయులకు స్థానము లియ్యబడెను. అల్పసంఖ్యాకుల హక్కులను కాపాడుటకే ఆరాష్ట్రములలో వారికి హెచ్చుస్థానము లివ్వబడెను. శాసనసభలో నున్న సభ్యులలో ఒక మతమువారిలో 1/4 మంది ఆమతమునకు సంబంధించిన చట్టమును తిరస్కరించినచో దాని నామోదించగూడదని లక్ష్నో బడంబడికలో నిర్ణయింపబడెను గాని యిది బొత్తిగా ఆచరణలో లేదు. పంజాబులోను వంగరాష్ట్రములోను మహమ్మదీయులు అల్పసంఖ్యాకులుగా నుండగూడదు. తక్కిన రాష్ట్రములలో యిప్పుడున్న స్థానములనే నిర్ణయింపవలెనని మహమ్మదీయులు కోరుచున్నారని జిన్నాగారు నుడివెరి.

లాలా లజపతిరాయగారు

లక్ష్నో బడంబడిక జరిగినపుడు నేను సభ్యుడనుగానుగాని అధిగావ్యవారబాబుని నేను తలపించెదను. దానిని సవరింపవలెనని కాంగ్రెసువారుహిందీ ఉపసంఘమును నియమించిరి. అందు నొకసభ్యుడనేను.

స్వరాజ్యమువచ్చినచో హిందువులసంఖ్య హెచ్చుననుగాన కాంగ్రెసులో మహమ్మదీయులు చేరగూడదని పెక్కుసంవత్సరములక్రితముగూడ సర్ సయ్యదు మహమ్మదు ఖానుగారు మున్నగువారు అధికసంఖ్యాకులు కాంగ్రెసుకు ప్రతికూలముగ నేయుండిరి. కొద్దిమందిమహమ్మదీయులుమాత్రమే కాంగ్రెసులో చేరిరి. కలకత్తాలో బాబాభాయి నాగోజీగారి అగ్రతరక్రీంద కాంగ్రెసుమహాసభ జరిగినపుడు మొదటిసారి స్వరాజ్యము కోరబడెను. అపుడుగూడ మహమ్మదీయులు ప్రతిహేళానము నే చూపిరి. మేము స్వరాజ్యమునుకోరము. హిందువులొక్కరు మాత్రముకోరిన దొరతనమువారియ్యరు. అనిమహమ్మదీయులపుడు తెలిపిరి. తమకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమివ్వవచ్చునొప్పుకొనమని మహమ్మదీయులు పట్టుపట్టుచే లక్ష్నోలో వారినిగూడగట్టుకొని వచ్చుటకా ఒడంబడికకు హిందువులంగీకరింపవలసి వచ్చినది. అతితాత్కాలికమనియు దానిని పిమ్మట సవరింపవలెననియు గూడ నిశ్చయించిరి.

వంగరాష్ట్రపు బడంబడిక

హిందువులు మహమ్మదీయులు సిక్కులుమున్నగు నన్ని మతముల నియోజనమును నిర్ణయించుటకు కాంగ్రెసువారు దశమిలాను ఉపసంఘము నేర్పరచిరి. తమకుగూడ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కావలెనని సిక్కులకోరిరి. కాంగ్రెసు ఉపసంఘము వారినిజేడిక ప్రకటించబడకముందే దాసుగారి ఒడంబడిక ప్రకటించబడెను. పిమ్మట కాంగ్రెసు ఉపసంఘమువారు గూడ నివేదికను వెంటనే ప్రకటించిరి. కాంగ్రెసు మహాసభవారు దాసుగారి ఒడంబడికను తిరస్కరించి మరల ఆలోచింపవలెననికోరిరి. దానినిగూర్చి దేశములో ఉండ్రే మధికమకుటచే కాంగ్రెసు ఉపసంఘమువారి నివేదికను చర్చించుటకవకాశము కలుగలేదు. అంతలో మహాత్ముని విడుదల చేసిరిగాన మహాత్ముడే యీ విషయమును పరిష్కరించునని నిశ్చయించిరి. డాక్టరు అన్వారీగారు సమకూర్చిన విషయముల నన్నిటిని భారతకాంగ్రెసుసంఘమువారికి తెలియజేసిరి. ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యపుపద్ధతి దేశమున వ్యాపించినచో ప్రతినిధ్యమువారునుగూడ కోరెదరు. అపుడు జాతీయత పూర్తిగా అంతరించి పోవునని లజపతిరాయగారు నుడివెరి.

డాక్టరు బి.సెంటుగారు

ఒడంబడికనుగూర్చి ఆలోచించుటకు ఒకసంఘమును స్వరాజ్యవిధానమును గూర్చి ఆలోచించుటకు ఒకసంఘమును,

స్వరాజ్యవిధానమునుగూర్చి ఆలోచించుటకు ఒకసంఘమును ఏర్పరుపవలెను. ఒడంబడిక ముఖ్యమేగాని స్వరాజ్యవిధానము ముఖ్యతరము. భారతమాత పరాధీనయై మృతప్రాణమై యుండగా మిరియుల అల్పవిషయములకై తగవులాడుట పాటిగాదు. అనంతకాలవిరాజమానయశోవికాలయు చిరజీవియునగు భరిత మాత నిన్ను మొన్ని కనులు దెరచిన విదేశీయులకు బానిసయై యుండ మిరియులదాని సహించగలగుదురు. ఇప్పుడు దేశమున దామాషాలను ప్రజల్ ఆయుర్దాయము 28 ఏండ్లకంటె హెచ్చుగాలేదని మీరు గుర్తించితిరా? తలదండ్రులు తుదార్తులగుటచే వారికిలేగిన బిడ్డలు దుర్బలులై అంబువ్యాధులవలన కొట్టికొరిది మడియుచున్నారు. స్వరాజ్యవిధానమును మీరు వెంటనే ఆమోదింపగోరెదను. దానిని నేను సిద్ధపరచితిని జిన్నాగారు తెలిపిరి. నేను దానిని సిద్ధపరుపలేదు. నేనుకను కన్యన్దనువారి పనిసంతను పూర్తిచేసిరి. దీనిని ప్రాతిపదికగా గొని మీరుచర్చింపగోరెదను. ఆవసరమైన సవరణలను చేసుగోరెదను. వెంటనే సంపూర్ణమున సివిలుగవర్చు మెంటు ఏర్పడవలెను. మంత్రవిప్రములు శాసనసభలకు తాద్యములు కావలెను. గవర్నరులను నియమబద్ధులను కనిస్టిట్యుషనులు హెచ్చునధికారమాత్యలు కావలెను. స్వరాజ్యముగట్టి పునాదులపై నేర్పడవలెను. అందులకు గ్రామములే మూలాధారములుగల పంచాయతులు సజీవముగా పనిచేయవలెను గాని ప్రహసనప్రాయములుగా నుండగూడదు. గ్రామములు, తాలూకాలు, మండలములు, రాష్ట్రములు ప్రధానప్రభుత్వమునని 5 ప్రధానభాగములుగా విభజన యేర్పడవలెను. ఈవిధానమును ముంద సవరింపవలసివచ్చినచో దానిని సవరించుటకు పార్లమెంటువారిని మరల కోరగూడదు. అట్టి అధికారము దేశీయులకే యుండవలెను. విదేశీయులు ఒకతప్పుచేసినచో కలుగునంతటి హాని మనము 10 తప్పులు చేసినను కలుగదు. ఈవిధానము కొన్ని నెలలలోనే పార్లమెంటు సభలో ఉపపాదించబడునని నేను వాగ్దానముచేయుచున్నాను. విశ్రమల నిపుడు నిర్ణయింపక పోయినను పెద్దవిభాగములైన స్థిరపరుపవలెను. ఇప్పుడు మన మీపనిని చేయుటకు చెదరపోయిచో పరస్పర కలహములలో మునిగియున్నారని మనలను నిందితురని బి.సెంటుగారు తెలిపిరి.

మాలానా షేక్ తాలీగారు

రెండు సంఘములను ఏర్పరుపవలెను. మత కలహముల నడండులలో నిష్కలముగా పనిచేయవలెను. నేను న్యాయబహిష్కారమును బి.సెంటుగారు న్యాయబద్ధసంగ్రామ చతురయైనను యీ విషయముననే నామెతో నేకీభవించితిని” షేక్ తాలీగారు నుడివెరి.

సత్యమూర్తిగారు

రెండు సంఘముల నవసరము మనము స్వరాజ్యవిధానమును సిద్ధపరచిన పిమ్మట బిల్లులు పార్లమెంటువారు దానిని తిరస్కరించినచో కాంగ్రెసు, జులీయి, లిబరలు, సంఘములుమున్నగు నన్ని రాజకీయపక్షములవారును ఏకీభవించి నెఱుక దక్షిణాఫ్రికావారు పోరినరితిని పోరవలెను. దక్షిణాఫ్రికావారు రలుల పోరటువలననే పార్లమెంటు సభలో సర్ హెన్రీకాంబియె శెనరుమానుగాన “ఈచట్టమును పూర్తిగా తిరస్కరింపుడు లేదా ఒక్క పాల్సైన మార్పుకుండ ఆమోదింపువని చెప్పవలసి వచ్చినది” అని సత్యమూర్తిగారు నుడివెరి.

నర్దారు మంగళేశ్వరింగారు

“అన్ని మతములవారిలో పాలు సిక్కులుగూడ ఎన్నికలకునిలచెదరు. వారికి లభించిన స్థానములతో తృప్తిపొందెదరు. ఉద్యోగముల కొరతను స్థానముల కొరతను తగవులాడుటకు సిక్కులంగీకరింపరు. రాజకీయములందు మాత్రమే బహుళ సంఖ్యాకుల తీర్మానములకు సిక్కులు యిచ్చుచున్నాడు. ఆ బహుళసంఖ్య రాజకీయముగానే యుండవలెనుగాని మతవిషయకముగా నుండగూడదు. నేడొక పక్షము రాజకీయముగ అధిక్యతను బడసినచో రేపింకొకక్షము దానిని బడచుగలదుగాని మతవిషయకముగ బహుళసంఖ్య ఏర్పడుట హానికరము. ఈ మతాధిక్యత యన్నంతకాలము కుద్ది, రెలిలిట్ ఉద్యమము లుండకతప్పదు. లక్ష్నో బడంబడిక చాల అనుచితమనియే నా ఆభిప్రాయమని మంగళేశ్వరింగారు నుడివెరి.

చింతామణిగారు

ఉపసంఘమువారు చర్చింపవలసిన విషయములను నిర్ణయింపవలెనని చింతామణిగారు కోరిరి.

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు

“జాంబాయిలో నానాపక్ష మహాసభవారు నిర్ణయించిన విషయములనే ఉపసంఘమువారు చర్చింపవలెను. మనమందరమును స్వరాజ్యమును కోరుచున్నాముగాని చిల్లర విషయములను పరిష్కరించు వరకును స్వరాజ్యమును గూర్చి చర్చించుటకు చాల మంది అంగీకరించుట లేదు. హిందు-మహమ్మదీయ మైత్రి కలుగకున్న స్వరాజ్య మెన్నటికిని చేరవరదు. విసెంటుగారు తెలిపియు దొరతనమువారు వివాదలను కలిగించుచునే యుందురు. ఎన్నటికి నైకమత్యము కలుగనే కలుగదని కొందరు తలచుచున్నారు. నేనును ఒక పంజాబీ సోదరుడును లైలులో ప్రయాణము చేయుచుంటిను. హిందూమహమ్మదీయ మైత్రి

భారతశాసన సభ

కోహ-టుపో-రా-టుము

తాతాశంషెని ఉక్కుపరిశ్రమకు యీసాలునకు
ఏబదిలక్షలు బాంటీ నీయబడుట

శ్రీ, జనవరి 26:—భారతకాననపథ శేషు తిరిగి సమావేశమయ్యెను. ఒక సంవత్సరమునకు తాతాయయలు ఉత్సృక్తంపెనీకి యేబదిలక్షల రూపాయలు బాండ్లీగా నీయుటకు, 1925-వ సంవత్సరము మార్చి 30-న లేదీవరకును బాండ్లీ నియ్యటకు యిరువదియైదు లక్షలరూపాయలు అవయుగ ప్రతానముగావలయుననియు గోరుదు సర్ బాడ్లెయిన్ని సుగారు తీర్మానము ప్రతిపాదించిరి. కాననసభాసభ్యులు విశేషము హాజరకానందున పథ ప్రారంభమున పల్లగ నుండెను. కాని ఉత్సృక్త శ్రమవిషయమున శర్మ ప్రారంభముననికి వెక్కువభ్యులనే సభనిండెను. కొంతవంది నునాన్యుదీయభ్యులు అతిథులు విశ్వవిద్యాలయ పల్ల పథానోత్సవమునకు వెవలిరి.

కోపాదురు" అతముల విషయమున పశ్చిమోత్తర సరిహద్దు
పరగణా ఫీల్డుమీషనుల గారితో సంప్రదించిన ఫలితమును, కో
పాదు విషయమున గావించిన విచారణయు హిందువునామ్మదీ
యుల తగవులను పరిహారము గావించి సుహృద్భావములను కు
దర్శకులకు గావించిన ప్రయత్నములను దెల్పి రిహద్దు సర్చా
ర్లను యిన్నీ సుగారు తాజు ప్రతినిధికి దాఖలు చేసినవి డెన్ని శుభ్రే
గారు తానుపంద్రరావుగారికి సమాధానమిచ్చిరి. ఇట్టిరిహద్దు
ప్రచురణము గావించుట ఆచారముగాదని దెల్పి, సర్చార్లను
యిన్నీ సుగారి సామాన్యాభిప్రాయములు ఫీల్డు కమీషనరు
గారి అభిప్రాయములతో నేర్పరించెనని డెన్ని శుభ్రేగారు
నుడిచిరి.

హొమ్మికిలకుల రూపాయలవరకును యింట్లో నమ్మము వాటివలెనీ రానుచుండెదరావుగారి మరయొక ప్రశ్నకు దేన్ని ను ప్రేగారు ప్రశ్న తీరమిచ్చిరి. ఇకరవిషయములందు గావించబడిన నమ్మములు దెబ్బలు కాధారములులేవు. ఉభయసంఘ వాయకు లను సంప్రదించుకొని యొక బిడంబడికను వచ్చిరి. ఈబిడంబ డిక ఉభయసంఘములచే నామోగింపబడు నని సేను విశ్వసించు చున్నానని బిడంబబడిక ప్రతిని దేన్ని ను ప్రేగారు రాఖించె సేను. ఇంకవరకును కోమాటునకు తిరిగివచ్చిన హిందువులసంఖ్య బహుస్వల్పముగనున్నది. కాని కోమాటునకు తిరిగి వెడలుబడు చాలమంది ప్రయత్నములు గావించుచున్నారు.

దక్షిణాంశియా శైవ్యేయందు మొదటికర్గతి చెంపప
తరగతులందు రేణును తగ్గించుటకు విలులున్న శేషాయని అట
చనలు చేయబడుచున్నవి ప్రభుభ్యనుశకు దెలియించున్నదని
యం. క. ఆ గాత్యగాదికి సో చ్చాదైమ యన్న ముగారు ప్రత్యు
తరమిచ్చిరి.

సంస్కరణముల విచారణసంఘము

సంస్కరణముల విచిత్ర సామయియై నిత్యము ప్రభుత్వమున కంపబడెనని సర్వ ఆశ్చర్యకాంక్షయ నుద్ఘాతముగాను వెంకటపతిరాజుగారికి సమాధానమిచ్చిరి. కొన్ని వారములలోపల రివిన్యూప్రయంపపరచును. రివిన్యూపై తుదికి తరువు లేదుపరచుటకు ప్రభుత్వము భారతకాపనసభవారు చర్చించుటకు అనకాక మీయబడును.

మార్చి నెలకు పూర్వమందే విపర్యయై చచ్చిండుటకు భారతాననసభ కవతాశేమిమబడునా యని రంగస్వామితయ్యంగారు ప్రశ్నించిరి.

ఈ విషయమున స్పష్టముగ దెల్పబాలనని దేశీయసభ్యుడు
నుడిచినాడు.

పట్టికలకొట్టు కమిటీని, స్థాయి ఆర్థిక సంఘమును
ఎన్నుకొనుటకు సర్ జేమ్స్ బాకెట్టుగారు తీర్మానము ప్రతి
పాదించి పట్ట అంగీకరించెను.

ఉక్కుపరిశ్రమ సంరక్షణమునకు బొంబే

ఈమీదను పేర్కొన్నదిను మరతులపై 1924-న సంవత్స
ము సెప్టెంబరు 30-న లేదేవరకును భారతదేశమువంతట తయారు
కాబడిన ఉక్కున జాంటి నిట్టుట రాజు పత్తినిగిని సభ్యులను
ఈదగ్గ గోరుచున్నది:—

కలుగుననియే మీరు నమ్మెదరా అని అడిగితిగను, అట్లు
లే నమ్మెదను. అట్టి నమ్మకము లేనిచో నే నేల ఆవిషయమున
పనిచేయదని? నాకేమైన పిచ్చియా అని నేనంటిని. ఈవిషయ
మున మీరు నిజముగా పిచ్చియైయున్నారేమని అడిగితే
ను, (పూర్వము) ఎల్లకాలమును (బ్రీటిషు పరిపాలన మండక తప్పు
దని కోరుచారే రకమునా లే గాన నైకమత్యము కలుగు అత్యవస
రము అని నైపుణ్యముగా గాన నడిచిరి.

25 000

ఫిబ్రవరి 15 వ తేదీలోగా ఉపసంఘమువారి నివేదిక చేరవలెను. మార్చివల మొదటి వారమున ప్రతినిధులసభలో దానినిగుర్చి చర్చ జరుగవలెను. అని సభవారు నిశ్చయించిరి. అని స్పీకరుజురలేఖరి 25 వ తేదీనిధిబియ్యండి తంతివా రనవలెను.

(1) భారతదేశమునందు మౌలిక ఇనుమునుండి (iron ore) దుక్కుయిననుము (pig iron), 1894-వ టారిఫుబోర్డు ఆర్డులోని రెండవ షెడ్యూలునందు నుదాహరించిన ప్రకారముగ తయారుచేయబడుట కుపయోగకరమైన స్టీలును భారతదేశమందు దయారుచేయు ఘర్మలకును కంపెనీలకును మాత్రమే జాంటీ నీయివచ్చును.

(2) ఇట్టికంపెనీలుగాని పర్మిట్లుగాని తయారుచేయు ఉక్కుపాకములమీద జాంటీ నీయబడును. ప్రతిసెలయందును తయారుచేయబడిన మొత్తపు బరవులూ నూటికి 70-వ వంతునకు టెన్షన్ కుయిరుగనది రూపాయలవంతును జాంటీ నీయబడును.

(8) 1925-వ సంవత్సరము నెప్టెంబరు 30-న తేదీతో అంత్యమయ్యే పండ్లందు మామూలుందును నీయుడు శాంబియోయేబిలక్షల రూప్యములకు మించగూడదు.

ఒక సంవత్సరమునకు యేలదిలకుల రూపాయలను ఉక్కు
పత్రిశ్రమకు బాంటీగా నిచ్చుటకు భారతరాష్ట్రపతి నేటి మాజీ
శ్రమ దంగీశునిచేను.

సర్ చార్లెసు యిన్నీసుగారి ప్రసంగము

ధీల్లి, జనవరి 25:—కడవిన జానమూసములో ఉక్కు
 పరిశ్రమకు రక్షణ మిచ్చుటకు భారతశాసనసభ అంగీకరించెను.
 రక్షణము నిర్వహయోగము కాకుండునట్లు సుంకముల నభివృద్ధి
 చేయుటకు ప్రభుత్వ మధికారమును ఈ పయోగించెను.
 ప్రపంచమండలము అసాధారణస్థితులందు ఉక్కుపరిశ్రమ
 ఇరికొనియున్నది. మారకపులేము అస్థిరముగనుండెను. ఐరో
 పాదేశములందుండి దిగువు కాబడి నిల్వయున్న ఉక్కువలన భా
 రత పరిశ్రమకు స్వముచాటిల్లెను వెంటనే దోడిదోడి ఉచితము
 గు విధానమువలంబించినగాని భారతదేశముం దీపరిశ్రమ నాశన
 మగునట్లుగనిపించెను. టారిఫుబోర్డు సమావేశమై హెచ్చుసుంక
 ములు వసూలు చేయుటకు సిఫార్సు చేసెను. బాంటీ విధాన
 ను బహు ఉత్తమపద్ధతి యని ప్రభుత్వము నిర్ణయించెను.
 టారిఫుబోర్డు దొరతనపు విధాన మంగీకరించెను. ఈ విధానము
 వలన బెక్కులాభములుగలవు. సుంకము లింకను హెచ్చింప
 బడినచో దిగుమతికాబడు యంత్ర సముదాయములపై నాధార
 పడియున్న జ్వవసాయము మొదలగు పరిశ్రమలకు అధికవ్య
 యమగును. రెండులక్షల రూపాయలను వసూలుచేసి ప్రజలను
 క్రుంగజేయుటవలన ఉక్కు పరిశ్రమకు సంభవించు లాభము
 ఏబది లక్షల కే కాన యేబది లక్షల రూపాయలను ప్రభుత్వము
 బాంటీగ నిచ్చుటచే ప్రజలశిక్తిముగ పీడింపబడుట తప్పించ
 బడినది. వ్యయము మీద గాక ఉత్పత్తిమీద బాంటీ
 ఈయబడుచుండటచే పరిశ్రమ వేచియుండవలసిన ఆవశ్యకము
 లేదు. గత జానమూసమందు బాంటీవిధానమునకు ప్రాతికూ
 ల్యము వహించిన ప్రభుత్వము ఇప్పుడేల యీవిధానమునకు
 సుముఖిత చూపుచున్నదని ప్రశ్నింపవచ్చును. బాంటీయిచ్చు
 టకు ధనమెచ్చటనుండి వచ్చునని నేను ప్రశ్నించుచున్నాను.
 ఉక్కుపై ఆధికముగ సుంకమును వసూలుచేయుటవలన లభిం
 చిక శేషమునుండి యేబదిలక్షల రూపాయలను ఇచ్చుటయె
 ట్లు? టారిఫుబోర్డువారు నూదినోకంటే ఆధికమైన ధారాశ
 ష్టవయముతో ఉక్కుపరిశ్రమయొడ ప్రభుత్వము సంబంధించు
 మిన్నది. ఉక్కుపరిశ్రమ మిక్కిలి వివచనశీలం దున్నందున
 ధారాశయ్యపై నవలంబించి పరిశ్రమను కాపాడుట కిదియే బహు
 చక్కని తరుణమని వాణిజ్యసభ్యుడు చెల్వెను. మూలధనమును
 సవరణగావించుటకు నాటాదారులను డైరెక్టరు ఇటీవల గోరు
 చున్నాడు. డైరెక్టరుయొక్క నూతన అంగీకారమునొందునో
 లేదో అనుభాగము ప్రభుత్వమునకు సంబంధములేదు. ఉక్కు
 పరిశ్రమ నాశనమనొందకుండ జేయవలయుననిన మూలధన
 మందు సవరణలు చేయుట అవసరమని ప్రభుత్వము స్పష్టముగ
 చెల్వెను. ప్రస్తుతపు చిక్కులను కాటి ఉక్కుపరిశ్రమ అభివృద్ధి
 దశ నొందవలయునని వాణిజ్యసభ్యులు ఆశ్చర్యదించెను.

ఒకసంవత్సరానంతరముందు అధికపరిశీతు తెలుందునో తెలియదుగాన ప్రభుత్వము వారు పరిశ్రమకు నొక్కసంవత్సరము మాత్రమే జాంటి నియ్యటకు ఏర్పాటు చేసిరి. రాబోవు ఆంధ్రప్రదేశ్ విషయమున ఆమూలాగ్రముగ ఆలోచింపబడును. ఆలోచనానంతరము ప్రభుత్వవింగున యేడియేని చర్యదీక్షికావలసియున్నయెడ అసెంబ్లీవారు ఆవిషయమున సెన్సైటివరు మానమందు చర్చించుటలగుదు. అంతవరకును యిప్పుడు యాయబడు జాంటి అమలునందు వర్తిండును. శాసనసభయందు ప్రతిపాదించుటకు బంపబడిన సవరణల విషయమై అగ్రాసరాధిపతి చెల్వెను. ఉక్కుపరిశ్రమను జాతీయపరిశ్రమగ చేయవలసినదని జోషిగారిచే బంపబడిన తీర్మానము సరియైనదిగాదని అభ్యర్థుడు చెల్వెను. 1922-న సంవత్సరమునకు పూర్వమునందుండియు ఉక్కుపరిశ్రమందు శ్రద్ధదీసికొని ఉక్కును తయారుచేయుచున్న ఫరములకును, కంపెనీలకును మాత్రమే జాంటి నీయవలసినదని, సరఫరాజో హున్నేనుఖాను నుగారు ఒకసవరణను ప్రతిపాదించిరి. ఇదియుగూడ సరియైనదిగాదని అభ్యర్థుడు చెల్వెను. నూరుకోట్లవరకును పరిశ్రమకు జాంటి నీయవలయునని బి. దాసుగారిచే ప్రతిపాదించబడిన సవరణయు సరికాదని అభ్యర్థుడు ఉత్తరవు చేసెను. విషయము

క్రమబీజయందు గలయితరసవరణ తీర్మానములును సరియైనవిగావని అధ్యక్షుడు డుత్తురువు గావించెను.

జోషిగారు

జోషిగారి సవరణ తీర్మానము సరియైనదిగాకని అభ్య
క్షుడు నిర్ణయించినను మాట్లాడుకుండ అభ్యంతరములు గలిగినను
యెట్లా తమ అభిప్రాయములను జోషిగారు వెల్లబెచ్చిరి. అ
గ్రాసనాధిపతి నిర్ణయముచే నిరుత్సాహము జోషిగారికి గలిగె
ను. ఈక్కుపల్లెశ్రమకు రక్షణనియుట చట్టము యొక్క ఉద్దేశ
మైన యొక పరిశ్రమయందు కాయకృష్టములనుచు కార్మికులను
రక్షింపగూడ ప్రయత్నించవలయును. పెట్టుబడి పెట్టువారు
మాత్రమే యీపరిశ్రమలభాగము ననుభవించువారు గారు. వ్యా
పారములందు ఆసంబ్ధివారికి జోక్యములేనట్టి ఖాకంపేసి సం
రక్షణ నిమిత్తము ప్రజలయొక్క 50 లక్షల కోట్లను యేలనీయ
వలయునని జోషిగారు ప్రశ్నించిరి వ్యయమును తగ్గించుచు
న్నామన ఖిమ్మతే 1700 ల కార్మికులను బునివేసి నూతనముగ
వదపారు గురు జోషియనులను తాతాకంపేసివారికివల నియ
మించిరి ఏపరిశ్రమకైనను, యేదేశమందైనను, ప్రభుత్వము ర
క్షణమీయ ప్రయత్నించినప్పుడు, ఆపరిశ్రమ అభివృద్ధినొంది
ప్రభుత్వముచేసిన ధనసహాయము వేరురూపమున తిరిగి ప్రభు
త్వమునకు లభించునట్లు చూచును. ఇట్టి నిబంధన మదరా
సు పరిశ్రమ చట్టమందు గలదు. కాని యీతీర్మానమందు అట్టి
నిబంధన గావించుట తగదని వాణిజ్యమంత్రి తిరుచున్నాడు.
పరిశ్రమలకు రక్షణ మీయవలయునను మాత్రమంగీకరించినను
అధిక కారణములచే ప్రస్తుతపు నూచనను జోషిగారు రంగీకరిం
చుట లేదు.

ఖాన్ బహదూర్ సర్ ఫరాజ్ హుస్సేనుగారు

1922వ సంవత్సరమునకు పూర్వమే భారతదేశముందు ఉక్కుతయారు చేయబడుచున్న కంపెనీలకు జాంటియంట్లగు నీయబడవలయునని ఖాను గారితో ప్రతిపాదించబడిన సమరణ యుక్త్రోనితీయబడెను. విదేశములలో పోటీచేయుటకు భారత ఉక్కు పరిశ్రమకు 40 లక్షలరూపాయలు పొంటి చాలదని యు నూరు లక్షలవరకును లక్షముకు పొంటిని నువలయననియు భూజన్ డానుగారి చే పంపబడిన సమరణ తీర్మానమును ఖాను గారి సమరణోపదేశము వొందెను. సర్ చార్లెస్ యిన్ని నుగారితో జల్పబడిన క్రింది క్లిప్ సర్ జేసెన్ట్ బ్లాక్టుగాతీ సమయముందు సువ్యక్తము చేసిరి సర్ చార్లెస్ యిన్ని నుగారి తీర్మానము వోటుకు బెట్టబడితి అమోదించబడెను. వెనుకటి తీర్మానములో సి ఫార్ము చేయబడిన రీతిని మాచ్చి 81-వ థేటితో అంత్యమిచ్చు యీ సంవత్సరమున జాంటియంట్లకు అవసరమైన 25 లక్షల రూపాయలను రాజప్రతినిధిగారికి పథ్యలకును నీయబడినదిని యిన్ని నుగారికి తీర్మానమును ప్రతిపాదించిరి. ఈ తీర్మానము కాసనపథ్య అంగీకరించెను.

చిమనీ లాల్ గారు

సో చార్లసుగారిచే ప్రతిపాదించబడిన రెండవతీర్మానముపై మాట్లాడుచు ఉన్నపరిశ్రమకు రక్షణమియ్యట మిక్కిలిపారకాలిని చివనీలాలుగారు తీవ్రముగ విమర్శించిరి. పెరుగుట విరుగుటకొరకే యని బాగ్ త్రవీసికొనగ నాల్గునవంత్వరముల క్రితము అధికముగ వాటాదారులకు భాగముపై అధికముగ లాభమును బంపిచేట్టెననియు, తాతాకంపెనీవారి కార్యనిర్వహణము పరిగల్గెననియు చివనీలాలుగారు ఖండించిరి. వార్షికులకు గావించిన ప్రతిపాదనమును తాతాకంపెనీవారు మీరిరి. తాతాకంపెనీ వాటాదారులు శాసనసభయందు సభ్యులుగ నున్నారగాన వారు యివివయమున వోటు చేయవచ్చునాయని అభ్యర్థిని వక్త ప్రక్షింపెను. ప్రభుత్వమువలన ధనసహాయమును గొనుచున్న కంపెనీయొక్క వాటాదారుడు పార్లమెంటు సభ్యుడైయున్నయెడ, నాసభ్యుడు వోటునీయుట కర్హుడైనను, వోటునీయు విషయము సభ్యుని వివేకమునకును న్యాయ పరిశీలనకే క్రియు వినియోగపర్చుకొని ఉచితవిధ మవలంబించుటకు సభ్యునిపై యాభారము మోపబడెనని పార్లమెంటు సభ్యుల సాంప్రదాయమును అభ్యర్థుడు తలెన్నె. ఈపద్ధతియే నిచ్చుటను అవలంబించునని అద్యక్షుడు జెప్పెను. ఇట్టి విషయములందు యిమిడ్గముని నిబంధనను గావించుట బహుకష్టము. సో చార్లసు యిన్నీసుగారి తీర్మానము శాసనసభయందు అమోదించబడెను.

సెలవు కమిటీ యందు లి. హె. ప్రసాద్ మాన్యుస్క్రిప్టు
హాల్చి, ఆలనూరు, నైమిశగుహల్లు స్థానములందు, యల్
గ్రామం, ఆలినేపర్లు, నాయుడుగార్లు, కొద్దుగోట్ర ఆట్రు,
నక్కవన్ కర్మిని కేటాకట్టు, నేమిలుప్రాసీజరు కొద్దులను సవరణ
గావించుటకు నియమింపబడిరి. ఓడలయందు దూర్శ్రమణ
యంత్రములను తినిభీచేయుటకు సామ్యు ఎనులచేయుట కధి
కార మిచ్చుటకు 1928-వ వాణిజ్య నౌకాచట్రమును సవరణ
గావించుటకు నౌకాచట్రమును సర్వ చార్జెసు యిచ్చినుగారు
ప్రవేశదెట్టిరి. చర్మలేకయె బిల్లు ఆమోదంపబడినది. రేపటివర
కును కాసనసభ నిల్చివేయబడినది. రేఫ్యూజనధికార తీర్మాన
ములు చర్చింపబడును. కరంసికమిటి నియమించ వలయునని
భూపతిరాజు వెంకటపతిరాజుగారిచే ప్రతిపాదంప బడిన
తీర్మానముపై ఆపివేయబడిన చర్చ రేఫ్యూజ ముందుగ ప్రారంభ
మగును.

వృత్తాంతలేఖలు

ఒక విజ్ఞప్తి

కృష్ణా డిల్లీ బందరుతాలూకా వడ్లమన్నాడు గ్రామమున యీసంవత్సర మే 1 నా సోమవారం "దయానందస్వామి పాఠశాల" యనుపేర ప్రారంభించి నా శ్రీకొలది విద్యార్థులను ప్రయత్నించుచున్నాను. ఇతరవోట్లనుండి వచ్చు విద్యార్థులను పరిగృహములుగూడ మేర్పరచగలము. ఇతరులు తెలియ గొరువారికి ముందు తెలుపగలము.

జేట పాలెం

(ఒకవిలేఖరి)

జనవరి 25:—28-1-15 తేదీన "ది గ్రేటుసెనిస్సులార్ మ్యాజిక్ ట్రూప్" వారు జేటపాలెంహోటల్లో నాటి యొర్రబాల ప్రదర్శనమును చూపించి, పేరిషదర్శనములో Representation of "Noah's Ark after the flood" and "Escape from Sing" "Sing" చూపించి యింకా చూపించినట్లు ముగా, మయసభను జ్ఞప్తికి తెచ్చివేసి, మిగతా యక్షిణి పనులన్నూ, మెక్కిరిజం సంబంధమైన పనులన్నూ అత్యద్భుతముగా నూండెను.

అనకాపల్లి

(ఒకవిలేఖరి)

శ్రీ కన్యకాపరమేశ్వరీ ప్రతిష్ఠామహోత్సవము ఈపురమున వైన్యశిఖామణులు శ్రీకన్యకాపరమేశ్వరీ వేదాలయ నిర్మాణమును పూర్తిచేయించియున్నారు. నలుబది వేలు ఖర్చు ఆయ్యుండును. శ్రీ పరమేశ్వరీవిగ్రహమును సర్వూలజ్ఞులయం దొక ముద్రానిధి కల్పకారితే తయారుచేయించి కిలావిగ్రహమున్నూ కాశీమహాత్రేతమున తయారుచేయించి జవార్దన, సగరేశ్వర, నందీశ్వరుల విగ్రహములను కాశీనుండియును తెప్పించి యున్నారు. ఈ విగ్రహములను రక్తక్షిణామసంవత్సర మే 1 నా సోమవారము 28-1-15 తేదీన ప్రతిష్ఠాచేయింప నిశ్చయించియున్నారు. ఈమహోత్సవము పంచమిమొదలు ఒక వారమువరకు జరుగను.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

"నూలుచందా" బహిరంగచర్య

ఈపురమునందలి "యవజన సాహితీసంఘ"పు యా జమాన్యమున "నూలు చందా" సమంజసమాకాదా అను విషయము మీద నిన్నసాయంకాలము 6 గంటలకు సమాజభవనము లో ఒక బహిరంగచర్య జరిగెను. శ్రీయుత నడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారు మిక్కిలి యుక్తియుక్తముగను చాల సమర్థత తోడను నూలుచందా ప్రాశస్త్యమును నిరూపించి చర్యను ప్రారంభించిరి. శ్రీయుత వేదానుబ్రహ్మయ్యం పంతులు బారెవ్వరుగారు "నూలుచందా" కాంగ్రెసువారు విధించుట సమంజసము కాదని మిక్కిలి సమర్థతతో ప్రతిఘటించిరి. శ్రీ ఏకా లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారు బి. యే. బి. యల్. శ్రీధర్ ధర్మత సహించిరి. వడ్లమన్నాడు ముక్తేశ్వర ప్రసాదరావు గారు దామరాజు శ్రీ ప్రొండ్రకాక్షుడుగారు కోడూరు లక్ష్మీపతిగారు గుండునరహరిరావు గారు గూడచర్లలో పాల్గొనిరి.

బాక్ మోక్షముల కమిటీ

ఈ పురములోని హిందూమైనాములు మేనేజింగు కమిటీలోనికి శ్రీకొంపల్లి కోటిలింగంపంతులు గారును కోటా లక్ష్మయ్యనాయుడుగారును తిరిగి యొప్పుకొనబడిరి. శ్రీనడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావుగారును, నంబూరి గోపాలకృష్ణయ్యగారు బి. ఏ. బి. ఎల్. (ప్రిన్సిపల్ డిప్యూటీ మున్సియరు కోడూరి చంద్రశేఖరరావుగారు (ఇదివరకు పోలీసు నూపరింట్రిం డింటు)ను, మాడభూషి వెంకటనరసింహారావుగారును, కలప గుంటనరసింహారావు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారును నూతన సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ధర్మవరము

(ఒక విలేఖరి)

జనవరి 24:—యూనియన్ బోర్డు సభ్యత్వమునకు కాంగ్రెసుకార్యన 6 గురు అభ్యర్థులను ధర్మవరము తాలూకా కాంగ్రెసుసంఘమువారు నియమించిరి. వీరు యూనియన్ బోర్డు సభ్యత్వమును బడసిననాటినుండియు ఆచరణకు వేలసిన కార్యక్రమమును కార్యదర్శి తయారుచేసియుంచెను. దానిని కొంత వర్ధించి సభ్యులువారు అంగీకరించిరి. ఆ ప్రణాళికను అంగీకరించినవారు సభ్యత్వమునకు కాంగ్రెసుపక్షమున పోటీజేయు నట్లును. ఆ ప్రణాళికను అంగీకరించినవారు 1. యర్రగుంట హనుమంతరావు, 2. చిందులూరు రామచంద్రయ్య, 3. ఆర్. వేంకటేశయ్య, 4. దుగ్గ పాపయ్య, 5. టి. కె. నారాయణ స్వామి, 6. తుంపర్తి సంతోషరావుగారు. వీరిలో మొదటివారు మాడవరము నుండివరకు యూనియన్ బోర్డు సభ్యులే. వీరిని నిజయుమునకై కాంగ్రెసుసంఘమువారు రోక ఆపసంఘము వేర్వేరు ప్రతినిధులను సభలను భజనలను జరుపవలసినదిగాను, ఓటరులందు ప్రజాభిప్రాయము గల్గింపవలసినదిగాను తీర్మానించివారు.

ఆదవాని

(స్వకీయ విలేఖరి)

కాలమానసిరి

జనవరి 24:—రాత్రిపూట చాలా చలిగాలి వీచుచున్నది. ప్రతి తెల్లజొన్నపైరు మొదలు మేమిగా యాండి, ఇప్పటికికొక కన్నీటిమీలలో బొత్తిగా పంట లక్షణమేరేదనియు, కన్నీటి జమీనులలో కాయలు పురుగుపట్టి చెడిపోయినవనియు, అందుచే 4 ఆకాలపంటసయితము అవునా? అనునందే మాముతో రైతులుబలము తహతబడుచున్నారు.

ఆరోగ్యవారము

ఈపురమున ఆరోగ్యవారము అతిపుష్కలమౌనముగా జరిపిరి.

కాంగ్రెసు సంఘము

పైసంఘసభ 17 తేదీ సాయంకాలము జరిగినది. అనంత పురము మంజుల బాతీయోపసంఘమునకు ము. రా. శ్రీ ఆదిరాజు భీమరావు, బి. యన్, మరాఘ. రాంపురం చిదంబరావు, ఎ. కా. సహాని రామరావు, కల్లు భావినరసింహారావు ఈ విషయగును సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడినారు.

అఖిలకాశ్మీయ మహాజనసభ—బెజవాడ

ఫిబ్రవరి 6, 7, 8 ఈ మూడుదినములను రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసువారు చేయువధ్యతులమీద కృష్ణాజిల్లాలో ముఖ్యబట్టెంపై ఎల్ల రైలుమార్గులకు గూడలియై కృష్ణ వేదితీరమందుండు బెజవాడలో అఖిల కాశ్మీయ మహాజనసభ జరుపను నిర్ధరించి యున్నారు. అప్పట్లకు కరపత్రములు పంచిపెట్టబడుచూ పై సభకు కాశ్యతసభ్యులను చేర్చుటకు ప్రచారము జరుగుచున్నది.

గుంటూరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీ

ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీవారు 24-1-15 తేదీ సాయంకాలము 6 గంటలకు యవజనసాహితీ సంఘ భవనమున శ్రీ కోటరాజు రాజేశ్వర రావుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై యి. యి. కింది తీర్మానములు చేసిరి. సభకు శ్రీ వేమనపు రామదాసు పంతులుగారు గూడ విచ్చేసిరి:—

1. బి. యన్. శ్రీనివాస కామ్రేగారి రాజీనామాపల న గరిగిన ఖాళీస్థానమున కాన్సిల్ ఆఫ్ స్టేటు సభకు ఆంధ్ర స్వరాజ్యపార్టీ వారు పోటీచేయవలసిన నిర్ణయించడమైనది.
2. ము. రా. శ్రీ వేమనపు రామదాసు పంతులుగారు స్థానమునకు అభ్యర్థులుగా నిలుచుటకు తీర్మానించడమైనది.
3. శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమ రావుగారిచే తయారు చేయబడిన తదితర స్వరాజ్యపార్టీ ప్రముఖులచే దస్కతులు చేయబడిన ఎన్నిక ప్రకటనను (Draft appeal) యి. యి. వారు మోదించడమైనది.
4. స్వరాజ్యపార్టీవారు బాతీయవాదులను తదితర అభిమానులు వే. రామదాసు పంతులుగారి భ్యత్వమునకు సహాయము చేసి వారికి అన్ని సమకాలములు చేయుదురని యి. యి. వారు బ్రాధించుచున్నారు.
5. ఆంధ్రరాష్ట్రీయ స్వరాజ్యపార్టీ సభ కార్యనిర్వాహకుల నెన్నుకొనుటకై మార్చి 1 వ తేదీన జరుగవలసిన తీర్మానించడమైనది.
6. ఏప్రిల్ నాసమున ఈపుర సెలవులలో ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ స్వరాజ్యపార్టీ మహాసభ జరుపుటకును, ఆసభకు వేకసంధుదాసు, పండిత నెహ్రూగార్ల నావాసించుటకును తీర్మానించడమైనది.

బందరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘము

జనవరి, 28:—జిల్లాసంఘము యొక్క సాధారణ సభ 22 తేదీన 2 గంటలకు సమావేశమయినది. సుమారు 20 మంది సభ్యులకు పైగా హాజరయ్యారు. శ్రీ ప్రియసంఘమువారు నూలుచందా సభ్యత్వవిషయమున చేసినయోర్నాటు అంగీకరించివారు. సభ్యులకు ఏమిటు సప్లయచేయుటకుగాను వెయ్యిరూపాయలు అడ్వాన్సుగా ఖర్చుపెట్టుటకు తీర్మానించిరి. ఈ వెయ్యిరూపాయలతో దాడికొని జిల్లాసంఘమువారు యెకులచేయుటకును, కోరినవారికి ఏమిటు ఇచ్చి నూలు పనులుచేయుటకును ఏర్పాటుచేసి వారు. ఏమిటు చేయించుటలో జిల్లా సంఘమువారు ప్రత్యేక శ్రద్ధయాపినగాని మంచియేమిటు లభింప జాలవు. ఏమిటుమంచి కానివో తరుగు చాలపోవుటయు ముతకనూలువచ్చుటయు తలపించును.

వడ్లమన్నాడు ఖద్దరు

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క సాధారణసభలో ఇప్పటికే రెండుమూడు నెలలనుండి వివాదగ్రస్తముగా యన్న వడ్లమన్నాడు ఖద్దరుసంఘముయొక్క కల్తీ ఖద్దరునుగూర్చి తిరిగి విచారణకు తీసికొనిరాబడెను. ఈసంఘమున భాగస్వామిగా నున్నటువంటియు జిల్లాసంఘసభ్యు డయినటువంటి దిట్టికివీ వీరరాఘవయ్యగారు ఎలందాలోకి యివిషయము ఏలావచ్చినదని ఆశ్రేపించిరి. కార్యదర్శిగారు అధికార రీత్యా రామ చర్యకుపెట్టినామని చెప్పివారు. అ. భా. భాదీ బోర్డువారి అభిప్రాయమును తీసికొనమని మీకు ఎవరు చెప్పినారని రాఘవయ్యగారు ఆశ్రేపించివారు. పిమ్మట అధ్యక్షులయిన నాగేశ్వరరావుగారు ఈవిషయమున నింతవఱకు జరిగిన యావత్తు వృత్తాంతమును తెలియజేసిరి. అంతు ముఖ్యమైన విషయము లెవ్వియన. వీరంకిరామయ్య చేసిన సభలో వడ్లమన్నాడు, కవుతవరం, కొడాలిపంతులుల ఖద్దరులో కల్తీ జరుగుచున్నటుల సమ్మి కద్దరుతనిఖీదారుని ఏర్పాటుచేయుట పిమ్మట ఆతనిఖీదారుడు మూడుసంఘములు తనిఖీచేసి కల్తీ ఉన్నటుల నిర్ణయించుట, కవుతవరం, కొడాలివారు కల్తీ ఉత్పాదనివార పడి ముందు కల్తీజరుగుతుండునట్లు కట్టుదిట్టములు చేసికొనుట; వడ్లమన్నాడుసంఘము కల్తీ లేదని ఎదురుతిరిగి పోరాడుట; పిమ్మట ఈవిషయమును విచారించుటకు చె. వెం. నరసింహారావుగారిని, మాలంపాటి వెంకటకృష్ణయ్యగారిని, ప్రభుల హనుమంతరావుగారిని ఉపసంఘముగా మేర్పరచుట; వారి ప్రభుమనివేదిక అసంపూర్తిగా నుండుటచే తిరిగి వారిచే నియమించుట; పిమ్మట వారు మధ్యకులిసి చెల్లక వారిలో ఒకరయిన మా. వెంకటకృష్ణయ్యగారు జిల్లాసభ్యులయిన మరియొందరిని వెంట బెట్టుకొని ముడినేపల్లి మీటింగు తేవనగా వడ్లమన్నాడు కల్తీ తనిఖీచేసి ముడినేపల్లిమీటింగులో చె. వెం. నరసింహారావు గారు రిపోర్టును సమ్మించుట దస్కతుచేసిన యొక నివేదికను దాఖలుచేయుట; ఈవిషయమును కాన్సెనిర్వాహకసభలో ఆర్పించిచూడగా ఉపసంఘసభ్యులయిన ప్రహ. రావుగారును, మా. వెం. కృ. గారును ఈవిషయమునుగూర్చి పోట్లాడుకొనుట. పిమ్మట అధ్యక్షు. యారీపోర్టు పడయైనదికాని ఆనమానపడి ఆవిషయమును నింపుదలచేయుట; పిమ్మట ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖాదియినసెక్రటరీగారును వేమూరి నారాయణమూర్తిగారిని అధ్యక్షులు సదరుసంఘమును పరీక్షింపగోరుట; వారుగూడ అనుమానకల్పరిని ఆభిప్రాయమిచ్చుట; వీరందరు తన్ను ద్రోహము చేయుటకే కుట్రపన్నుచున్నారనిది. వీరరాఘవయ్యగారు ఆభిప్రాయముగానుండుటచే, వారివద్ద లే. నా. మూర్తిగారు రెండుకొని యిదివరకు తమవద్దనున్న గుడ్డలను శ్రీయుత మగన్ లాల్ గాంధీగారికి మాపుట, వారు ఆగుడ్డలపై పడుగువిల్లు నూలని వ్రాయుట. ఇప్పుడు సభయెదుట పెట్టినది శ్రీ మగన్ లాల్ గారి యభిప్రాయము. పిమ్మట రాఘవయ్యగారు లేదని మామూలుభోరణిలో ఆధ్యక్షులకు తదితరులకు దురుద్దేమిలును, ద్రోహములను ఆపాదించుచు నిచ్చువచ్చుటల ఆసభ్యులుగా మార్పాడినారు. పిమ్మట అనవసరమును, అప్రస్తుతము నైన చర్య 4 కి గంటలుమొదలు రాత్రి 7 కి గంటలవఱకు జరిగినది. శ్రీ రాఘవయ్యగారు వేమూరు పట్టుటతో పోరాడుటయు, గుడ్డలు తనివనితెలిసియు, తనయెదుట స్వీకృతేనీ పరీక్షకు పంపలేదని ఆశ్రేపించుటయు చాల కోపచీయముగా నున్నది. వే. నారాయణమూర్తిగారు పరీక్షతో అను గుడ్డలను రాఘవయ్య

గారిని కొట్టుకున్నట్లు అడిగినప్పుడు సంఘమువారికి వ్రాతపూర్వకముగ వ్రాసి కనుగొనవలసినదని సమాధానముచెప్పిరి. ఈవిధముగ రాఘవయ్యగారు అనబడుచున్న కత్తును పెంచినవారయినందుకు విచారించుచున్నాము. పిమ్మట సదరుసంఘముయొక్క ఖద్దరు కత్తియని నిర్ణయించుచు, యీసందర్భమున సంఘమువారు తిమిడి కత్తి కాదని యింతవఱకు జరిపినవర్తలను గర్హించుచు నొకతీర్మానమును సభలో పెట్టిరి. తర్వాత సదరుసంఘము యిప్పుడు యెత్తివేయబడినటుల తెలియరచ్చెను. అందుమీద, తమసంఘములో తమకు తెలిసిగాని తెలియకగాని కత్తి జరుగుచున్నటుల యిప్పుడు నిర్ధారణగ తెలియవచ్చినందుకు విచారించుచున్నామని రాఘవయ్యగారు చెప్పిన తీర్మానముతో విమిలములేకుండ చేయుట కంత ప్రయత్నించినను రాఘవయ్యగారు మొండిపట్టుదలబాపిరి. అందుమీద అధికసంఖ్యాకులచే తీర్మానము గలుపించెను. తటస్థులేగాని వ్యతిరేకము ఎవరు లేరు. కాతముయొక్క విలువను గ్రహించక సభ చాల నున్నగాని అధికప్రసంగములతోను జరుగుట చాల ఆక్షేపణీయుముగ నున్నది. అధ్యక్షులు సామ్యస్వభావులగుట యిందుకు కొంతవఱకు కారణమయియుండవచ్చును. కాని అధ్యక్షులు అంతరియొక్క లోబాటుకొండిననే పనిచేయుగలరు గాని లేనియెడల వారుమాత్రము ఏమిచేయుగలరు? సమష్టిమీద కలుపుకొని పనిజేసింపవలసియున్నది. అధ్యక్షులకు ఉన్న అధికారమును ఉన్న పరిస్థితులలో సరిగా ఉపయోగించేయెడల ఒక్క విషయముగూడ పరిష్కారముకావాలదు. కాకాస్టిట్యూవర్ అని, రైట్టుఅని చాలమందిసభ్యులు వాని సంపూర్ణ అధికారము గ్రహించకనే పోరాడుట చాల విచిత్రముగా కనిపించినది. కాని ప్రతిసభ్యుడు తాను దేశసేవచేయుటకుమాత్రమే వచ్చినానని గ్రహించినచో రైట్టు, రూల్సుమాట యెత్తవలసిన అగత్యముండదు. సభ్యులు ఇప్పటికన్న యెక్కువ కార్యదీక్షను వ్యవహారదక్షతను కనబరచవలసియున్నది; లేనియెడల మనసభలను ఏవలైగ్రామములయందో పెట్టుకొనిపప్పుడు వారియెడల పరిహాసాస్పదులమయి, పరపరిని, పరువునుగూడ పోగొట్టుకొందుమేమో యని భయపడవలసి వచ్చుచున్నది.

స వ ర ణ య

22 వ తేదీ పత్రికలో బందరువార్తలక్రింద మానేపల్లి ముద్రాశాల్యంగారి మరణవార్తనుగూర్చి వ్రాయబడినవిషయమునకు పైన కీర్తిక తలపంద ముద్రింపబడినది. మొదటికాలంలో చివరనుండి మూడవవరకు 'విరాటాస్వామి'గా, కాంతస్వభావులై, శ్రీచెయ్యిర్నగారి ప్రత్యేకపాగ దక్ష పాత్రులై, అని చదువవలెను.

తొగరాజు ఉత్సవములకుకూడ హెడ్డింగు లేకుండ ప్రచురింపబడినది.

హిందూ హైస్కూలు

ఈనెల 28 వ తేదీ హిందూ హైస్కూలు స్థాపనదినమునకు పాఠశాలకు నెలపుఇయ్యబడినది.

స్వర్ణ (బాపట్ల తాలూకా)
(ఒక ఏలేఖనుండి)

నహాయనితాకరణోద్యమము

మహాత్ముని నహాయనితాకరణోద్యమ మారంభమనండియు, మాగ్రామవాసులు. కమితోత్సాహముతో పాల్గొని యధాశక్తి అన్ని విధముల తోడ్పడుచున్నారు. (బాపట్లలో వనాధ్యులవారి గృహములందు రాటుములుకెట్టి విడికి ఖద్దరు బట్టలనే ధరించుచున్నారు. అంగులవ్యవస్థసంబంధపురము నకులు, పభుత్వ పాఠశాలలను బహిష్కరించి స్వగ్రామముందన్యకృషిచే స్వతంత్రజీవనము గడుపుచున్నారు.

శ్రీరామభట్టాభిషేక మహోత్సవము

ఇటీవల కెండునెలలక్రితము మాపురజనులు ఒంగోలు జాతీయ విద్యాలయమునకు సంస్కృతాంధ్ర పండితులుగ పనిజేసికట్టి ముద్రసిగ్గులకు శతావధాని బ్రహ్మశ్రీ బొమ్మరాజు జానకిరామ శర్మగారిని మాపురమున కాహ్వానించి వారిచే స్వయముగ రచింపబడిన రామాయణము చారికధగ జెప్పగొరిరి.

శ్రీకర్మ గారు

నవంబరు 15వ తేదీ కథకు ప్రారంభించి. రామకథా ప్రాశస్త్యములను, కృష్ణగారి ఉభయ భాషాపాండితి, హరిదాసునందంగు గానకాలము హస్తాభినయములచే దివ్యమమన సాయంత్రమునకి ఖలప వేలుద్రులు మూగిపరచు

జాబులు

క్రిశ్చియన్ చలసాని లింగయ్యచౌదరిగారు

కృష్ణాజిల్లా కుచ్చికాయలపూడి వాస్తవ్యులును ముద్రసి క్రిశ్చియన్లు నగు చలసాని లింగయ్యచౌదరిగారు ఈనెల 20 తేదీ యువయోగ గుడివాడపురమున శ్రీప్రతినిధికిపాండి పరలోక గతులైన బెంబుట కెంతయు చింతించుచున్నాడను. వారి కుటుంబమునకు మా సానుభూతిని తెలుపుచు లింగయ్యగారి అత్తకుకాంతిగూర్పుటకు సర్వేశ్వరుని ప్రార్థించుచున్నాడను.

చలసాని నాగభూషణం

అధికమాసము

22-1-25 ఆంధ్రప్రదేశ్ లో అధికమాసమును గురించి వ్రాసినవ్యాసమును జూచిరి నిజమయిన జ్యోతిష శాస్త్ర పద్ధతిప్రకారం రాశోవు శ్రోధనసంవత్సరమున అధికమాస విషయము తగవులేదు. శ్రేష్ఠమాసమందును ఫాల్గుణమాసమందును అర్ధ సంక్రమణములు గలవుగనుక నిరాక్షేపణ మయిన విషయమయివున్నది. ఫాల్గుణ బ 30 లు అర్ధసంక్రమణముగలను మరియు అమావాస్య శేషము అనుభవములపయిన గలదు గనుక అక్షయ సంవత్సరమందు అధికచైత్రము యదార్థమయి వున్నది.

చిన్నము రామకృష్ణయ్య,
గుంటూరు.

తూర్పుకృష్ణాజిల్లా
కాంగ్రెస్ సంసంఘము

జిల్లాలోని గ్రామసంఘకార్యదర్శులకు విజ్ఞప్తి

మనజిల్లాలో ఏలేటను ౨౦౦౦ మందికి పైగా సభ్యులను చేర్చుచున్నాము. ఈసంవత్సరము మహాత్ముడు స్వయముగా అధ్యక్షతవహించి వెనుకటికంటె ద్విగుణముగా పనిజరుపవలెనని బెల్గాంకాంగ్రెసులో కాసిందియున్నాడు. మనజిల్లా మొత్తముమీద ఈసంవత్సరము కనీసము ౫౦౦౦ మంది నై నను సభ్యులను చేర్చింపవలయును.

ఖద్దరు ఉత్పత్తిచేయుటకంటె వహాత్ముని కాహ్లాదకరమగునదికొకటిలేదు. కావున మహాత్మునియను ధూరాగము కలవాళ్ళెల్లను తమ తీరికకాలమును వ్యర్థపుచ్చక, స్వయముగా నూజుచుకుందు, ఇతరులను నడుకుటకు ప్రోత్సహించి సభ్యులుగా చేర్చుచు వినియోగించెదరుగాక.

మరా:—౧. చందానూలుపడగలిగి ఏకులఖద్దరధరించ జాలనివానికి జిల్లా కార్యస్థానమునుండి ఏకులు ఉచితముగా నియ్యబడును గనుక గ్రామసంఘకార్యదర్శులు తమ గ్రామములోని సభ్యుల కవసరమైనయెడల ఏకులు మానద్రుతుండి తెప్పించుకొనవలయును.

౨ నూలుచందా ఇయ్యదలచినసభ్యును చేర్చుటకు దరఖాస్తుపాఠములు బందరు, జిల్లాకాంగ్రెసు కార్యస్థానమునుండి తెప్పించుకొనవచ్చును.

3. చందానూలును ప్రతిమాసమున ౧ వ తేదీనాటికే పంపవలయును. ఇదివరకువలై ౧౫ తేదీవరకు ఉంచునన గూడదు.

౪. చందానూలును ఇవివరకు వలై గంటూరు పంప గూడదు. మనజిల్లాలోని మాలంతయు మనజిల్లా కాంగ్రెసు కార్యస్థానము బందరునకే పంపవలయును. ఈవిషయమై గ్రామసంఘకార్యదర్శులు సభ్యులందరకును తెలిపి నూజుచందాను అనవసరముగా గంటూరు పంపకుండునట్లు చేయవలసియున్నాను.

౫. చందానూలు చిలపకుటట్లవలసిననూలుచిట్లు (అచ్చువి) జిల్లాకార్యస్థానమున దొరికిగలవు.

భైరవభట్ట వెంకటసుబ్బారావు,

కార్యదర్శి, బందరు.

భక్తితో రామదాసు కథానుభావ్యతయును పానము చేసి గృహముల కరుగుచుండిరి. చివరకు జనవరి 5 తేదీ చైతుల ఏకాదశి దినముతో రామాయణకాలక్షేపముసంభూతిగానించి ఆదినమందు రాముల పట్టాభిషేక మహోత్సవము నక్షేపుర నుండెల్లడల నలంకరించి మహోత్సవము ను జరిపి శివప కాంతిపూర్వక సంకర్షణలుజేసి అన్నివృత్తులవారికిని మృత్యాన్నమిడిరి. తత్కారణి పదునరు భక్తిపూర్వకముగ కాసులు, బహుమతులు యథాశక్తిసర్పించిరి. ఎన్నియోఖద్దరు చాపులు, చిరలంచదివించబడెను. శర్మగారు తేలము భగవద్భక్తి నేగాక జాతీయభావములను విరిగజెడల్లి మాపురజనులొకటి ఉత్తేజముగలిగించుటకేని వారికెంతయుకృతజ్ఞులము.

తూర్పుకృష్ణా కాంగ్రెస్ సంఘము-బందరు

ది 22-1-25 తేదీ గురువారము మధ్యాహ్నము ఘమాదు 1 గంట కాలముందు బందరులో జిల్లా కాంగ్రెస్ కార్యస్థానము నందు సమావేశమైన తూర్పుకృష్ణా జిల్లా సాధారణ సభ్యుల సమావేశమై జరిపిన కార్యక్రమము హాజరైన సభ్యులు ౨౨ రు.

౧. అధ్యక్షుని యెన్నిక:—మహారాజశ్రీ యుజును అంజనేయులుగారిని అధ్యక్షునిగా యెన్నుకొనిరి.

౨. బందరు జరుగవలసిన చార్యక్రమము:— హాజరైన సభ్యులందరు తాము స్వయముగావడికి నూలుచందాను కట్టుటకు అంగీకరించి, గ్రామ పట్టణకాంగ్రెస్ సంఘములకు యెవంతు యివ్వవలసినది ఏప్రియలు నెలలో జరుగు సభలో నిర్ణయింపజదును. చందా నూలు పడికించి సభ్యులను చేర్చుటకు అవసరమైనట్లు నెల్ల సభ్యులుగా నుండవలచినవారికి యెవంతు యిటుగను ఒక వెయ్యి రూపాయలు యదాప్యముగా యిచ్చుటకు మంజూరుచేయడమైనది. యీ రు 1000 లతోను జిల్లాకాంగ్రెస్ సంఘమువారు యేకులచేయించి యుంచవలెను. సభ్యులను చేర్చెదమని జలాబుదారి విమించి యేకులను కావలయునని కోరువారందరికి కార్యదర్శిగారు అరీకునుండి ఒట్టొడ అగు టుటల ఏర్పాట్లుచేయవలయును. యంతటితో జిల్లాకాంగ్రెస్ అధ్యక్షులకు ఆ నాశ్వరరావుగారే వచ్చియుండుటచే వారే అధ్యక్షులైరి.

3. ఆఫీసులో నిలయున్ననూలు:—యీనూలును ఏలు వెంట అమ్మిచేయుటకు యాదినవనానికి కమిటీగా వేరడమైనది. తె. వెంకట నరసింహంగారు, గొట్టెపాటి బ్రహ్మశ్రీగారు లై. వెంకట నుబ్బారావుగారు.

౪. కార్యరం నూలువారి దూడకులఖకు అఖిలభారత ఖద్దరబోర్డువారికి గాంటు కోరివలసినదిగా ధరఖాస్తు:—సిఫార్సుచేయుటకు తీర్మానించడమైనది. యాధరఖాస్తును ఖద్దరబోర్డు యున్ షెక్టరుగారికి పంపవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

౫. ఖద్దరు ఉత్పత్తికై కో ఆపరేషన్లు సంఘమును స్థాపించుట యొక్క ప్రారంభవ్యయములు వగైరా జిల్లా సంఘమువారు భరించవలసినదిగా కో. బడిన ధరఖాస్తు యాదరఖాస్తును చదువడమైనది. యందుకుగాను రు ౫౦-౦౦ మంజూరు చేయడమైనది.

౬. పామరలు జాతీయపాఠశాలకు గాంటు యిప్పించవలసినదిగా వచ్చిన ధరఖాస్తు.

జిల్లాలో జాతీయ విద్యాలయముల అభివృద్ధికై యెట్టి ప్రోత్సాహములను బిలు అనవో ఆలోచించి నివేదక పంపుటకు యూజిగునవానికి కమిటీగా నిర్ణయించడమైనది. భో. పట్టాభిషేకారామయ్యగారు, చెరుకుపాడి వెంకట వ్యవహారంగారు ఘడియారం సాంబశ్యగారు, ఆత్మూరి నాశ్వరరావుగారు యిటును ఆంజనేయులుగారు.

జిల్లా వాలంటీయరు బోర్డు సేర్వకులు:—వెంకట బోర్డుసేవుండి వారికితోడు ప్రబలహనుంతరావు గారినిగూడా మెంబరుగా చేర్చుటకు అంగీకరించడమైనది.

వెంకటదాసయ్యగారి నూలు తగాదా:—లోగడక మిటీ సభ్యులగు నున్న బులును ఆంజనేయులు వగైరాగార్లి అభిప్రాయమును పూర్తిగా విచారించి అభిప్రాయ మిచ్చుటకు వారముకోజులు గడువు యివ్వవలయును.

ఆడిటు రిపోర్టు:—కార్యనిర్వహక సభకు జవలివేయడమైనది. కడమన్నాడు వివాదగ్రహము కల్గి ఖద్దరునుగూర్చి అఖిల ఖద్దరబోర్డువారి అభిప్రాయమునడ మన్నాడు వివాదగ్రహమును ఖద్దరునుగూర్చి అఖిలభారత ఖద్దరు పరిషత్తుకారి వ్రాసిన రిపోర్టు అందులకు సంబంధించిన యితర రికార్డు విని సదరు పడ మన్నాడు ఖద్దరు సంఘమునుగూర్చి లోగడ యజిల్లా ఖాదీశి ష్టాకారి యిచ్చిన అభిప్రాయము సరియైనదని నిర్ధారణచేయుచుయితరుల ఖద్దరనినిగారణ చేయించుటకు ను చరు సంఘమువారు ప్రయత్నించుటలో వర్తించిన విషయము గర్హించుచున్నాము. ఉ: ప్రభల హనుంతరావుగారు.

ఆ. కామరాజు భవా కోరివలసినదిగా.

ఈ తీర్మానమును ఓటుకు పెట్టగా అనుకూలురు ౧౧ రు తలుములు ౬ గురు. ప్రతిదెండు అనుకూలుడు.

ఇడ్డుమన్నాడు సంఘంతాలూకు సరకు అఖిలభారత ఖద్దరు బోర్డువారి రిపోర్టుకున్న జిల్లా పరిషత్తుకారి రిపోర్టునును సంబంధము లేనందున యిట్టి తీర్మానమును తెచ్చుట వ్యక్తిసంబంధమైన క్షేపములతో వచ్చినదియై యున్నందున యేజందాలో దీర్మానము లేనందున జాప్రస్తుతము చర్చను ఆపుట చేయవలసినదిగా కోరడమైనది.

ప. దిట్టక. ఎ. వి. రాఘవయ్యగారు.

ఆ. నూడూరు వియ్యన్నగారు యాతీర్మానమును వ్రాసి వేయడమైనది.

౨3-౧-౨౫ వ తేదీ కోరంకానందున కార్యనిర్వహక సభ్యుల సమావేశము జరుగలేదు.

ఆత్మూరి నాశ్వరరావు
అధ్యక్షులు

5-వ వాయిదా నూలు పంపినసభ్యులు

సభ్యుల నెం.	పేరు	జిల్లా	రిజిస్ట్రేషన్ నెం.	నూలు పొడవు	నూలు నెం.
217	మంజుల రావణిరమ్మ	విశాఖపట్నం	1744	4000	85
218	యల్లెపల్లి గోపాలకృష్ణయ్య	గుంటూరు	1745	2000	11
219	వన సుబ్బారావు	గోదావరి	1746	3000	25
220	పెంట బలరామయ్య	విశాఖపట్నం	1750	2000	22
221	గావంతెట్టి సుబ్బారాయప్ప	అనంతపురం	1752	20.0	10
222	కోకొండ జగజ్జనరావు	గంజాం	1759	2100	20
223	బి. పి. భీమప్ప	అనంతపురం	1760	2000	17
224	ఉపద్రవ్య అప్పలవరసింహం	గోదావరి	1768	4000	14
225	లేళ్ల వెంకటకృష్ణరావుపంతులు	"	1771	2000	7
226	చి సోమన్న	"	1772	2000	21
227	వక్కలంక ప్రేరాజు	"	1778	2000	22
228	సామపూడి వెంకటరమణమ్మ	"	1777	2000	26
229	జయంతి వెంకటకృష్ణరావు	గంజాం	1779	2010	21
230	చిక్కా రాజన్నరెడ్డి	"	1781	2000	16
231	చిన్నకోట వెంకటరత్నం	గోదావరి	1782	2000	17
232	కోళ్ల చిన వీరప్పగారు	అనంతపురం	1784	2000	14
233	గరిమెళ్ల సత్యనారాయణ	గంజాం	1785	2225	26
234	చక్కాల వెంకటనరసయ్య	నెల్లూరు	1786	2000	19
235	తామర కోవకొనాపాపాయి	అనంతపురం	1787	2000	19
236	అప్పలకంఠూరు పొన్నూరుపాపాయి	"	1788	2810	20
237	నార్సేపాటి చంద్రశేఖరం	గుంటూరు	1792	2000	40
238	వడ్డమూడి బుద్ధిసచ్చిరాజు	గోదావరి	1794	1000	24
239	దేశభట్ట రంగయ్య	నెల్లూరు	1812	2000	13
240	కల్లుకోవి నరసింహరావు	అనంతపురం	1802	1701	41
241	సి. హెచ్. వెంకటప్పారెడ్డి	ప.గోదావరి	1490	2000	10
242	కోటగిరి సూరమ్మ	ప.కృష్ణా	1445	2200	22
243	సింహ్యంభట్ల సూర్యనారాయణ	గోదావరి	1748	2000	19
244	నివల కృష్ణమూర్తి	గంజాం	279	1516	7
245	అబ్బూరి జగన్నాథశర్మ	"	290	1252	11
246	కోమ్మిసేని అంజయ్యచౌదరి	గుంటూరు	856	2000	20
247	కుప్పా శ్రీరామశర్మ	"	857	2000	28
248	గాదిరాజు లక్ష్మీనారాయణ	"	858	2000	20
249	యిటికాల సూర్యనారాయణ	"	448	2100	22
250	అమ్మతన్న రాఘవయ్య	"	652	1000	24
251	హెచ్. రామారావు	ప.గోదావరి	1028	2000	22
252	చర్ల సూర్యనారాయణ	"	1044	2000	14
253	కె. సత్యనారాయణమూర్తి	"	1057	2000	16
254	మారేపల్లి రామచంద్రశాస్త్రి	విశాఖపట్నం	1078	2000	20
255	పుట్టా అమరయ్యరెడ్డి	"	1189	2000	14
256	పూడిపెద్ది వెంకట్రావు	గంజాం	1878	2000	19
257	కెంబాయి శ్రీనివాసరావు	"	1897	400	12
258	వంకా సుబ్బారావు	ప.గోదావరి	1515	1200	19
259	యాపాల కృష్ణమూర్తి	గుంటూరు	1615	2000	28
260	పత్తిరాజు శ్యామలాంబ	ప.గోదావరి	1714	2800	16
261	గ. ప. న. శర్మ	విశాఖపట్నం	1809	500	27
262	ముదిగొండ నాగలింగం	గోదావరి	1814	18000	16
263	గురిలింపం అప్పలనాయుడు	గంజాం	1815	2000	11
264	గురిలింపం లక్ష్మీనారాయణనాయుడు	"	1816	2000	16
265	బి. సి. వై. నారాయణశర్మ	ప.గోదావరి	1817	2000	19
266	కల్లా వెంకట్రామయ్య	తెలియదు	1818	2000	22

చెన్నపురి బజారుధరలు

జనవరి 27-వ తేది మంగళవారము

(1) ధాన్యములు

చిన్నియాల కా 1.5	ర 80.0.0	మొదలు 41.0.0	మొదల
చిన్నియాల బస్తాలు		మొదలు	శరత్
మజుల తెనాలి	ర 43 గల	ర 14.0.0	14.8.0
నెల్లూరు	ర 15.8.0	16.0.0	
డిల్లీ	ర 16.4.0	16.8.0	
రా. 164 బస్తా 1.5	ర 8.12.0	9.0.0	
శుభ్రము	ర 20.0.0	24.0.0	

(2) పన్నుధాన్యములు

కందుల బస్తా 1.5	ర 205	ర 11.0.0	ర 12.0.0
నెగలు	ర 10.8.0	11.8.0	
నెగలు	ర 11.8.0	12.4.0	
మినుములు	ర 18.0.0	16.0.0	
తలము	ర 9.4.0	11.4.0	

(3) నూనె వస్తువులు

శుభ్రము కా 1.5	ర 160.0.0	165.0.0	
నెయ్యి మ 1.5	ర 14.0.0	22.0.0	
కొండాపురం శరత్ నెగలకా 1.5	ర 55.0.0	60.0.0	
ఇతర ప్రదేశము	ర 50.0.0	58.0.0	
శరత్ నెగలకా గానక కా 1.5	ర 120	మొదల	నెగల
అమడము కా 1.5	ర 145.0.0		

(4) చిల్లర వస్తువులు

కాయకలక కా 1.5	ర 155.0.0	160.0.0	
కూరకలక కా 1.5	ర 180.0.0	185.0.0	
మిరకలకల(గుంటూరు) కా 1.5	ర 129.0.0	140.0.0	
గుంటూరుపాదకట్టు నీలిమందు మజుల 1.5	ర 50,55		
కాళనా నీలిపాదకట్టు	ర 70, 75		
చెల్లము కా 1.5	ర 85.0.0	60.0.0	
చింతమండు కా 1.5	ర 80.0.0	49.0.0	

(5) ఇనుము

పట్టా రకం కా 1.5	ర 82.0.0	88.0.0	
చదరంక	ర 82.0.0	85.0.0	
రవుండు	ర 82.0.0	85.0.0	

(6) లోహములు

నెండ్లి 100 రులంక	ర 72.0.0	77.0.0	
బంగారము, రులంక 1.5	ర 21.8.0	22.8.0	
పరక 1.5	ర 14.8.0		
ఇత్తడి కా 1.5	ర 275.0.0	280.0.0	
రాగి డిల్లీ	ర 825.0.0	880.0.0	
అస్కాచక్కెర కా 1.5	ర 84.8.0	85.6.0	

(7) రంగులు అలిజరై ను

అవుకృష్ణము	20 డిల్లీలు	ర 70	72.0.0
తొట్టికృష్ణము	డిల్లీ		"
సింహం	డిల్లీ		"
గుర్రం	డిల్లీ		"

(8) కూడి

కోండా నెగలకా 1.5	ర 820.0.0		
------------------	-----------	--	--

(9) నూలు

కోండాబుత్తూరు నెం 10 1/2 పెట్టె 1.5	ర 7.8.0		
మధుర నెం 12 1/2 పెట్టె 1.5	ర 8.12.0		
పుల్లూరు యెనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1.5	ర 8.12.0		
అహమదాబాదు నెం 12 1/2 పెట్టె 1.5	ర 7.12.0		
మూలయెనుగ నెం 20	ర 11.4.0		
బాన్ నెం 20			
" " 40 పి రెవీలు అయినన	ర 18.11.0		
గోదావరి నెం 12 1/2	ర 9.0.0		
నర్సాపేట నెం 24 1/2	ర 11.2.0		
14 1/2 క్విల్ గా 1.5	ర 8.12.0		
నెం 20 చెన్ని సింహం	యా.రె	ర 11.4.0	
నెం 22	"	ర 11.8.0	
నెం 12 1/2 చెన్ని పర్కను		ర 9.0.0	
నెం 14 1/2	"	ర 9.4.0	

దంతశాల వారి

తెల సేనా 1.5 0.8.0. బి. పి. నహా 0.14.0
దంతశాలకు వైద్యము, రసపట్టు, పుష్పిమృత్తులు, మళ్లిన
కలిగిన దంతములు మొదలగునవి కారణములు. నొప్పిగల చోట
కూడిన మందులతో కలిపి పెట్టిన నొప్పి మందులతో చావును.
అమ్మతాంబసము డిల్లీ, మదరాసు - నొంబాయి

మానసోల్లాసినీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (కది అణాలు)

ఇసుకభము! (పోసుకున్నట్లు ప్రత్యేకము) నువ్వెందుకీ
కరీరములో ఉన్నావ్వునుచే కలిగిడి వైద్యకాల
మాత్రలు దివ్యాత్మకము. అశిర్లము, అరుచి, అపులింకలు,
అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల
యందు బలమును, పిక్కలు, పూర్వములు, శరన్ను,
ప్రేక్ష, అగ్నిలు, మొదలగునవియందు గలిగిడి నొప్పి
లను బోగొట్టి జీవమును మంచి యారోగ్యమునకు
వచ్చును.

ఈ మాత్రలు మేనావార నొప్పలను మెంట
మాన్యును. యిందు అనేక పిన్నములు చేరినవి. అనుభవము
గల వైద్యులుగలవారైన పరమహంసక్రియ యిది చెప్ప
వచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.
విరువాదు:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోర్టు నిడుమాల, ఎలకర్ర, కృష్ణాజిల్లా.

అనందచంద్రిక

చమత్కార చంద్రికను చమత్కారమై హాస్యరస
భరితమై అనందకరమైన వినోద గ్రంథరత్నము. ఇందు శృం
గార చమత్కారములు నెరకాణల యొక్క చమత్కారములు
సరసుల చతురసంభాషణములు, ముద్దుప్రణామములు, పద్య
ములు, లంబోదయము, వంధకర్లు, సకల గుణాభిరాముడు,
సోమరిపోతు, అన్యతాపాత్రీ, బావమరదులు, వదినలు, తాత
మనములు మొదలగు హాస్యపద్యములును, చిత్రపద్యములు
అనేక వినోదపద్యములు విలసిల్లును ఆనందచంద్రికలు నడవల్ల
చున్నవి.

చమత్కార చంద్రిక

చమత్కార పద్యములు, శృంగార పద్యములు, హాస్య
పద్యములు, సమన్యాపద్యములు, నేత్యలపద్యములు, నేత్య
మాలల పద్యములు, విలుల పద్యములు మొదలగు అనేక వినోద
పద్యములుగల చమత్కార గ్రంథరత్నము నెల రు 0-12.0.

మంగిపూడి వేంకటశర్మగారు,

కూక, కృష్ణాజిల్లా.

అమృతాంజనము

అమృతాంజనము అన్ని చోట్ల దొరకును, చక్కని డబ్బీతో నహా 1-కి వెల 10 అణాలు మాత్రమే.
అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీది మదరాసు.

జర్మనీవారిచే శాస్త్ర ప్రకారము మాతనముగా కనిపెట్టబడినది.
బర్లినులోనున్న డాక్టరు వాన్ గ్రాన్ అడు పై యఫ్ గారిచే కామశాస్త్రమునందు
కనిపెట్టబడిన మాతనకల్పము.

నర్ వాన్ యాన్:—అంటువ్యాధులు రానీయక ఆటంకపరచును.
లిబిడిన్:—నపుంసకత్వమును శాశ్వతముగా పోగొట్టుటలో ప్రసిద్ధి కెక్కినది యిదియొక్కటియే.
ఆన్ టెక్సు:—స్వభావ విరుద్ధములేక గర్భమును ఆవును.
ఓవర్లైన్:—స్త్రీలకు గలుగు నశల వ్యాధులను కుదుర్చు ఔషధము.

అన్ని పట్టుములలోను ఏజంట్లు కావలెను. పూర్తి వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

Genz Wheeler & Co., (F. DEPT)
3, Commercial Buildings, Clive Street, CAICUTTA.
"Madras Representatives, **R. A. AGENCY** (రా. అ. ఏజెన్సీ)
8, Broadway (Upstairs) Madras.

సిటీ మోటారుపాఠశాల మదరాసు
కెనిఫోను నెంబరు 148

ఇచ్చట నుంచి అనుభవముగలవారితో మోటారు బండిని
నడుపువిధానము, మెకానిజమ్, మెయింటెనెన్స్ నేర్పబడును.
మరియు మోటారుబండ్లు మరమ్మత్తులు, రంగులు వేయుట
వగైరా అన్ని పనులును చేయబడును.
యోగ్యతాపత్రములు మంచినిపుణులైన ఆటో ఇంజనీ
ర్లచే ఇయ్యబడును.
అన్ని విధములైన ధరలు సరసముగా యుండును. వివర
ములు తెలియగోరువా రీకిందివిలాసమునకు వ్రాయవలెను.
మేనేజరు,
సిటీ టాక్సీ కంపెనీ, 1736
2/3 లంపర్నావీధి, జి.టి. మదరాసు.
(బ్రాడ్వే పడమటివీధి)

కా మి ని యా నూ నె

వెంట్రుకల అమృతము. రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు.

వెంట్రుకలు దుష్ప్రవృత్తి యొక్క ఉష్ణమునను త్వరపడకపోయిన ఉష్ణ మొదలుపెట్టి పూర్తిగ
పాడగును అట్లు కాదు.

నేడే కామియానూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజ
ముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకల కేబిడ్యమున్నను మాన్చి ఈ
దివ్యావధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లుచేయును.
కబచరీక్షవల్లమీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల సతిశుభ్రపరచును.
బుడ్డివెల 1 రూపాడయి. 3 బుడ్లఖరీదు రూ 2-10-0.

126

వీచీచారీలు ప్రత్యేకము.

ఆటోదిల్ బహారు

రీజిష్టరు చేయబడినది)

మీకు ఏసువాసన ద్రవ్యము లేక
అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు

అవున్న బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 } మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కల చేసికొన్న పరిమళ
ద్రాం బుడ్డి 0-12-0 } మన్నిదిశలను వ్యాపించును.
ద్రాం బుడ్డి 0-8-0 }

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులము ప్రతిచోటను విక్రయింప
బడును. లేకున్న సోలువజెట్లగు,

ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ,

155 కామ్యూనిటీ, బొంబాయి లేక ప్రెసిడెన్సీ జైలువీధి.

స్వదేశి కాంపు ఫర్నిచరు

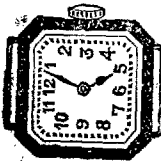
(1) కాంపు ఫోర్
చేర్ 1 వ రకం
రూ. 8.
2 వ రకం రూ. 7.

(2) మడత కాంపుకాటు 1 వ రకం రూ. 15, 2 వ రకం రూ. 18.
(3) ఎక్స్ కాన్ వానుచేర్ రూ. 4,
(4) కాంపుచేర్ 1 వ రకం రూ. 8-8-0, 2 వ రకం రూ. 8.
క్యాబిలగు, యితిర వివరములకు ప్రాసిన పంపబడును.

వి. వీరాస్వామినాయు అండ్ సన్స్
నర్సరావుపేట, గుంటూరు జిల్లా

22 ct ROLLED GOLD WRIST WATCHES

This is a very newest style watch fitted with high,
grade Swiss mechanism. Glass crystal lined, figures Arabic
or Roman. Its design and finish will
satisfy the most critical test. And an
appearance equal to sovereign gold,
very charming to look at and perfect
time-keeper Guaranteed for 6 years.

Rs 12/3
18 Carat Rolled Gold wrist watch Rs. 7
guaranteed for 3 years.

World famed "B" Time piece Rs. 2/8
German Alarm Time piece Rs. 5/.
"Negro" Alarm Time piece Rs. 5/-
Double bell Alarm Time piece Rs. 6/-
All guaranteed for 3 years

14ct Emden fountain pen 14ct gold nib Rs. 2/8

Write to: **V. S. WATCH Coy.**
P. O. 105. MADRAS.

బట్టలవర్తకులకు నిజవి

మావద్ద ఇండియా, చైనా, జపాను మొదలగు స్థలము
లలో ఉత్పత్తియైనపట్టుతో తయారైన పట్టు ఉత్పత్తిములు,
పంచలు సరిగ్చేర్చిన సాధారణములు, కోటింగులు, పర్లింగులు
ఇతరరకములు క్షావలసినవారు మాను తెలిసిన ధరలపట్టిని
పంపెదము.

బళ్ళ చిన్న కామరాజు & బదర్లు,
పట్టుబట్టలవర్తకులు, పెద్దాపురం (గోదావరిజిల్లా)